

hmeljar

GLASILO DELAVCEV IN KMETOV
SOZD HMEZAD

LETO LIX
DECEMBER 1989

- Dnevi Libele v blagovnici Agrina
- Kar je pogodu manjšemu hmeljarju, ne velja za velikega
- V čebelarstvu se moraš izobraževati, preden zaslužiš
- Brez dela ni jela . . .
- Ustanovljeno je krovno podjetje

Hmeljar je začelo izdajati maja 1930. leta Hmeljarsko društvo za Slovenijo kot štiri-najstnevnik. Izhajal je do okupacije aprila 1941. Janu- arja 1946 je začel svoje po- slanstvo kot glasilo Hmeljar- ske zadruga Hmezad. Sedaj ga izdaja delavski svet SOZD Hmezad Žalec. Za obveščanje in strokovno delo med hme- ljarki in delavci je Hmeljar prejel priznanje Zveze sindi- katov Slovenije in Društva no- vinarjev Slovenije. Savinovo priznanje občine Žalec in pri- znanje Poslovnega združenja za hmeljarstvo, živinorejo, sadjarstvo in vinogradništvo Styria Celje — Maribor.

PREDSEDNICA. URED- NIŠKEGA ODBORA: Mari- ja Kroflič. Člani: Darko Si- mončič, Pavlina Glušič, Jožica Krajšek, Nives Korber, Milan Kolar, Leopold Škafar, Bojan Podkrajšek in predstavnik In- štituta za hmeljarstvo in pivo- varstvo mag. Milan Žolnir.

UREDNIŠTVO: Glavni in odgovorni urednik in novinar Marjana Natek. **LEKTORI- CA:** Anka Krčmar. Uredni- štvu je SOZD Hmezad, Ulica Žalskega tabora 1 v Žalcu, te- lefon (063) 714-141. Hmeljar izhaja enkrat mesečno v 6600 izvidih. **TISK** ČGP Večer Maribor. Na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS Slovenije je oproščen tem- eljnega prometnega davka. Poština plačana v gotovini.

Hmeljar je glasilo SOZD Hmezad, SOZD HMEZAD združuje Kmetijstvo Žalec, Hram Šmarje pri Jelšah, Kmetijstvo Ilirska Bistrica, Kmetijska zadruga »Drava« Radlje, Sadjarstvo Miroslan Petrovč, Vrtnarstvo Celje, Kmetijska zadruga Savinjska dolina Žalec, Inženiring, Kme- tijska zadruga Slovenska Bi- strica, Celjske mesnine, Mle- karna Celeia Arja vas, Hme- zad Export import Žalec, Strojna Žalec, Minerva Zabu- kovica, Golding Žalec, Agrina Žalec, Jata Zalag Ljubljana, Tajfun Planina, Interna banka Hmezad, Hranilno kreditna služba kmetijstva in gozdar- stva Žalec, DS Služba pravne pomoči in Skupne službe SOZD Hmezad.

Fotografija na naslovni strani:

Foto:
Ljubo Korber.

Ob koncu leta smo. Ne glede na veliko stare in nove proble- matike se je leto 1989 dokaj hitro izteklo. Tako se pač ugotavlja ob koncu leta, vendar pri razreševa- nju žgočih vprašanj tudi čas ne teče posebno hitro. Leto, ki ga zapuščamo, je žal tako. Težave so se kopičile na vseh ravneh, vse skupaj pa v določeni vzročni povezavi. Pridelki so bili slabši vsaj pri glavnih kulturah: hme- lju, v vinogradništvu, sadjarstvu in še kje. To pomeni manj do- hodka, kar povzroča dodatne te- žave, tudi skrb in nejevoljo. Sla- bo letino so zlasti občutili hme- ljarki in vinogradniki. Tudi na ostalih področjih, v predelavi mesa in mleka, skratka v živino- reji, se dispariteta cen ni nič iz- boljšala oziroma je vsako ureje- vanje cen sproti izničila inflacija. Verjetno bo trg boljši regulator tudi na tem področju, vendar za- enkrat še ne gre računati na delo- vanje trga. Seveda ni namen, da danes obravnavamo to področje, vendar nam tudi trg ne bo prinel- sel samo dobrega, kot nekateri mislijo. Vsekakor se srečujemo s padcem kupne moči. Delavski sloj, ki je najštevilnejši, ima niz- ke osebne dohodke, zato je tudi njegova kupna moč slabša. Zato bo v prihodnje ena izmed osnov- nih nalog proizvajati za trg čim ceneje in čim boljše. Tudi doma- či trg bo iskal samo kvalitetno blago, zlasti še, ko se bo ponu- ba povečala. Kljub velikim teža- vam smo v glavnem vse sprejete naloge opravili. Zastojev v repro- dukciji ni bilo. Uspešno smo ra- zreševali oskrbo s finančnimi sredstvi in tudi z ostalim repro- materialom.

Temeljito smo povečali izvoz tudi drugega blaga, ne samo kmetijskih proizvodov. Tako se uspešno vključujemo v medna- rodno trgovino in smo vanjo na- menjeni tudi v bodoče.

Hmezad export-import je tudi

odprl svoja predstavništva v ZRN in Franciji. Sklenili smo tu- di dolgoročne pogodbe z dvema avstrijskima združenjima s po- dročja pridelave in področja os- novne proizvodnje, semenarstva itd. Uspešno smo delali tudi pre- ko sklada za DVR in izvozili ne- kaj blaga kot državno pomoč v Ugando, Botswana, Mozambik in Alžirijo.

Vsekakor še naprej ostaja naš cilj, zlasti še v času blokade, da se čimbolj vključujemo v medna- rodno menjavo.

Investicijska dejavnost se je spričo gospodarskih težav znat- no skrčila. Vendar pa smo uspeli doseči izredne rezultate pri ure- janju zemljišč, hidromelioracijah in namakanju. Te investicije gre- do v desetine milijard dinarjev. Druga izredna aktivnost pa je s področja delovanja sklada za ne- razvite. Ta aktivnost je zlasti mo- čna v Hramu v Šmarju in KZ Drava v Radljah ob Dravi. Lah- ko se pohvalimo, da imamo izde- lan dober sistem pridobivanja teh sredstev. Sicer pa je v prete- čenem letu izredno težko gospo- dariti. Nobena napoved ne drži. Nemogoče je v takšni situaciji poslovati in gospodariti kot do- ber gospodar. Sicer pa, kaj bi o tem pisal, kar vsi dobro pozna- mo. Naša srčna želja je, da bi se tudi stanje v državi normaliziralo in dalo solidnejše pogoje za go- spodarjenje v naših podjetjih.

Leto 1989 je poznano tudi po preobrazbah združenega dela. Prehajamo v nov sistem gospo- darjenja. Tako v Hmezadu nastaj- ajo iz OZD družbena podjetja, pa tudi mešana podjetja. Nasta- jale bodo tudi delniške družbe in bolj svobodno vlaganje kapitala — bodisi z družbenim bodisi za- družnim sektorjem. Tudi manj komplicirano bo vlaganje tujega kapitala, za kar je prižgana zele- na luč.

Tudi dosedanja SOZD Hme-

zad bo nehala obstojati. Večina vseh članic se je vključila v novi Poslovni sistem Hmezad, ostali pa se bodo v naslednjih tednih. Novi Poslovni sistem Hmezad smo formirali na željo doseda- njih članic Hmezada.

Vsem je jasno, da se moč posa- meznega podjetja ali subjekta v asociaciji Hmezad lahko z veliko večjo močjo pojavi in poslovnem svetu in da je valenca velikega si- stema tudi za partnerje, domače in tuje, veliko večja kot pa indi- vidualnost vsakega podjetja. Si- cer pa to ni naša pogruntavščina. Tudi v svetu razvitih ekonomij je svoboda po ustvarjanju dobička posameznih podjetij, ki pa so z raznimi oblikami, največkrat s kapitalskim deležem, povezana v večje sisteme. Z drobnjarkar- stvom se ne da doseči velikih re- zultatov.

SOZD Hmezad je v času svo- jega 10-letnega obstoja resnično dosegel izjemne uspehe. Saj so se DO v tej povezavi izredno raz- vile. Nekaj jih je celo nastalo. Novemu Poslovnemu sistemu Hmezad, ki je v osnovi popolno- ma drugače zastavljen in je orga- niziran v smislu podjetniške za- konodaje, želimo veliko uspe- hov.

Ob zaključku leta lahko ne glede na težave, s katerimi smo se srečevali, ugotovimo, da so bi- li doseženi pomembni uspehi, kar je brez dvoma zasluga marlj- vih delavcev, kmetov, obrtnikov, vodilnih delavcev, skratka vseh, ki delajo v Hmezadu. Ob tej pri- liki bi se rad v imenu samou- pravnih organov in poslovodne- ga odbora vsem najlepše zahvalil in vam želim srečno in uspešno novo 1990. leto.

mag. Vlado Gorišek,
predsednik
PO SOZD Hmezad

Celeia pokroviteljica naslovne strani

Ta teden so v mlekar- ni Celeia zopet začeli iz- datneje polniti mleko v pure pack embalažo. Novost pa so tudi zaboj- niki, ki so namenjeni transportu tega mleka in računajo, da bodo imeli manj težav z razliva- njem. Za novo leto so pripravili še posebno le- po embalažo, za v bodo- če pa računajo, da bodo količine tega mleka še povečevali.

Predsednik skupščine poslovnega sistema Ivo Bračun:

»Izkoriščanje poslovnih informacij je potrebno, ne pogum«

Ivo Bračun, direktorja Export-importa, so na prvi seji skupščine Poslovnega sistema Hmeza da soglasno izvolili za njenega predsednika. Zato ker je uspešen, v Hmezadu je šele dve leti in ga zato »zgodovina« ne bo obremenjevala, je bilo slišati med prisotnimi. To nedvomno drži, saj se je v dvajsetih letih poslovnega življenja naučil hoditi po kostanj v žerjavico. In srečo je imel, pravi, da je bilo tako. Kot predsedniku skupščine smo mu zastavili nekaj vprašanj?

Kaj pričakujete od novega sistema?

»Vedeti moramo, da gre pri vsem za zelo enostavno ekonomsko logiko. Prej ni bilo prave povezave in zato so bili vsi nezadovoljni. Sedaj bo to omogočeno in povezave bodo nujne in medsebojno se bomo lahko obravnavali kot enakopravni partnerji. Mislim, da smo naredili poslovno funkcionalni sistem, ki ima perspektivo. V končni fazi se je bolje izpeljalo kot tam, ki so hoteli organizirati močne holding sisteme. Poslovni sistem se bo preživel s proračunom in bo imel vso pravico tudi zaračunavati provizijo od ustvarjenih poslov. Ne bodo pa se smeli ukvarjati z osnovno dejavnostjo članic...«

Za začetek se bo število delavcem v novi družbi bistveno zmanjšalo.

»Članice trdijo, da ne prenesejo velike režije. To je v bistvu neke vrste viščenje krvi, tisti, ki so dovolj močni, lahko to rešujejo, drugače pri nas v začetku, na žalost, ne gre drugače. V bodoče, če se bo ta oblika pokazala kot prava, pa lahko prerastejo v firmo s petdesetimi ljudmi.«

In kaj je pri vodenju firme osnovnega pomena?

»Predvsem, da se doseže skupen cilj, to je način, kako nekaj

čim bolje doseči. Kot primer navajam naš kolegij, ki je bil v tem maksimalno produktiven. Drugo pa je stimulativno nagrajevanje, s tem in pa s petimi ljudmi več smo povečali promet od 20 milijonov dolarjev na 40 milijonov.«

Kolegi vam pri poslovnih odločitvah pripisujejo pogum.

»Mislim, da pogum pri tem sploh ni toliko pomemben kot so informacije. Lahko rečem, da jih izkoriščam in vseh možnih virov. Ekipa, s katero delam, je na visokem nivoju in rezultate dela posameznika je možno v vsakem trenutku kontrolirati. In zopet smo pri stimulacijah...«

Ivo Bračun

Kje vse ste se kalil kot poslovnež?

»Lahko rečem, da sem imel srečo, da sem bil sodelavec sposobnih in korajžnih ljudi. Mlad sem se moral naučiti plavati, za to pa moraš imeti nekoga, ki te vrže v vodo. In tega so mladi ljudje še kako potrebni, dati jim je treba možnost.«

m

Ustanovljena je firma Hmežad Meinburg

Brez razširjene zunanjetrgovinske mreže si ni mogoče zamisljati razvoja firme, so prepričani v Export-importu. Zato so ustanovili firmo Hmežad Meinburg v Meinburgu v Zvezni republiki Nemčiji. Ta firma pa ima svoja predstavništva na Dunaju in v Parizu. Firma v Meinburgu bo poslovala kot družba z omejeno odgovornostjo, ki bo na trgu nastopala kot kupec in prodajalec. Poleg tega pa naj bi imeli koristi tudi od njene raziskave trga.

Uvodnik

Veseli Božič in srečno 1990!

Se pred nekaj leti je bila v javnosti tabu že sama beseda Božič, kaj šele da bi ga lahko praznovali. Najbolj zagreti profesorji so nam ga zabelili celo s kolokviji ob šesti uri zvečer, ko je bilo treba dokazovati svoje znanje. Podobnih zgodb okoli praznika, ki ga praznuje domala ves razviti svet in tudi del socialističnega sveta, ki se je »omehčal« veliko pred nami, je prav gotovo še več. Letos je Božič dela prost dan in tako se bomo vsaj s praznovanjem lahko približali svetu.

Kaj naj vam zaželim? Veseli Božič vsem, ki vam ta dan kaj pomeni. In iz vsega srca SREČNO 1990. Čeprav nam razmere, v katerih živimo, ne obetajo kaj prida, je v naših rokah samo marsikaj, kar lahko sami naredimo za lepši dan. Odnos do bližnjega, sodelavca je vendarle odvisen od nas in potrudimo se, da ga ne bomo skazili. Vsak naj bi se potrudil in naj mu ne bi bilo težko izgovoriti prijazne besede. Zatorej, ko boste želeli SREČNO, vedite, da je ta sreča odvisna tudi od vas, zatorej tega nikar ne pozabite že drugega januarja.

Marjana Natek

Ustanovljeno je skupno finančno podjetje

Pogodbo je podpisala večina članic

Pogodbo o ustanovitvi skupnega finančnega podjetja je na ustanovni seji skupščine v začetku decembra podpisalo osemnajst dosedanjih Hmežadovih članic in Poslovni sistem Hmeza da. Finančno podjetje bo univerzalni pravni naslednik Interne banke. Opravljalo bo vrsto finančnih poslov za ustanoviteljice, v primeru zakonske dopustnosti pa tudi za druge osebe. Ustanoviteljici sta tudi Kmetijski zadru-

gi Savinjska dolina in Slovenska Bistrica, ki nista podpisali pogodbe o ustanovitvi Poslovnega sistema Hmežad. Status pa bosta morali urediti tri mesece po sprejetju zakona o združništvu, oziroma pol leta po podpisu pogodbe o ustanovitvi skupnega finančnega podjetja. Na ustanovni seji njegove skupščine so za predsednika izvolili Edija Omladiča, sicer direktorja Kmetijstva Zalec.

Pogodbo o ustanovitvi skupnega finančnega podjetja Hmežad je podpisal tudi Vlado Jurančič, direktor Celjskih mesnin. Kot kaže pa ga bodo izvolili tudi za podpredsednika skupščine Poslovnega sistema Hmežad.

NEKAJ O BANČNEM IN BORZNEM POSLOVANJU

Oktobra smo obiskali največjo avstrijsko banko Credit Anstalt, ki je bila ustanovljena leta 1855. Sedež ima na Dunaju in v njenih prostorih je potekal dvodnevni seminar, ki je bil namenjen ekonomistom, ki želijo podrobneje spoznati poslovanje in usmeritev zahodnega bančništva, poslovanje na borzi in povezanost bančnega in borznega poslovanja.

C-A je največja avstrijska banka, katere bilančna vsota znaša okoli 30 mlrd USA dolarjev in ima 6500 zaposlenih. Njena finančna dejavnost ne zajema samo financiranja avstrijskega poslovnega življenja, ampak je znan ten del njenega kapitala angažiran zunaj njenih meja. Vključen je v zahodno evropsko gospodarstvo, transakcije pa se odvijajo preko Evropske investicijske banke, katere član je. Zadnje čase skuša njeno vodstvo navezati čim tesnejše stike z vzhodnoevropskimi državami, zlasti s Češko in Madžarsko.

Predavatelji so nam predstavili predvsem tisti del bančnega poslovanja, ki je povezan z delovanjem borze. Tako smo spozna-

li del dolgoročnega poslovanja, ki zajema konzorcialne posle, emisijo vrednostnih papirjev, uvajanje vrednostnih papirjev na borzo, garancijske posle, področje rentnega poslovanja, razvoj delničarstva in vodenje privatizacij kapitala. Največji pomen pripisujejo razvoju vrednostnih papirjev, saj vidijo v njih bodočnost bančnega poslovanja, ki naj bi zamenjal klasično pojmovanje bančništva, ki bi se moralo razviti v finančni inženiring. V Bankah naj bi postalo svetovanje osnovna funkcija. Najpomembnejše je vprašanje, katere vrednostne papirje izbrati in kdaj ter kako jih emitirati. Če bi na to vprašanje skušali odgovoriti za hranilne vloge prebivalstva, potem je treba najti možnost, da bi čim večji del prihrankov preoblikovali v vrednostne papirje. Le-ti bi se prodajali in kupovali na borzi.

Borza

Pred vojno je v Ljubljani delovala borza, na kateri so določali devizne tečaje, cene blaga državnega pomena in deželni proizvod. To so bili: krompir, ja-

bolka, fižol, les. Po vojni je bila borza ukinjena in kolikor vem, je bila edina borza v Jugoslaviji novosadska borza žitaric. Sedaj pa tečejo priprave v okviru Ljubljanske banke Združene banke, da bi bila prvega januarja 1990 ustanovljena ljubljanska borza.

V vsakdanjem življenju večkrat slišimo: tečaji delnic na newyorški borzi so padli. Nastal je preplah. Kaj bodo storili menedžerji. Podobno se sliši: tečaj dolarja je v New Yorku toliko, v Londonu toliko... Podobno velja za cene zlata. Kaj se pravzaprav dogaja na teh svetovnih borzah, kaj vpliva na gibanje tečajev, kdo ureja določene posle, kdaj se sklepajo, kaj je borza in še na druga vprašanja bom skušal odgovoriti na primeru dunajske borze, ki sem jo obiskal.

Dunajsko borzo je ustanovila znamenita avstrijska cesarica Marija Terezija. Poslople je zelo veličastno in je bilo namenjeno gospodarstvu avstrijske monarhije. Po razpadu avstroogrske monarhije leta 1918 pa je borza kljub temu ostala in zadnje čase zelo hitro napreduje.

Borzo lahko opredelimo kot stičišče ponudbe in povpraševanja po vrednostnih papirjih in blagu. Gre za to, da se na tem sejmišču pretaka kapital z instrumenti tržnega gospodarstva oziroma tržnih financ. Borza je kraj, kjer kar najbolj čisto deluje zakon ponudbe in povpraševanja z vsemi svojimi slabimi in dobrimi lastnostmi.

Na borzo lahko gledamo tudi kot na prostor oziroma urejeno okolje za najmodernejšo tehnologijo, zakonsko zaščito pred vsemi negativnimi vplivi, na primer pred nespoštovanjem določenih pravil igre, prepovedjo umazanih in prevarantskih prodaj, ponarejenih podatkov delniških družb, katerih vrednostni papirji so notirani na borzi. Borza je tudi prostor, kjer lahko vsa- kdo spreminja svoje prihranke v kapital, celo ne glede na celinsko oddaljenost od borz. Tako je borza nepogrešljiv člen sekundarnega trga, prek katerega se vse bolj povezujejo regionalni trgi v svetovnega.

Miha Goličnik,
direktor Interne banke

Izdelki Gelee Royale po klasičnem postopku

Čebelarstvo Polhov Gradec

Malči Božnar

Čebelarstva zadruga v Polhovem Gradcu, ki je del Celeie je vrsto let znana po čebeljih pridelkih, predvsem pa po različnih mešanica matičnega mlečka, cvetnega prahu in medu. Trenutno je tam zaposlenih sedem ljudi, ki poleg proizvodnje še odkupujejo med na Gorenjskem, Primorskem in delu Dolenjske. Zadrugo vodi Malči Božnarjeva, ki jo je takole predstavila:

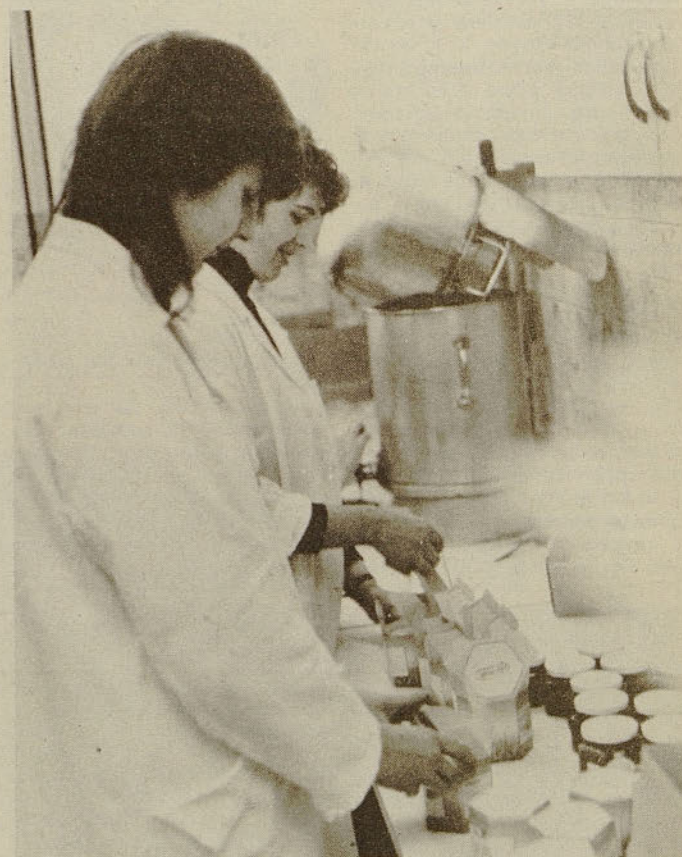
»Letos smo pripravili okoli 70 tisoč kosov izdelkov, ki imajo skupno ime gelee royale. Pred nekaj leti je bila prodaja še boljša in tako smo takrat prodali 120 tisoč kosov. Izdelke smo poskušali tudi izvažati, vendar to niso velike količine. Vse te izdelke pripravljamo ročno in po hladnem postopku. Ves čas poslova-

nja je bistvenega pomena, da so vse surovine domače, da so to fizikalni postopki in da ne dodajamo kemikalij.

Letos smo odkupili 55 ton medu, nekaj ga porabimo za svoje izdelke, za preostale količine pa je v Polhovem Gradcu samo prehodno skladišče.

In kakšne so perspektive? Takole je razmišljala: »Že od nekdaj so ljudje sodili, da je med naravno zdravilo. Prav tako je zadnje čase vse več tistih, ki zavestno prisegajo v zdravilno moč delovanja, čeprav mi tega ne propagiramo kot zdravilo. Tudi raziskave v svetu govorijo v prid temu. Seveda čebeljih in mednih izdelkov ne moremo enačiti z zdravili. Cvetni prah na primer deluje ugodno pri boleznih prostate in ledvic. Uravnava krvni tlak v vsakem primeru, če je previsok, ga zniža in obratno. Pred nekaj leti smo naredili tudi anketo z našimi potrošniki. Med vsemi vrnjenimi vprašalniki ni bilo niti enega, ki bi napisal, da se mu je bolezen poslabšala. V glavnem smo dobili same pozitivne odgovore.« Malči je živilski tehnolog in je v čebelarstvu začela delati takoj po končanem četrtem letniku fakultete.

Sedaj pa se dodatno izpopolnjuje oziroma študira tretjo stopnjo, intenzivno dela in se uči vsega, kar je v zvezi s cvetnim prahom. Omogočeno ji je tudi sodelovanje z inštitutom Jožef Stefan in zavodom za zdravstveno varstvo.

Delo pri pripravi čebeljih pridelkov je v polhograjski zadrugi večinoma ročno.

Hmežad — novo krovno podjetje

Pred letošnjim dnevom republike je Hmežad preskočil prve stopničke v svoji preobrazbi, ki vodijo od dogovorjenega v tržno naravno organiziranje in gospodarjenje. Ali so mu krojači in čevljarji umerili in izdelali prava oblačila in tako obutev, da bo lahko premagoval tudi naslednje? Najbrž je med Hmežadovci mnogo delavcev, kmetov in sodelavcev, ki se prav to sprašujejo v teh dneh.

Pogodbo o ustanovitvi Poslovnega sistema Hmežad je do 8. decembra že podpisalo 16 podjetij in drugih ustanoviteljic. Med njimi je 13 takih, ki so bile doslej članice SOZD Hmežad, tri so pa nove, in sicer: Hranilna služba kmetijstva in gozdarstva Žalec (ki doslej ni bila članica SOZD), Trgovsko podjetje Nama, Žalec in Služba pravne pomoči, ki se je letos iz delovne skupnosti preoblikovala v delovno organizacijo. V decembru pričakujemo pristop še nekaterih podjetij, pri katerih razprave oziroma postopki niso dokončani. Tako bo nov Hmežad zlasti v finančnem pogledu v leto 1990 šel relativno močnejši, kot bi to bil SOZD brez sprememb. Tu velja zlasti omeniti visok pozitivni saldo hranilnih vlog kmetov in delav-

cev pri HKS, ki bo omogočil manjšo finančno odvisnost Hmežada od poslovnih bank in države ali večjo stopnjo samofinanciranja, kot temu pravijo finančni strokovnjaki.

Na tržno naravnost in posluh za hitrejši razvoj tržne funkcije pri vseh članicah kaže tudi pristop Trgovskega podjetja Nama. Od tega kolektiva pričakujemo, da bo ob večji socialni — bolje rečeno gospodarski varnosti in trdnosti — kot član Hmežada hitreje napredoval in z drugimi tržno naravnanimi kolektivi in posamezniki prispeval večji delež v izvajanju tržne razvojne strategije Hmežada kot celote.

Kvalitetna in zanesljiva služba pravne pomoči s svojim članstvom v Hmežadu ne prodaja svoje neodvisnosti, temveč pripeva Hmežadu v notranjih in zunanjih poslovnih razmerjih pravno varnost in zanesljivost, kar je visoko cenjena vrednota v sodobnih poslovnih sistemih in tržnih gospodarnostih.

Vsem novim v družbi Hmežad želimo dobrodošlico. Te bodo deležni tudi novi kolektivi, ki se organizirajo v podjetja iz delov dosedanjih članic ali DSSS, ki najavlja svoj prihod.

Članstvo v Poslovnem sistemu Hmežad se bo še spreminjalo. Lahko pa vsaj tisti, ki smo bliže rojevanju novega krovnega podjetja, ki bo vsaj nekaj časa delovalo paralelno s SOZD Hmežad (dokler SOZD ne bo prenehal), zatrdimo, da se nekaj novega že čuti po prvi stopnički, t. j. po podpisu pogodbe o ustanovitvi. To je najbolj pristno v vsebini in načinu dela nove skupščine Hmežada, ki je njegov najvišji organ upravljanja.

reh (dosedanji inventar DSSS SOZD in še določen del pri Interni banki). Pričakujemo, da bo postopek registracije končan do konca tega meseca in da bo Hmežad začel kot nova sestavljena oblika redno poslovati po novem letu.

Pravo delo se v Hmežadu šele začne. Takoj bo potrebno skladno z delokrogom po pogodbi opraviti nekatere naloge strateškega usmerjanja in vodenja poslovanja, ki naj bi že kratkoro-

V Poslovnem sistemu le 17 delavcev

Skupščina bo imela odločilno besedo

Kdo vse bo zaposlen v novo ustanovljenem Poslovnem sistemu Hmežada, bo jasno šele v prvi polovici januarja. Na drugi seji skupščine poslovnega sistema pa so med drugim že sprejeli ponujen razvid del in nalog. Predvidoma bo v njem zaposlenih šestnajst delavcev, od tega pet podpredsednikov, ki bodo sami opravljali določene konkretne naloge oziroma vodili delo po področjih. V razvidu niso zajete naloge in opravila knjigovodstva, konzorcija za Malto, zemljiške službe in naloge, ki se nanašajo na vzdrževanje in upravljanje poslovne stavbe. Posle zemljiške službe so pripravljeni prevzeti v Kmetijstvu Žalec, ki naj bi jih po pogodbi opravljali tudi za druge. Knjigovodski posli pa se bodo prenesli v skupno finančno organizacijo, konzorcij za Malto pa bo posloval v Inženiringu.

Skupščina poslovnega sistema se bo samostojno odločala, koga bodo zaposlili iz sedanjih skupnih služb Hmežada. Delavci, ki vanj ne bodo sprejeti, se bodo reševali kot tehnološki viški. Članice Hmežada pa bodo tem zagotovile prednost pri zaposlovanju, če bodo takšne potrebe seveda imele.

Referendum o prenehanju sozda ni uspel

Vse članice Hmežada, razen Kmetijske zadruge Savinjska dolina, so sredi preteklega meseca izvedle referendum o prenehanju sestavljene organizacije Hmežad. Za prenehanje se so odločili v sedemnajstih delovnih organizacijah, proti prenehanju pa so bili v Celjskih mesninah in tozdu Kmetijstva Latkova vas, Kmetijski zadrugi Savinjska dolina pa ga je razpisal samo TZO Prebold, izid pa je bil negativen. Na osnovi navedenega je delavski svet v začetku decembra ugotovil, da samoupravni sporazum o prenehanju sozda Hmežad ni bil sprejet. Na isti seji pa so sprejeli sklep, da lahko ime Hmežad uporablja novo ustanovljeni Poslovni sistem Hmežada.

Podpis pogodbe o ustanovitvi Poslovnega sistema Hmežad.

Skupščina je imela že dve seji. Po njenih sklepih, po načinu konstituiranja, po vsebini in obsegu upravljaljskih pravic, ki jih imajo v njej posamezne članice, že nastajajo temelji za drugačne poslovne odnose med članicami kot doslej. Lahko razmišljamo o tem, da se bodo okrepili blagovni tokovi med članicami, pa tudi obnovili tam, kjer so bili doslej pretrgani.

Skupščina, ki jo vodi predsednik Ivo Bračun, je začela zelo resno in odgovorno opravljati svoje delo. Ima tudi pristojnosti in vpliv po svojih članicah, da lahko marsikaj uresniči, česar samoupravni organi SOZD niso mogli. Prijava registracije Hmežada na registrsko sodišče v Celju je bila vložena 10. decembra. Članice so vplačale ustanovni kapital in prenesle del premoženja v stva-

čno dale gospodarske učinke v korist članic. Ta del nalog bo najtežji glede na gospodarske (in politične ter socialne) razmere, v katerih bomo delali prihodnje leto.

Drugi del nalog se nanaša na notranjo konsolidacijo in organizacijsko ter kadrovsko usposobitev sistema za učinkovito opravljanje funkcij po pogodbi. Tretji del nalog pa predstavljajo planske naloge zaradi priprave razvojnih strategij in srednjeročnih planov 91-95 poleg nalog v zvezi s poslovno politiko za leto 1990. Tudi pri planiranju pripravljamo pomembne spremembe. Skupščina naj bi o tem razpravljala na naslednji seji, ki bo predvidoma v prvi polovici januarja 1990

Dane Rinc

Deset Hmezdovih članic je 7. novembra podpisalo pogodbo o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo Hmezd Računalniški center, Podjetje za informacijski inženiring. Ustanovitelji so: Kmetijstvo Žalec, Hram Šmarje, Kmetijska zadruga Savinjska dolina, Celeia Arja vas, Export-import, Strojna Žalec, Minerva Zabukovica, Golding Žalec, Agrina in HKS ter Interna banka skupaj.

Upravljaljski deleži znašajo od 4,5 do 26,5 odstotkov, odvisno od preteklih vlaganj v strojno opremo RC. Predvideno je, da se po ustanovitvi vključi tudi Poslovni sistem Hmezd za deležem tistih članic Hmezada, ki niso ustanovitelji družbe, preko poslovnega sistema pa bi si zagotovili vpliv na upravljanje ter nadaljnje obdelave.

Struktura koriščenja strojne opreme se spreminja glede na intenzivnost koriščenja izdelanih aplikativnih rešitev ter novo izdelane rešitve po naročilu uporabnikov. Število poslovnih dogodkov, ki jih je potrebno evidentirati in obdelati ter na osnovi obdelav zagotoviti čimboljše informacije, zahteva stalno nova vlaganja v razširitvene zmogljivosti.

Trenutna konfiguracija izgleda takole:

- v RC sta instalirana dva centralna računalnika s po 8 oziroma 7 MB centralnega spomina, 4 tračne enote, 5,2 GB spomina na diskih, 2 linijska tiskalnika in 2 procesorja komunikacij.

- pri uporabnikih je instaliranih 130 delovnih mest, katera predstavljajo zasloni terminali in osebni računalniki, ki so priključeni na centralni računalnik in lahko delujejo v funkciji terminalov.

Večanje količine podatkov, uporabnikov in aplikativnih programskih rešitev zahteva stalno obnavljanje kapacitet ter dograjevanje. Kljub instalaciji novih kapacitet junija letos je le-te nujno še naprej graditi oziroma večati. Aktivnosti so v teku, zato menimo, da ne bo prišlo do dodatnih težav. V HRC je na razpolago 13 izdelanih in delujočih aplikativnih programskih rešitev na centralnih računalnikih, vendar pa je potrebno v primeru širitev uporabe zagotoviti dodatne strojne kapacitete. Novi uporabniki si morajo zagotoviti ustrezní delež strojnih kapacitet tako, da v razširitev vložijo vsaj 3 odstotke vrednosti obstoječe strojne opreme.

Nadaljnji razvoj poslovno informacijskega sistema podjetij si zamišljamo tako, da bodo centralni računalniki namenjeni za obvladovanje materialnih, blagovnih in finančnih tokov ter obračunov, dnevne obdelave pa bomo postopoma prenašali na

mesta nastajanja podatkov — distribuirana obdelava, predvsem z uporabo osebnih in malih računalnikov. Vzporedno bomo še naprej širili računalniško mrežo za direktni dostop do podatkov v skupni podatkovni bazi (predvsem za potrebe upravljanja in vodenja podjetij), saj le tako lahko zagotavljamo informacije za višje nivoje upravljanja in vodenja podjetij.

Razvojna usmeritev je podrejena konceptu nadaljnjega razvoja informatizacije podjetij v tem smislu, da že izdelujemo aplikativne programske usmeritve za osebne računalnike, ki so podatkovno skladni z že delujočimi obdelavami, ali pa predstavljajo samostojne rešitve (odvisno od

želja in zahtev naročnika), vzporedno pa prilagajamo že delujoče rešitve.

V naslednjem letu načrtujemo preusmeritev, tako da bomo uporabnikom ponudili že izdelane rešitve, ki se bodo po potrebi še dogradile, saj ugotavljamo, da vseobsežni projekti informatizacije niso niti rokovno niti finančno privlačni. Glede na poznavanje procesov in problemov sodimo, da smo sposobni uporabnikom ponuditi takšne rešitve, ki bodo pomenile korak bliže k sodobnim informatiziranim podjetjem.

Ker bodo novo nastala podjetja v letošnjem letu izvedla le bolj ali manj formalno preobraz-

bo, ocenjujemo, da bodo vsebinske in organizacijske spremembe prva aktivnost vodstev podjetij v naslednjem letu. Ocenjujemo, da se HRC v te aktivnosti lahko vključi dovolj učinkovito, zato pričakujemo tovrstna naročila.

Z ustanovitvijo HRC smo postavili temelj nadaljnjega razvoja centra dejavnosti, katero pokriva, predvsem pa informatizacije uporabnikov, ki bodo tovrstne storitve iskali oziroma koristili pri nas. Delavci smo pripravljeni na tržno bitko in smo izziv sprejeli kot priložnost za dokazanje pravilnosti sedanje odločitve in preteklih v zvezi z delovanjem RC.

Zoran Kriter

»Zelharce« še niso na vrsti

Leto dni bo minilo, odkar je Andrej Klezin v Laškem odprl inženiring za opremo v mesno-predelovalni industriji. Specializiral se je predvsem za komore poltrajnih in trajnih mesnih izdelkov in z obrtniki, ki so tako kot on člani Agrinine Mege, dela predvsem za zasebne mesarje in manjše mesno-predelovalne organizacije.

Osnovni del programa so sušilne in zorilne komore z vsemi ustreznimi priključki, vsa tovrstna dela pa prevzamejo do montaže in pogona. Andrej dela v glavnem kot konstruktor vsega omenjenega. Največ izkušenj o tem si je nabral v MIP-ovi pršutarni, ko je bil zaposlen še v KTO, ki pa so v glavnem specia-

lizirani za hladilniško opremo. Takole razlaga: »Vsaka klavnica ima svojo tehnologijo, zato je treba najbolj prisluhniti težavam in nasvetom tehnologov. Nemože je namreč takšno komoro, kakršno imajo že druge, narediti tam, kjer hočejo imeti drugačne izdelke. H komoram sodijo grelci električne omare in v bližnji prihodnosti jih bomo opremljali še z mikroprocesorji.« Za slednje se resno dogovarjajo z Megnim obrtnikom.

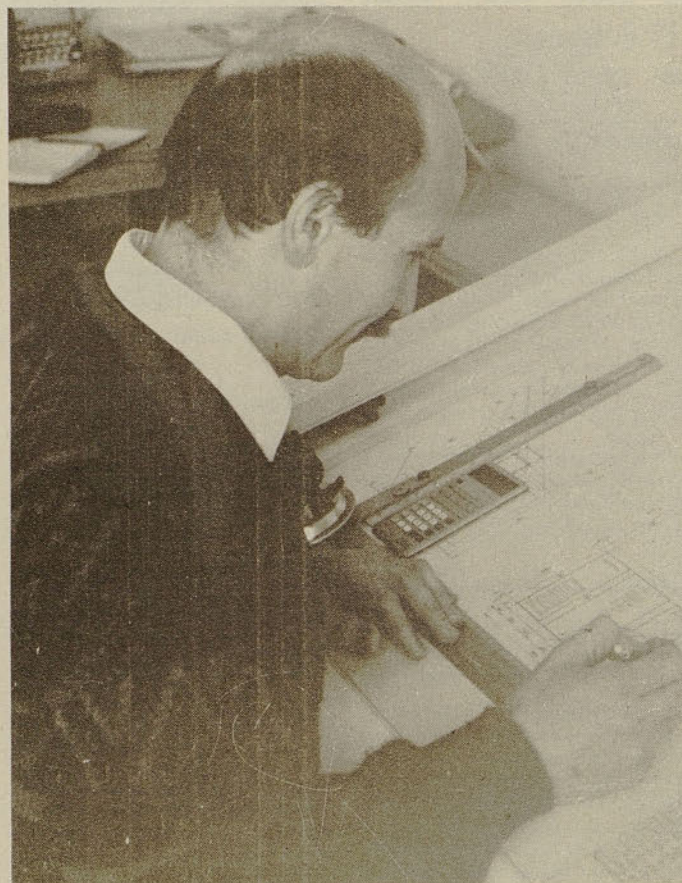
Dimljenje in sušenje je po njegovem vsaj tako pomemben ali še pomembnejši del pri pripravi suhomesnatih izdelkov. Salame se ne morejo pokvariti, če so pravilno dimljene in jim je »pisana na kožo« še klima. Pri dimljenju je lahko temperatura največ do 30 stopinj Celzija.

S tem sva že navezala pogovor o domačem dimljenju. Nove kmečke hiše namreč nimajo več podstrešij, kjer bi bil tudi prostor za dimljenje mesa. Andrej ima za ta problem že izdelano rešitev, kdaj pa jo bo ponudil, še ne ve. Če bi jih prodajal v trgovini, bi lahko to pomenilo ali finančni pokop ali pa bi bila nevarnost, da bi si ljudje enostavno naredili kaj podobnega, kar ima že sam.

»Pravzaprav ne gre za nič posebnega, sistem je enak kot pri klasičnih. Prednost pa je v tem, da komoro lahko postavimo na prosto, in, denimo, pred hišo podimimo sto kilogramov mesa. Od tega projekta si največ obetam na ruskem tržišču,« je razlagal.

Dela mu v času, odkar ima obrt, ne manjka, saj tovrstnih obrtnikov ni veliko. Zaveda se, da so mesne industrije in tudi zasebni mesarji potrebni opreme, zato bo predvidoma začel konstruirati še kaj drugega kot komore.

M

Andrej Klezin: »Vsaka klavnica ima svojo tehnologijo in zato je treba prisluhniti težavam tehnologov.«

Brez dela ni jela — za poštenjake, seveda

December je tako rekoč pri koncu. V prvih dneh novega leta se bo v Hmeza-
du marsikaj spremenilo. Veliko tega se
je že zgodilo, pa vendar še kar nekaj
stvari ni dorečenih. Kakšen vpliv bo
imela reorganizacija na zaposlenost
delavcev v bivših delovnih organizaci-
jah sozda Hmeza? Kakšne pravice
imajo delavci, ki bodo mogoče ostali
na cesti kot ekonomski in tehnološki
višek, ali pa bodo premešeni na drugo
delovno mesto? Na nekaj teh vprašanj
smo skušali poiskati odgovore.

KADROVSKA POLITIKA

Kadrovsko politiko so že do sedaj
vodile delovne organizacije same. Na
ravni sozda se je oblikoval samo stati-
čni seznam zaposlenih, potrjeval je
vodstvene delavce in vodil štipendij-
sko politiko. Načrtne kadrovske poli-
tike torej na tej ravni ni bilo, podjetja
pa je tudi niso pripravljala prepustiti
novemu poslovnemu sistemu. Ni še
odločeno, ali bo v okviru razvojnega
oddelka Hmeza organizirana koor-
dinacija za štipendijsko politiko ali
pa bo tudi ta popolnoma prešla v ro-
ke podjetij. Za štipendiste same se v
tem primeru pravzaprav ne spremeni
veliko, kar pa je seveda odvisno od
strokovne usposobljenosti in dovzet-
nosti posameznih kadrovikov za pro-
bleme šolajoče za mladine.

STANJE »PO OPERACIJI«

Poslovni sistem Hmeza je že
ustanovljen. Bodo nekateri delavci ja-
nuarja res ostali na cesti? Spraševala
sem predvsem v podjetjih, kjer je bila
reorganizacija (vsaj na videz) najte-
meljiteje izvedena.

AGRINA bo odslej enovito podjetje,
odpadajo vsi dosedajni tozdi in tok,
vendar bo imelo novo podjetje več
delov, glede na dejavnosti, ki jih je
Agrina opravljala že do sedaj. Januar-
ja se bo pojavil določen višek, pred-
vsem administrativnih delavcev, ven-
dar se hkrati iztečejo pogodbe o de-
lovnem razmerju za določen čas, med
katerimi so tudi pripravniki, ki službe
ne bodo dobili. Pri sklepanju novih
delovnih razmerij so namreč že prej
upoštevali težnjo, da se obseg zapo-
slenih zmanjša.

Delovna organizacija STROJNA
ZALEC je razpadla v dve podjetji. To
sta podjetje Strojna, z glavno dejav-
nostjo proizvodnja kmetijske mehani-
zacije, in podjetje Grames z dejav-
nostjo, ki jo je že opravljal kot toz. Z
Export-Importom je Strojna ustano-
vila družbo z omejeno odgovornostjo
v Sempetru, kjer so zdaj zaposleni
tudi delavci bivše delovne enote tozda
PKM. Grames je prav tako z izločitvi-
jo dislocirane delovne enote v Lju-
bljani z le-to ustanovil družbo z ome-
jeno odgovornostjo. Zaposleni v
skupnih službah se bodo skladno s
potrebami razdelili v obe podjetji. Ta-
ko zaenkrat viškov delovne sile ni,
vse dejavnosti se bodo še naprej opra-
vlyale. To stanje se seveda lahko spre-
meni, če se bo spremenila gospodar-
ska situacija. V tem primeru bosta
podjetji ta problem reševali skladno z
veljavnimi predpisi, s prekvalifikaci-
jo, dokvalifikacijo in prezaopslitvijo

v okviru podjetja ali izven njega.
Predvsem pa se trudijo, da bi bili na
vsakem delovnem mestu ljudje z us-
trezno izobrazbo in dandanes kar ne-
verjetno zveni podatek, da so doslej v
Strojni kot delovni organizaciji vse
svoje štipendiste tudi zaposlili.

V JATI LJUBLJANA se po reorga-
nizaciji v podjetji Reja in Meso poja-
vljajo kot vprašanje le delavci skup-
nih služb. Če bosta podjetji ustanovili
zdrženo podjetje, bodo dejavnosti
skupnih služb ostale bistveno nespre-
menjene, drugače pa bodo te ljudi
razporedili v obe podjetji.

V EXPORT-IMPORTU bodo
zmanjšali število zaposlenih tako, da
ne bodo nadomestili z novimi delavci
tistih, ki se bodo upokojili.

V MINERVI so zmanjšali proiz-
vodnjo drenažnih cevi, zato so med
drugim osem svojih delavcev preza-
poslili v Juteks. Drugih viškov delo-
vne sile nimajo, saj že nekaj časa niso
zaposlovali novih delavcev. Brez dela
torej ni ostal nihče.

V GOLDINGU ZALEC so spre-
membe dokaj korenite. Hotel Zalec je
postal samostojno mešano podjetje in
pri tem bo približno deset ljudi for-
malno ostalo brez dela in bodo pre-
razporejeni po drugih enotah. »Slo-
van« na Vranskem je odslej v najemu,
kot višek bosta ostala dva delavca. Bi-
fe Kongo naj bi postal kuhinja, kjer
bo nekaj novih delovnih mest. Resta-
racija Hmeljar se bo začela ukvarjati
predvsem s slaščičarstvom (slaščičar-
ni Rimal in v Prebrodu bosta presele-
jeni). Nekaj ljudi bo preveč tudi v
skupnih službah. Po grobi oceni bo
torej približno šestindvajset ljudi
ostalo brez dela. Kdo je to po imenu,
še ni določeno, vendar se vsi zaposle-
ni v gostinstvu menda zavedajo, kak-
šna je situacija. Golding je seveda za-
interesiran, da najboljši ostanejo, si-
cer pa bodo ta problem reševali z
upokojitvijo tistih, ki imajo pogoje za
to, a podpora tistim, ki iz tega ali one-
ga razloga sami hočejo drugam. Viški
delovnih ur ne bodo plačani, ampak
bodo (najbolj pridni) delavci imeli
več prostih dni. Ena od možnosti je,
da delavec ostane doma in prejema
minimalni osebni dohodek, dokler ga
firma spet ne bo potrebovala. Največ
težav pa bo rešenih s prerazporeja-
njem po posameznih enotah, kar je
pravzaprav že ustaljena praksa, saj že
eno leto ne zaposlujejo več novih de-
lavcev, le štipendistom zagotavljajo
pripravnost. Je pa res, da v gostin-
stvu in turizmu potrebe po kadrih ne-
nehno nihajo in je možno, da se bodo
v Goldingu kmalu ukvarjali s po-
manjkanjem delovne sile. Vse pa je
pač odvisno od tega, kako dobro si bo-
do zamesili in spekli turistično pogačo.
Razveseljivo je predvsem to, da bodo
posamezne enote bolj samostojne in
tudi njihovi osebni dohodki bolj kot
doslej odvisni od ustvarjenega do-
hodka.

ODPRAVNINSKI SISTEM NAJ BI ŠČITIL DELAVCA

Po novem veljavnem zveznem za-
konu je opredeljenih več možnosti za
odpravnino delavca, ki izgubi delo

kot ekonomski ali tehnološki višek,
pomeni, da ne zaradi svojega slabega
dela ali po svoji volji. Ena od takšnih
možnosti je izplačilo najmanj štiriin-
dvajsetih povprečnih mesečnih plač
kot enkratnega nadomestila. Druga
od možnosti je odkup manjkajočih let
za upokojitve delavca. Toda! Podob-
en republiški zakon v Sloveniji bo
sprejet šele marca naslednjega leta,
sedaj veljavni iz leta 1982 pa je v nas-
protju z zveznim zakonom. Šele ko bo
to neskladje odpravljeno, se bodo te-
mu prilagodili tudi v Hmeza in pri-
pravili nove pravilnike. Zda pa de-
lavca, ki je ekonomski ali tehnološki
višek, ni mogoče prisiliti, da zapusti
delovno mesto, če se ne strinja z reši-
tami, ki jih predlaga podjetje. Slo-
venski zakon namreč še vedno štiti
delavca in mu zagotavlja delo za ne-
določen čas, razen v nekaterih prime-
rih; kategorije ekonomskih in tehnoloških
viškov pa sploh ne upošteva.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE PRIPRAVNikom NE UIDE

Dokaj optimistične napovedi pod-
jetij, da bodo vse viške delovne sile
uspela rešiti sama, moramo seveda
vzeti z določeno mero rezerve. In če
mogoče res nihče drug, bodo pa pri-
pravniki toliko bolj spoznali Skup-
nost za zaposlovanje občine Zalec.

Konec septembra letos je bilo v na-
ši občini prijavljenih 325 iskalcev za-
poslitve, od tega 147 žensk. Od skup-
nega števila iskalcev je 140 strokov-
nih delavcev in 134 mlajših od šest-
indvajset let. Prvo zaposlitev jih išče
51. 144 vseh prijavljenih je težje za-
posljivih in invalidov.

Od vseh teh jih samo 36 prejema
socialno varnost iz naslova brezposel-
nih. Ti izpolnjujejo naslednje krite-
rije:

— na voljo ni nobenega ustreznega
dela,

— nezaposlenost ni nastala po volji
ali krivdi delavca

— iskalec mora imeti najmanj dev-
et mesecev delovne dobe ali uspešno
opravljeno pripravnost, ki je lahko
krajsje. Višina nadomestila je 60 od-
stotkov povprečnega osebnega do-
hodka, ki ga je prejemal delavec v
zadnjih treh mesecih zaposlenosti.
Spodnja meja v mesecu novembru je
bila 6.500.000 dinarjev, zgornja meja
višine nadomestila pa je dvakratni
povprečni osebni dohodek v SR Slo-
veniji v preteklem četrletju, vendar je
nihče od iskalcev zaposlitve v Zalcu
ni dosegel. To nadomestilo lahko po-
sameznik prejema največ dve leti.

Zaposlitev je že loterija.

In ker je vedno vmes kakšen toda,
naj tudi tokrat postavim kljavič in
vprašaj še pred naslednjim dejstvom
— vsi, ki so uspešno končali šolanje
in ne morejo opraviti pripravnosti,
nimajo nikakršne možnosti za pridob-
itev socialne varnosti. Tudi nadome-
stila za brezposelne ne bodo dobili,
dokler ne opravijo pripravnosti.
Nihče pa ni dolžan, da ga zaposli.
Nekaj laže je seveda štipendistom, ki
jim Hmeza zaenkrat še omogoča
opravljanje pripravnosti. Vendar se
bo število razpisanih štipendij nasled-
nje leto občutno zmanjšalo.

Če kaj drži, potem je to dejstvo, da
v naši domovini niti ni več tako zelo
lepo biti mlad.

NAMESTO ZAKLJUČKA GORA VPRASANJ

Namen tega članka je bil, predsta-
viti trenutno stanje v Hmeza, kar
zadeva zaposlenost. Ker gre za zelo
občutljivo temo, so bili odgovori do-
kak splošni in predvsem previdni. Do-
kaz za to je že dejstvo, da so podatki
objavljeni šele nekaj dni pred januar-
jem, ko bodo nekateri delavci pač po-
stavljeni pred dejstvo, da sodijo med
tehnološki ali ekonomski višek v pod-
jetju.

Pri vseh razpravah o viških in eko-
nomski učinkovitosti podjetij je seve-
da bistvenega pomena, na kateri strani
pogajalske mize sedite. Dejstvo je,
da je pri nas z vidika učinkovitosti za-
poslenih preveč ljudi. Dejstvo je tudi,
da vseh problemov ni mogoče rešiti
samo z zmanjšanjem števila zaposle-
nih in z raznoraznimi lepotnimi reor-
ganizacijami. Prav tako je res, da bo-
mo morali spremeniti naš odnos do
dela. Zaposlitev ne bo več nekaj, kar
je predvsem skrb družbe. Trg delovne
sile je očitno že začel delovati, ampak
vsak si ga razlaga po svoje. Na trgu se
mora namreč poleg ponudbe delovne
sile pojaviti tudi ponudba dela. Te pa
prav tako očitno še ni. Zato je po-
vsem razumljiv strah ljudi, da bodo
ostali brez dela. Poleg tega nimajo iz-
kušaj z iskanjem nove zaposlitve. Ti-
sti, ki izgube delo, so pravzaprav glo-
boko užaljeni in se sprašujejo, zakaj
prav oni. Prizadeti vsega tega ne jem-
ljejo kot objektivno nujnost, ki nima
nobene zveze z osebnimi obračunava-
nji, čeprav ni izključeno, da bo do ta-
kih pojavov tudi prišlo. Ali kakšna
neutrarna institucija preverja, kdo so
odpušteni delavci? Ali bo odpuščen
dejanjski tehnološki in ekonomski vi-
šek ali bomo spet ostali na pol poti?

Ali bo družba pustila mlade na cestah
in v gostilnah? Ali bo ponudila reši-
ve v okviru zasebnih pobud? Ali bo-
mo fleksibilni tudi v ukinjanju neu-
spesnih družbenih in privatnih gospo-
darskih organizacij? Bomo končno
nehali govoriti in začeli delati druga-
če? Bomo kljub vsemu uspeli ostati
humana družba, ki bo zagotavljala
dovolj raznovrstnega dela, da se bo-
mo lahko zaposlovali tudi glede na
svoje interese in ne le zaradi ekonom-
ske nujnosti, ker smo hvala bogu do-
bili vsaj to delo?

Res je, marsikaj bo uredil trg delo-
vne sile, ko bo v celoti zaživel. Vsega
pa prav gotovo ne. Prav gotovo bosta
morali svoje glavne preokupacije
spremeniti tudi lokalna in republiška
politika.

In če smo vsaj delček tako sposob-
ni in pridni, kot radi razglašamo, bo-
mo gotovo večini uspeli zagotoviti de-
lo. Predvsem pa človeka dostojno ži-
vljenje, upam.

Ksenija Rozman

V Levcu večja ponudba zasebnikov

Od konca oktobra je Trgovsko podjetje Nama Žalec registrirano kot članica sozda Hmezad. Bila pa je tudi med prvimi podpisnicami pogodbe o ustanovitvi Poslovnega sistema Hmezad. V zadnjih mesecih pa so že začeli izplačevati osebne dohodke v naši Hranilno kreditni službi, precej obdelav pa so že prenesli v Računalniški center. O povezovanju v Hmezad, načrtih in težavah je pripovedoval Dolfe Naraks, direktor Trgovskega podjetja Nama.

Po njegovih besedah, se 195 članski kolektiv šele kadrovske pripravljajo za samostojno poslovanje. Do konca leta bodo namreč še povezani z nekaterimi službami ljubljanske Nama in bodo skupaj naredili še zaključni račun. »Tudi sedaj, ko se oblikujemo v samostojno podjetje za posluje racionalno, kajti svojo prednost mora dati povezava s Hmezadovim Računalniškim centrom,« je prepričan Dolfe Naraks.

Trgovsko podjetje Nama Žalec ima štiri enote, to je veleblagovnica Žalec, prodajni center Levec, obrtno kooperacijo in grosistično enoto. Le ta oskrbuje poleg njihove trgovine še gostince in obrate družbene prehrane na tem področju. Sodelovanje z ostalimi članicami Hmezada naj bi se tudi na tem živilskem delu povečalo. Pomemben del je obrtna kooperacija, s katero dopolnjujejo ponudbo v trgovini, poleg tega pa so vanjo povezani obrtniki, ki izdelujejo polizdelke za ostalo proizvodnjo. Pri programu široke potrošnje imajo 50

Dolfe Naraks

obrnitkov, ki jih oskrbujejo s tekstilom in galanterijo.

Sodelovanje z zasebniki so letos razširili še z 14 zasebniki, ki pa bodo v prodajnem centru Levec prodajali svoje blago. Te dni so odprli štirinajst lokalov, ki so jih uredili skupaj z njimi. Le-ti so namreč financirali tudi preureditev in opremo in bodo v teh lokalih prodajali svoje blago. Po besedah Naraksa pri tem ne gre le za najemni odnos.

Cilj teh preureditev v prodajnem centru je, izboljšati kakovost ponudbe z številnejšimi ponudniki. Za prihodnje leto bodo ponudbo še razširili, v načrtih imajo prodajni salon IMV in Renault, banko in dopolnitev uslužnostnih dejavnosti.

m

Ivo Bračun o srbski ekonomski blokadi

»Delež prodaje hmelja v Srbijo obsega približno deset odstotkov vsega, kar proda Export-Import. Dejstvo je, da je sam problem bojkota na približno enakem nivoju kot problem plačil. V naših južnih republikah namreč veljajo druga finančna pravila kot v Sloveniji. Če izvajamo bojkot, bi se tudi sicer zmanjšala naša prodaja na območje širše Srbije in Črne Gore. V letošnjem letu bomo to vrzel glede na slabšo letino hmelja nadomestili s povečanim izvozom. Torej bomo višek na domačem trgu plasirali na tuje tržišče. Tako bomo celotno prevzeto količino hmelja tudi prodali, ne glede na srbski bojkot.

Sodimo pa, da bo takšen bojkot slej ko prej končan, saj določenih poslovnih vezi politika na daljši rok ne more trgati. Škoda, ki je povzročena, je povzročena obojestransko. Dolgoročno pa takšen način ne more prekiniti ekonomskega sodelovanja. Zdaj stike sicer vzdržujemo, vendar so povsem brezplodni.«

K. R.

Predsedniki delavskih svetov Ida Volk, Edvin Maček in Drago Ribič v Strojni Žalec so podpisali sporazume o bodoči organiziranosti. Tozdi v Strojni so šli vsaksebi in tako bodo po novem letu poslovali kot Strojna sedanji tozdi PKM, Grames in Duri, ki so mešano podjetje.

Neodvisni sindikati Slovenije

Piše:
Srečko Čater

Na zahtevo članstva je RSZS pripravil obsežen program sprememb sindikata pri čemer je osnova krepitev vloge sindikata po dejavnostih. Nova organiziranost omogoča, da bo dejavnost nastopila na republiškem sindikatu brez občinske in medobčinske transmissije. Druga nič manj pomembna sprememba je neodvisnost zveze sindikatov, saj se je le ta otresla pokroviteljstva vsevedne Zveze komunistov. Še naprej pa sindikati ostajajo politična organizacija, sicer ne bi imela dostopa do skupščine.

Sindikat dejavnosti se bo boril za pravice, ki izvirajo iz dela ne glede na versko ali politično opredelitev članstva. Boril se bo za člana, ki mu doma v kotu visi razpelo enako kot za tistega, ki še vedno prisega na srp in kladivo. Osnovna naloga neodvisnih sindikatov bo borba za pravice, ki izvirajo iz dela. Zahtevali bomo takšno ceno dela, ki bo slehernemu delavcu omogočala, da bo imel s poštenim delom tudi človeka vredno življenje. To ni fraza, kajti v kolektivnih pogodbah, ki jih pripravljamo, bo opredeljena cena dela in vsi dodatki, ki jih poznajo razvitejši evropske države. Niti za milimeter ne mislimo popustiti pri uveljavljanju civilizacijskih pridobitev kot so regres za malico, povrnjeni del potnih stroškov itd. Vse pridobitve sindikalne liste skupaj z izdelavo metodologije so v razpravi in bodo prišle v kolektivno pogodbo.

Né bomo dovolili, da bi neposposobni direktorji, ki so dolga leta jedli sindikatov kruh in živeli od članarine ZK ne od svojega dela, prodajali objekte družbenega standarda in tako reševali tisto kar so s svojo nespametnostjo zavozili. Objekti družbenega standarda bodo izvzeti iz stečajne mase, hkrati pa mora v stečajno maso priti minulo delo slehernega delavca.

Slehnega dobrega delavca bo sindikat zaščitil z vsemi metodami sindikalnega boja, ne more in ne sme pa se za nedelo in nedisciplino.

Osnovna metoda je dogovarjanje, če je le-to neuspešno sledi napoved stavke in kot skrajna oblika, stavka po stavkovnih pravilih. Stavka pa je lahko omejena na podjetje, lahko se razširi na dejavnost in preraste v generalno stavko v kolikor upravičene zahteve ne bodo prej realizirane.

Za takšno delovanje je nujno potrebno sposobno in predano vodstvo, tako na nivoju podjetja kot v območnih odborih dejavnosti in v republiškem odboru, ki bo v imenu delavcev članov sklepal kolektivno pogodbo z gospodarsko zbornico. Sindikalni zapnik bo deležen posebne zaščite saj bo s kolektivno pogodbo opredeljeno, da v času mandata ne more biti uvrščen med ekonomske in tehnološke viške. Sindikat dejavnosti bo za urejanje zakonskih določil za posamezno področje angažiral najbolj usposobljene ljudi in jih za njihovo delo tudi pošteno plačal. Ravno zaradi proste izbire strokovnih sodelavcev, bi se moralo bistveno zmanjšati število profesionalnih delavcev v zvezi sindikatov.

Večina alternativnih gibanj, ki se vsaj do danes še vsa plačujejo iz proračuna, očita zvezi sindikatov nelegitimnost, ker člani niso podpisali pristopnih izjav. Tudi to bomo rešili, prepričan sem da bodo delavci, če ne danes pa jutri spoznali, da nekdo mora varovati njihove pravice iz dela, in da jih bo ščitil pred tistimi katerih edini cilj je profit. Delavci, ki bodo to želeli bodo prostovoljno vstopali v zvezo sindikatov s pristopno izjavo, s člansko izkaznico pa se bodo obvezali plačevati članarino. Zanj pa bodo deležni zastopstva pred poslovnimi strukturami, sodiščem...

Danes se sindikatu mnogokrat očita, da ščiti slabe delavce, kar je bilo v prenekaterih primerih tudi res, zato sem tolikokrat poudaril da gre za zaščito pravic iz dela. Delo je namreč pogoj za ustvarjanje materialnega temelja, ki bo zagotavljalo realizacijo naših upravičenih zahtev.

Ivan Essenko

To pot vam želim predstaviti Ivana Essenka, pospeševalca čebelarstva v enoti v Polhovem Gradcu. Pravzaprav je malo stvari, s katerimi se še ne bi ubadal, loti se kratkomalo vsega, kar mu pade na pamet. Beseda mu teče kot z medom namazana, kar mu še zlasti koristi pri pospeševanju čebelarstva dejavnosti. Vedno si je želel, da bi doma delal isto kot v službi in čebelarstvo je pravzaprav vez, ki povezuje njegovo službeno in zasebno življenje. Svojemu hobiju je namenil tudi izobraževalni center na Peskah, ki pa je obenem počitniška hišica, v kateri preživi večino prostega časa. Namenil jo je praktičnemu usposabljanju čebelarjev in poleg danes uporabne opreme je tam mogoče videti kar delček starinske zbirke, panjskih končnic in podobnega. Prijatelji, kar veliko jih ima, mu pravijo da je boemska duša, ki ceni knjige, starine, fotografiranje. Tudi njegov stari črni volkswagen potrjuje, da je to resnica.

Kraj najinega pogovora so bile Peske pri Ljubljani. Da je bilo vzdušje pravo, je prinesel na mizo še medenega vina v glinenih posodah. »Tako so ga pili stari Slovani,« je hitel razlagati. Za lažjo orientacijo pa je povedal: »Tukaj je točno meja ločnica med Krasom in Alpskim gorstvom. Lahko pa vam povem še nadmorsko višino in geografsko širino. Tukaj okoli imam veliko prijateljev, eden mi je izmeril lego, drugi naredil glinene posode...« je bil zgovoren.

Okoli štiristo čebelarjev je šlo že skozi njegove tečaje praktičnega usposabljanja. Še več ljudi pa ga je poslušalo na raznih predavanjih širom po Jugoslaviji. Pravzaprav sta to pripravila in organizirala s poklicnim kolegom Vladislavom Gmajnerjem. Po oceni je bilo lani na vseh teh predavanjih okoli štiri tisoč ljudi. Essenko je slikovito opisoval: »Po terenu sva hodila z rokami v

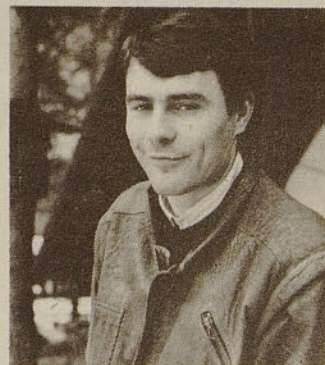
žepih in lahko si mislite, kako osuplo so nas gledali ljudje, ko nisva imela niti enega lističa. Vajeni so namreč, da vsak, ki hoče soliti pamet, prinese s seboj tudi knjige. Midva pa o čebelarstvu nisva govorila iz knjig, temveč iz lastnih izkušenj. V bistvu so bila ta predavanja ena od boljših reklam za Hmezadovo čebelarstvo, ljudje so bili zadovoljni in potem jih je seveda zanimalo, iz katere firme prihajava.

Ivan čebelarji 17 let in si je prav gotovo nabral dovolj izkušenj. Trinajst let je imel, ko si je v rodni Litiji omisli svoj panj. Vsak čebelar ima enkrat svoj prvi panj, je razlagal, toda med imeti in znati je daleč. Zato je o čebelarjenju preglodal gore knjig,

miva še z drugih plati. »Avtomobili tam sploh ne rjavijo in na cestah sem videl še karoserije iz začetka stoletja. Motorje so jim seveda zamenjali.« Navdušenemu ljubitelju vsega starega bi bila takšna klima po volji.

SLOVENCIMAMO KOMPLEKS MAJHNOSTI

Ob medenem vinu, ki sem ga prvič pokusila v družbi obeh pospeševalcev na Peskah, sva presedlala še k našemu domačemu čebelarjenju in čebelar. Za začetek je Ivan posegel v zgodovino te še vedno ljubiteljske dejavnosti. Novejša zgodovina je tudi tukaj naredila škodo, o tem je premišljeval takole: »Preveč zanašamo kakovost naše domače

Ivan Essenko

»V svoji bivši službi sem moral tiste, ki jih je pri čebelarstvu

»V čebelarstvu se moraš izobraževati, preden zaslužiš«

formalna izobrazba pri nas ni možna. Končal pa je dvoletno čebelarsko šolo na Češkem. Doživetje pa je bilo kenijsko čebelarstvo pred petimi leti.

Medeno vino in žganje

Ivan Essenko zna pripraviti tudi okusno medeno vino in žganje. Recept za vino je enostaven, zmeša se enaka količina vode in medu, ki se ji dodajo kvasovke. V petih ali šestih tednih mešanica prevre v vino. Tako pripravljeno pa je treba obvezno destilirati v žganje. Če bi želeli piti samo vino, je treba med pred mešanjem z vodo prej prekuhati.

»KENIJA JE BILA VELIKA IZKUŠNJA«

Takrat je v to afriško deželo potoval kot uslužbenec Medexa. Takole je brskal po spominih: »Kenija je bila zame velika izkušnja, veliko sem se naučil. Ogle dal sem si številne čebelarske zadruge v tej državi. Tam čebelarji povsem naključno in statistično ima dva milijona čebelarjev vsak po en panj. To so izdolbena debela in le malo, okoli 100 tisoč panjev, je izdelanih iz desk. Naravne razmere so ugodne vendarle pa bi morali vpeljati sodobnejši način. Medex je v tem videl možno obliko sodelovanja.«

Čebele v tej afriški državi so zelo srborite in ko jih je dimil, se jih je komaj otrese. »Čebelje pasme niso ločene in na enem mestu je možno najti več čebeljih čred, kar se v naših razmerah ne bi zgodilo,« je prepričan.

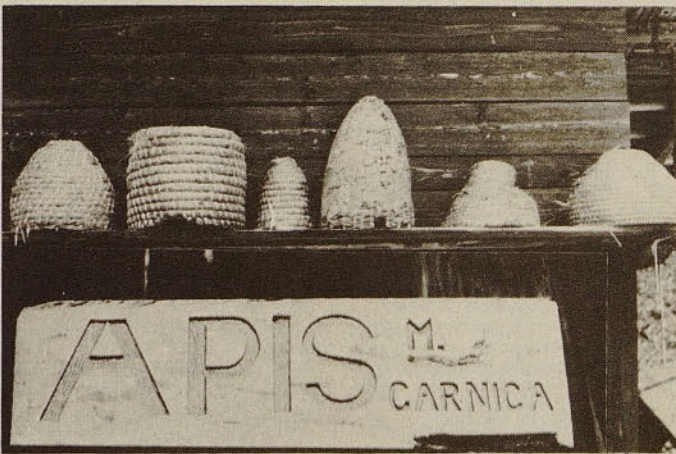
Visokogorska planota, na kateri leži Kenija, je bila zanj zani-

kranske čebele. Ves svet jo pozna s tem imenom, mi pa srmežljivo stiskamo ramena. Po njegovem je glavni krivec poveljna nezainteresiranost, ko so bili individualni čebelarji sovražniki velikega Agromela. Posamezniki so lahko le malo naredili pri vzreji matic in še teh niso smeli prodati čez mejo. Sicer pa nismo edina država s togimi predpisi.

Za stanje so čebelarji krivi tudi sami. Zgovoren primer so prav tako naša posebnost AŽ panji. »Cel svet jih je sprejel kot dobre, mi pa ne bi bili pravi, če mu vsak ne bi dodajal kaj svoje-

zanimal samo dohodek, odpraviti. Na žalost je res, da moraš pri čebelah izobraževati preden zaslužiš. Zaslužek je pravzaprav zadnji,« je pripovedoval.

Seveda je čebelarstvo dobilo drug pomen. Včasih so bili ti ljudje povezani v posebne cehe medičarje in svečarje. »Takrat pri medu ni bilo treba razlagati, da je priporočljiv za zdravje. Med je bil osnovno sladilo in kmet, ki si je hotel posladkati potico, je moral imeti vsaj panj čebel. Mimogrede naj povem, da ima Slovenija tudi svojo etnološko posebnost: tip čebelnjaka.« In doda:

Za ljubitelje starin bi bila nedvomno poslastica pogled na tele panje.

Ivan Essenko in Vladislav Gmajner ob prenosnih panjih na Peskah pri Ljubljani

Članstvo v zadrugi naj ne bi bilo obvezno

Tudi v temeljni organizaciji kooperantov šmarskega Hrama težko čakajo na zakon o združništvu, že sedaj pa si prizadevajo graditi takšne odnose, v katerih naj bi bil kmet zainteresiran za sodelovanje. Referendum o prenehanju sozda Hmezad so izpeljali s pozitivnim rezultatom, v prvi polovici decembra pa so se vključili v Poslovni sistem Hmezada in njegovo skupno finančno organizacijo.

Z Zdravkom Počivalškom, direktorjem TOK-a, pa sva se pogovarjala o odkupu mleka, mesa in pujskov, o načrtih in težavah.

Še pred leti je imela šmarska zadruga le enega kupca za odkup govedi in prašičev in takrat so imeli tudi največje težave tudi pri kmetih, ki so vzrejeno živino prodajali drugam. Sedaj so se povezali z več mesno-predelovalnimi organizacijami in tako lahko kmetje prodajajo po najvišjih cenah. Kot pove Počivalšek, so

spremenili miselnost kmetov tako, da se že dogaja, da govedo že sami ponudijo zadrugi.

V desetih mesecih so odkupili nad 1600 pitancev, 2254 telet, kar je 22 odstotkov več kot lani, medtem ko je pitancev manj za 6 odstotkov. Še najbolj (za 53 odstotkov) se je povečalo pitanje telet do 200 kilogramov. Prašičev so odkupili 7228, kar je nekoliko manj kot lani. »Lahko bi jih še več, če ne bi imeli težav v oskrbi s pujski. Prirejo govedi in prašičev pa poskušamo spodbujati s tedenskim višanjem cen, denar za odkupljeno pa že naslednji dan nakažemo na našo Hranilno-kreditno službo. Letos priznamo 20 odstotkov dodatne stimulacije vsem rejcem, ki nam prodajo več kot 150 pujskov. Poleg tega si prizadevamo odkupiti čimveč 100-kilogramskih telet in pa 8 kilogramske pujske, ki jih potem rejci pitajo tudi z našim rizikom,« je povedal Počivalšek.

Zdravko Počivalšek

Rezultati tovrstnega pitanja, kjer je riziko obojestransko, so dobri. Slabše pa je pri mleku, ki so ga v desetih mesecih odkupili nekaj nad osem milijonov litrov. Vzrok za to so predvsem nizke odkupne cene, v decembru — na primer — je kmet dobil okoli 12 tisoč dinarjev za liter in še na ta boren znesek je čakal mesec dni. V desetih mesecih so vzredili 1061 ton piščancev, kar je 90 odstotkov predvidene realizacije. Nekateri rejci so prenehali s pi-

tanjem zaradi čedalje slabšega zaslužka.

S precejšnjimi količinami krme za prašičerejo jih oskrbuje del družbenega sektorja v Hramu, od katerega kupijo letno 1200 ton kornu, ki jo potem zmlejejo v imenskem mlinu. Iz tega se potem pripravi krma za prašiče, ki ji dodajajo še beljakinjsko krmno mešanico. Od melioracij v zasebnem sektorju pa si med drugim obetajo, da bodo kmetje večje količine kornu pridelali tudi sami.

Naslednja pomembna dejavnost v zadrugi sta vinogradništvo in sadjarstvo, ki ga razvijajo povsod, kjer so pogoji zanjo. Poleg obnavljanja vinogradov so se lotili še pridelovanja malin in ribeza. »Večina kmetij na našem območju je majhnih in tako v živinoreji nimajo prave perspektive, maline in ribez pa so namenjeni prav majhnim kmetom. Letos smo obnovili 10 hektarjev ribezovih nasadov, 5 hektarjev malinovih in 20 hektarjev vinogradov. S temi smo podpisali tudi pogodbo o prodaji in za naslednje leto predvidevamo, da bomo odkupili vsaj 70 odstotkov tržnih viškov,« je prepričan. Trgovinska dejavnost v zadrugi dosega dobre rezultate in v oktobru so imeli že 84 milijard prometa. Koeficient obračanja je nad 17 pri reprodmaterialih za kmetijstvo. V bodoče načrtujejo, da bodo izbor popestrili s prodajo hrane. Prvi korak k temu oziroma eno poslovalnico za te namene so že uredili. V njih prodajajo pi-jake in žitne izdelke. Doslej še nimajo svojih tržnih proizvodov za široko potrošnjo, prvi naj bi bil moka, ki jo pridelajo v teh krajih. V načrtih imajo obnovo mlina v Imenem, tako da bodo vsi pšenico zmleli v tem mlinu.

Zdravko Počivalšek, direktor TOK v Hramu:

Zadrugi se do konca leta ni treba reorganizirati, ker zakon o združništvu še vedno ni pripravljen. Problem je v tem, ker se del družbenega sektorja mora uskladiti z zakonom o podjetjih. Po zadnjih informacijah pa ne bo hujših posledic za tiste, ki imajo združno in družbeno proizvodnjo. Mislim, da bi se morali bolj ukvarjati s proizvodnjo in ne toliko z reorganizacijami. Vsekakor pa bi morala biti v prvih treh mesecih prihodnjega leta sprejeta, kajti v zimskem ob-

dobju bi lahko zadruga izvedla plodno razpravo o bodočem združništvu. Prizadevali si bomo za enovito kmetijsko zadrugo z osnovno kmetijsko, dejavnostjo in stranskima trgovino in gostinstvom. Želimo imeti zadrugo v katero bodo kmetje prostovoljno vstopali in izstopali, združni odnosi pa bodo definirani s članskimi deleži in jamstvom za poslovanje zadruga. Tako bodo lahko z zadrugo upravljali na temelju vloženega deleža. S takšnim predlogom nameravamo pred kmete, ki se bodo o tem sami odločili.

V predvideni reorganizaciji kmetijske nadgradnje pospeševalne službe ne bodo več v zadrugah, temveč na zavodih, ki jih bo financirala država. Teh naj bi se v bodoče posluževal vsak kmet ne glede na to ali je v zadrugi ali ne. Pogodbe o odkupih tržnih viškov bodo pri takšni zadrugi odpadle.

Želimo pa še ostati povezani z ostalim delom naše firme, s katero imamo že sedaj močne blagovne tokove in skupno hranilno kreditno službo.

NN

Koliko je resnice, presodite sami

Neizmerno veliko časa in denarja je bilo že porabljenega za iskanje ustreznih strokovnjakov v podjetjih z visoko tehnologijo. Talenti so redki in dragoceni. Znana računalniška revija BYTE je sedaj objavila test, s katerim zanesljivo ugotovimo, katera osebnost ustreza določenemu poklicu. Metoda temelji na opazovanju obnašanja posameznih poklicev pri lovu na slone. Postopek je preprost: kandidata pošljejo loviti slone v Afriko in potem njegovo obnašanje primerjajo s klasifikacijo poklicev, ki je bila narajena z opazovanjem: kako posamezni poklici lovijo slona?

Statistik: ujeme prvo žival, ki jo vidi enkrat in se imenuje slon.

Inženir: lovi vse živali, ki jih sreča, in se ustavi šele, ko ena med njimi tehta +/- 15 % prej opazovanega slona.

Konzultant: praviloma slona sploh ne bo lovil in ga tudi nikoli ni. Na

uro je plačan za svetovanje, kako loviti slone.

Kontrolorji kakovosti: ignorirajo slone in iščejo napake drugih lovcev pri natovarjanju džipa.

Matematik: gre v Afriko, zavrže vse, kar ni slon, in ujame prvo žival, ki preostane.

Računalnikar lovi slona po algoritmu:

1. Pojdi v Afriko.
2. Začni na Rtu dobre nade.
3. Pojdi proti severu, tako da prečeseš kontinent vzhodno in zahodno.
4. Na poti a) ujemi vsako žival, b) primerjaj ujeto žival z znanim slonom, c) prenehaj, ko odkriješ pravega slona.

(Izkušen računalnikar bo gornji algoritem modificiral tako, da bo v Kairo postavil znanega slona, zato da se bo algoritem zanesljivo iztekel.)

Politiki: ne lovijo slonov, toda slone, ki jih v ujame, si bodo delili s svojimi volilci.

Prodajalci: porabijo svoj čas za to, da prodajo slone, ki jih niso ulovili, dostava pa je dva dni pred začetkom lovne sezone.

Prodajalci softwara: dostavijo prvo žival, ki jo ujamejo, in napišejo račun za slona.

Prodajalci hardwara: lovijo zajce, ki jih pobarvajo v sivo, izhajajo iz domneve, da so sloni podobni poljskim mišim, vendar z globljim glasom.

Ekonomisti: ne lovijo slonov, pričani so, da so sloni dovolj plačani, da se bodo sami lovili.

Pravniki: sploh ne lovijo slonov, temveč sledijo krdelu in se prepirajo o tem, kdo je lastnik slonovih izmečkov. Pravnik, ki se ukvarja s pravnimi vprašanji softwara, bo dokazoval lastništvo celotnega krдела na podlagi videza enega slonovega izmečka.

Pri nastajanju gornje metodologije je sodelovalo veliko strokovnjakov, ki pa so želeli ostati anonimni.

Večer smeha in pozabe

Občinska matična knjižnica Zalec in Hranilno-kreditna služba kmetijstva in gozdarstva sta sklenili, da pred novim letom vendarle prežene malo duše in zamorjenost z vaših obrazov. Obljubljata vever večer, na katerem boste slišali kakšno šalo, spočili uho ob prijetni melodiji harmonikarskega orkestra Glasbene šole, ki ga vodi Marjan Kozmus. Še to: vstop je prost — kot po navadi — zato nikar ne pozabite povabiti vseh prijateljev in drugih, ki jim privoščite vesel večer in nekaj trenutkov pozabe. Tako bomo družno s kančkom optimizma več odkorakali novemu letu naproti. Dobrodošli v sredo, 27. 12., ob 19. uri v Obč. matični knjižnici Zalec.

Odgovor na naše potrebe

Verjetno naslov tega sestavka pove dovolj, o čem in zakaj sva se pogovarjala z Antonom Petkom. Namesto uvoda naj zato povem samo še to, da je moj sogovornik vodja razvojnega oddelka pri poslovnem sistemu Hmezd in da je nedvomno strokovnjak za problematiko razvoja.

Tovariš Petek, menda imate valastno filozofijo razvoja?

»Moja ambicija je, da bi vizija razvoja v čimvečji meri ustrezala potrebam. Ko govorim o razvoju, moramo imeti pred očmi naš poslovni sistem in njegovo veliko heterogenost. Ta heterogenost je seveda vplivala na različna gledanja na razvoj, kar pa ne pomeni, da je to slabo. V najširšem smislu vidim jaz razvoj v dveh segmentih. Eno je razvoj obstoječega, to pa pomeni intenzifikacijo, kvalitetnejše izkoriščanje, boljše programe, izpopolnjevanje kadrov in vzpostavitev vseh tistih odnosov, ki lahko na podlagi že obstoječega dajejo večji gospodarski učinek. Prepogosto obravnavamo razvoj samo kot razvoj novega, kar predstavlja drugi segment te problematike. Razvoj novega je vedno posledica nekaj izkušenj in verifikacij, ki morajo vsebovati vsaj tri dimenzije: tržno verifikacijo, preverjanje nosilcev razvojne zamisli in kot tretje samega razvojnega projekta. Zlasti smo, kar zadeva investitorja, premalo pozorni na njegove kadrovske potencialne.

Ko tako razmišljam o razvoju, se mi zdi pomembno omeniti še eno dimenzijo, čeprav je le-teh seveda veliko več. Ampak zelo pomemben status v načrtovanju in realizaciji razvojnih projektov ima zame besedica »ne«. Vsaka ideja se namreč ne more realizirati. Iz množice idej, programov, razdelanih do neke stopnje, bomo šele lahko presojali, katera je najboljše in to po kriterijih, ki sem jih malo prej omenil. Sodim, da je pozitivna odločitev tudi takrat, ko odklonimo neko zadevo. Pri tem mislim prav tako na ukinjanje tistega, kar se v praksi ni izkazalo, ali pa ne dosega več želenih učinkov. To pa je razvoj obstoječega.

Pomemben za to tematiko je še en problem, to so kadrovske možnosti, kar sodi v kontekst znanja. Na tem področju smo še vedno zelo šibki, pri čemer ne mislim samo na naš poslovni sistem, temveč na družbo v celoti. Gre za proces obširnih transformacij, ki imajo prostor nad levim in desnim ušesom, kot radi v šali rečem. Pomeni, da se mora tudi v naših glavah marsikaj spreme-

Tone Petek: »Priča smo reorganizaciji, pri kateri preveč časa posvečamo temu, kako smo oblečeni, bolj malo pa temu, kaj bomo pravzaprav počeli. Bojim se, da smo pri nas postavili preveč omejitev in si omejili lasten manevrski prostor.«

niti. Ta proces ne bo hiter, niti enostaven.

Kaj pa Hmezd in razvoj?

»Priča smo reorganizaciji, pri kateri preveč časa posvečamo temu, kako bomo oblečeni, bolj malo pa temu, kaj bomo pravzaprav počeli. Reorganizacija mora biti vedno dovolj ohlapna, da omogoča realizacijo vsake zdrave podjetniške zamisli. Bojim se, da smo pri nas postavili preveč omejitev in si omejili lasten manevrski prostor. Sodobna organizacija je namreč izredno fleksibilna, izredno sproščena, seveda pa je pogoj za realizacijo takšne organizacije predvsem znanje in sodoben informacijski sistem, uporaba sodobnih organizacijskih metod. Z izvedeno reorganizacijo v Hmezadu zato nisem zadovoljen, ker se postavljajo kvantitativne omejitve. Ni bistvena vsebina novih podjetij, ampak število ljudi. Vsako delo pa lahko ocenjujemo le z vidika produktivnih stroškov, kar pomeni, da če več trošimo, moramo več prigrisati.«

Je vaš oddelek sodeloval pri reorganizaciji in ali se njegov položaj v novem poslovnem sistemu kaj razlikuje od prejšnjega?

»Naš oddelek je pri reorganizaciji sodeloval, ampak je med našo vizijo in tem, kar je bilo doseženo, gotovo določen razkorak. Res je, da pestijo posamezna novo ustanovljena podjetja gospodarske težave in da večina skuša minimizirati tako imenovano režijo. Po drugi strani pa smo priča neverjetnemu povpraševanju po določenih storitvah. Čla-

nice poslovnega sistema predvsem želijo od nas pomoč pri pripravi dokumentacije za projekte, da celo mi izdelamo to dokumentacijo, pričakujejo od nas nasvete in vso ostalo pomoč pri številnih aktivnostih, ki so vezane za tovrstne postopke. Vendar sodim, da je to dokaj malo, kar lahko zanje storimo, saj se po drugi strani skoraj nerazumno omejuje strukturiranost našega oddelka, kadrovske smo prešibki, s kakšno opremo razpolagamo, pa je najboljši dokaz dejstvo, da se človek še na telefon ne more zanesti.«

Kako ste si torej zamislili vaše delovanje v poslovnem sistemu?

»Z vidika heterogenosti in različne usposobljenosti dela na ravni bivšega sozda smo ocenili, da se moramo lotiti treh segmentov, ki lahko predstavljajo prvo stopnico v našem razvoju in ki v veliki meri prispevajo k miselni transformaciji na ravni poslovnega sistema. Prvi tak segment naj bi sestavljalo področje metod in kriterijev za sprejemanje poslovnih odločitev. To metodologijo že imamo izdelano in eden od ciljev le-te je, da se minimizirajo zgrešene odločitve in da se omogočijo kvalitetnejše priprave vseh dokumentov.

Drugi segment bi poimenoval »sejalnica idej«. Gre za to, da bi vse zdrave zamisli skušali usmerjati na eno mesto, čeprav nisem velik zagovornik centralizma. Naj to razložim na primeru. Idejo, ki je lahko dobra ali slaba, dobi v roke nek inženir ali organizacija. Redkokdaj se zgodi, da bi neka tovrstna poklicna institucija rekla investitorju, da njegov program ni dober. Zaradi interesa lastne zaposlitve ga bo izvajala. Ideja pa od takrat, ko nastane, pa do takrat, ko nastane projekt, potrebuje neko vmesno fazo. Ta vmesna faza mora biti nevtralna, da bi ocenila, ali je zamisel dobra ali slaba. Potrebna bi bila ekipa strokovnjakov v hiši, ki bi bili sposobni te ideje elaborirati. Na tak način se je že

večkrat pokazalo, da so bile nekatere zamisli nepopolne, napačno usmerjene in to z relativno malo porabljenega časa in sredstev.

Tretji segment je znanje za razvoj. Pri tem ne gre za klasične oblike izobraževanja ob delu, za štipendije, ampak za zagotavljanje in evidentiranje znanja s področja managementa, kvalitetnega vodenja in ekspertnih znanj. Zagotoviti moramo organiziran pristop do tega znanja.«

Ali je v prihodnosti možna preobrazba vašega oddelka v samostojno podjetje?

»To nikakor ne sme biti naša ambicija, ker v tem primeru ne bi bili več namenjeni poslovnemu sistemu kot celoti. Naš osnovni interes bi bil lastni dobiček, ne pa dobiček firm. Mi pa želimo delati za dobro poslovnega sistema, naj se še tako prodano sliši. V tem primeru bi postali tudi konkurenčno podjetje Inženiringu Žalec. Vendar je naš namen ostati svetovalna institucija poslovnega sistema na teh področjih dela, ki zahtevajo nevtralen status.«

Ksenija Rozman

Na Hanjskem dobri rezultati

Farmo Hanjsko so v tozdu Hrama Šmarje, Kmetijstvu, preusmerili v brojlarsko proizvodnjo, ki so jo vezali na Perutnino Ptuj. Z rezultati so zadovoljni, saj dosegajo dobre priprave, v prvem mesecu so v enainštiridesetih dneh dosegli težo 1,85, drugem 1,87 in tretjem 1,77 kilograma. Zadnji mesec so imeli le 4,7 odstotka pogina medtem ko ga je bilo prvi mesec zaradi toplotnega udara znatno več. Zanimivo je še to, da je bila poraba krmil manjša za 9 ton.

HMEZAD

Trgovsko podjetje
NAMA Žalec p. o.

Silvestrujte v Nami z nami in ansamblom Jogy band. Rezervacije sprejema Restavracija Nama Žalec, št. tel.: 711-231.

ZLATNINA Zlatarne Celje:
30 %-ni popust

SMUČARSKA OPREMA — velika izbira smuč, vezi, pancarjev...
Ugodna cena sani 1.998.500 din.

V SOBOTO, 23. decembra, smo v Nami Žalec in Levec podaljšali odpiralni čas do 17. ure.

Pred štirimi leti sta bila Marjan in Stane Žilnik iz Tabora med prvimi rejci polarnih lisic v Sloveniji. Danes pa je še nekaj rejcev, ki so to postali tudi po njihovi zaslugi, saj vzgajata predvsem plemenske lisice. Njuna »farma« je še menda vedno edina v Savinjski dolini, pred kratkim pa sta se lotila še vzreje srebrne lisice in rakunje psa.

Do zamisli o lisicah je prišel Stane, ki je v študentskih letih obredel še kaj več kot območja, kjer lisice množično gojijo. Marjan — mlad in napreden kmet — pa se je ideje oprijel še zlasti zato, ker mu je osnovna dejavnost kmetije piščančereja, tako da je hrana v veliki meri zagotovljena. Zato je farma polarnih lisic kot nalašč najbolj primerna dodatna

tavljati približno enake pogoje, kot jih imajo v naravi. Prehrana je pri tem še zlasti pomembna, saj je pravzaprav osnovni pogoj, da se doseže dobra kondicija in s tem razplodnost živali. V deželah, kjer je reja lisic bolj razvita, poznajo med drugim že umetno oplojevanje, povsem drugače pa je rešen tudi problem prehrane. Tam je možno dobiti tudi že krmne mešanice, ki so pomembne predvsem zaradi raznih dodatkov, predvsem zdravil. Mi si pri tem ne moremo izmisliti nič novega in dokler je tako, si je treba priskrbeti literaturo, ki je je zunaj dovolj, in navezati stike s tovrstnimi rejci.

Rezultat dobrega ali slabega dela se potrdi samo dvakrat let-

Marjan Žilnik z eno od polarnih lisic.

Kotorja in Slovenije, predvsem tam, kjer so starejši listnati gozdovi, in na nadmorski višini od 500 do 1000 metrov. Pokazalo se je namreč, da se polarne lisice zelo hitro prilagajajo okolju. Danes jih vzgajajo na Poljskem, Čehoslovaškem, Madžarskem in Avstriji. »

RAKUNJI PES

Letos sta v svoje kletke na farmi naselila še tri rakunje pse in

Rakunjega psa so v dvajsetih in tridesetih letih še gojili na ruskih farmah, potem pa so ga opustili, tako da se je v večjem obsegu pojavil šele v sedemdesetih letih na finskih farmah in drugih skandinavskih deželah. Naravna razširjenost rakunjega psa ni velika, obsega vzhodno Azijo, južni del območja Armenije, korejski polotok in večino japonskih otokov.

tako sta hočeš nočeš zopet prva v Sloveniji, ki gojita tega kožuharja. Tega je pravzaprav tudi razvitejši del sveta začel intenzivno vzgajati šele pred slabimi dvajsetimi leti. Prve poskuse farmske reje so opravili na Finskem med leti 1971 in 1972. Še v istem letu so ujeli več rakunjih psov v divjini in tako močno povečali takratno plemensko čredo. Preizkusili so enako metodo kot pri polarnih lisicah in se je potrdila kot uspešna. Zatorej sta se Marjan in Stane odločila poskusiti še z vzgojo tega sicer manj znanega in prednostnega kožuharja. »Največje razlike so pri tehnologiji prehrane, saj rakun v naravi izgubi pozimi oziroma pred parjenjem okoli 20 odstotkov rezervne energije, ki pa jo mora pred začetkom tega obdobja pridobiti. Od tega je potlej odvisno, koliko mladičev bo spomladi,« sta razlagala.

Kot pravi literatura, je sedanji rezultat farmske reje 4,5 mladiča na samico. Zakaj govorimo na

Prva vzgajališča polarnih lisic so bila ustanovljena v Kanadi. Dolgo, vse do tridesetih let, so menili, da se polarna lisica lahko vzgaja samo na območjih, ki mejijo z arktičnim arhipelagom. V letih pred drugo svetovno vojno so bile ustanovljene farme v Nemčiji, najprej v severnih krajih, kasneje pa tudi v drugih delih države. Pokazalo se je namreč, da se polarna lisica zelo hitro prilagaja okolju.

brejo samico? Od vseh pripuščenih samic so namreč ugotovili, da 25 odstotkov samic ni ostalo brejih, 25 odstotkov je svoje mladiče ubilo in 50 odstotkov je svoje mladiče obdržalo. Marjan in Stane sta prepričana, da pri njihovi reji rezultat ne bo nič slabši.

mm

Lisice v Savinjski dolini

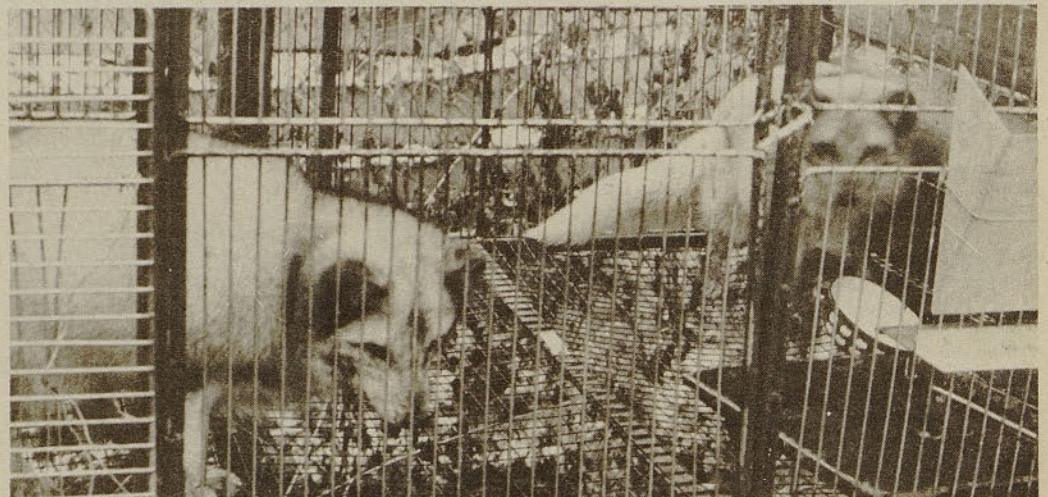
proizvodnja. Kot pravita, sta se v štirih letih že marsikaj naučila, saj sta se lotila najtežjega oreha; vzreje razplodnega materiala. Sedaj imata približno trideset lisic in sedaj lahko odbirata resnično najboljše. Pod roke krznarja jih je šlo tudi že nekaj in kot sta povedala, si lahko krzna željne gospe lisico tudi same izberejo. Bolj kot to, kje vse te živali končajo, pa me je zanimal način vzreje, ki je pravzaprav še vedno pionirski.

Stane je takole pripovedoval: »Prva legla lisic so k nam prišla v Pomurje, tja pa so prišla iz Madžarske. Reja je precej zahtevna — zanjo skrbi predvsem Marjan, saj je treba lisicam zago-

no. Decembra in januarja, ko postane barva kože plavkasto bela, ter spomladi, ponavadi maja, ko lisice kotijo. Številnost mladičev je najzgovornejši dokaz pravičnega dela. Kot priznata, so bili rezultati v začetku borni, z letošnjim pa sta že zadovoljna.

Pri lisicah sta prebila že kar nekaj ur, največ Marjan, ki jih običajno krmli. »Vse je odvisno od obdobja, ponavadi porabim približno uro na dan, medtem ko v času parjenja in takrat ko so mladiči, porabim znatno več časa.«

Stane pa je pripovedoval, da so tudi pri nas v Jugoslaviji primerni pogoji za uspešno rejo polarnih lisic. »Primerna so predvsem območja Bosne, Gorskega

Kljub kletki je treba živalim zagotoviti približno enake pogoje kot v naravi, pri tem pa je hrana najpomembnejša.

Podelitev priznanj sozd Hmezd

Podelitev priznanj SOZD Hmezd bo 26. 12. 1989 ob 12. uri v hotelu Prebold. Imena delavcev, ki bodo priznanja prejeli bomo objavili v januarski številki Hmeljarja.

Kar je pogodu manjšemu hmeljarju, ne velja za velikega

V razpravi je osnutek nove hmeljske pogodbe

Razprave o novi hmeljski pogodbi do sredine decembra še niso obrodile sadov. V pripravi pa je tripartitna pogodba, ki naj bi jo podpisali hmeljar, zadruga in Hmezad Export-import. Prvi osnutek pa je zadruga spravila na svetlo že v drugi polovici novembra in po peturni razpravi, v kateri so vseppek debatirali in na trenutke tudi kričali drug na drugega, so dosegli sklep, da bodo prvi osnutek obdelali še hmeljarski odbori po temeljnih združnih organizacijah. Potem se je razprava zopet začela znova. O tem, ali so bili na teh sejah bolj učinkoviti, nam predstavniki zadruge niso bili pripravljeni dati izjave, rekli pa so, da bo do izida Hmeljarja še vse drugače. Zato reje se pomudimo pri prvem osnutku pogodbe, ki je nova po dvajsetih letih, in savinjski hmeljarji pravzaprav že večino letošnjega leta zahtevajo pravičnejšo delitev dohodka, opredelili pa naj bi se tudi do skupnega razvoja.

Za prvo sejo so strokovnjaki Kmetijske zadruge Savinjska dolina predvideli, naj bi zadruga za kritje fiksnih stroškov in osebnih dohodkov delavcev dobila 5 odstotkov. V zameno za ta znesek ponuja zadruga tehnološko službo in finančno knjigovodske storitve. Hmeljar bi dobil 95 odstotkov, s tem da bi bila povprečna prodajna cena najmanj 6 nemških mark.

Zadruga naj bi po pogodbi v proizvodnjo še dodatno vložila vodila, in sicer 59 do 80 kilogramov za hektar. Zadruga se v predlaganem osnutku pogodbe tudi obvezuje, da bo opravila varstvo hmelja na vseh hmeljiščih. Če pa bi hmeljar to želel početi sam, se mora obvezati, da bo to opravil samo z dovoljenimi fitofarmaceutskimi pripravki. Kako bodo kasneje to ugotavljali in kdo bo kril stroške analiz, na seji še niso dorekli.

Do 21. novembra so savinjski hmeljarji pripeljali v skladišča 926 ton hmelja, po pogodbah ga je takrat manjkalo še 106 ton. Letino je hmeljarski odbor ocenil kot zelo dobro, saj kar 95 odstotkov hmelja sodi v najboljši kakovostni razred, 4 odstotke je druge vrste, v tretji in četrti razred so uvrstili manj kot en odstotek hmelja. Od celotnega pridelka je letos goldinga 41 odstotkov. Hmeljarski odbor je predlagal Poslovni skupnosti za hmeljarstvo, naj se v prihodnje hmelj prodaja po posameznih vrstah, golding zase in aurora zase.

Največ neskladij in razprave je bilo o razvoju hmeljarstva. Pri tem pa so veliki hmeljarji zahtevali več ali popolno samostojnost, drugi z manjšimi površinami hmelja pa so se ogrevali za solidarnost.

Za razvoj hmeljarstva naj bi namenili dva odstotka za izgradnjo namakalnikov, nekaj pa za novogradnje in vzdrževanje žičnic. Tu sta dana dva predloga, v prvem je predvideno, da hmeljarji namenijo za novogradnjo 6 odstotkov denarja, 2 odstotka pa za vzdrževanje žičnic. Drugi predlog govori o tem, da bi hmeljar dal za novogradnjo 100 kilogramov suhega hmelja na hektar in 40 kilogramov za vzdrževanje žičnic. Če bi ta sredstva ne zadoščala, lahko zadruga določi višji znesek.

Ob tem so predstavniki zadruge razgnili tudi sedanje težave pri gradnji novih žičnic, v glavnem so vse stare in potrebne obnove, obračunana amortizacija pa zadošča komaj za hektar nove žičnice. Postaviti bi želeli okoli 30 hektarjev novih žičnic, ki pa bi jih lahko postavili samo z dragimi krediti. Novembra so imeli pripravljene zadostne količine najboljše sadišnega brezvirusnega hmelja, materiala, zaradi nejasnosti pa si sami ne upajo začeti graditi.

V tej razpravi je prevladalo mnenje tistih, ki so za skupno investiranje in torej za solidarnost, čeprav so bili glasni tudi tisti, ki so bili proti in bi želeli za žičnice skrbeti sami. Predlagali so celo, da se kmetom žičnice odpradajo; s tem pa bi bilo konec z združevanjem denarja za te namene. Drugi so zopet menili, da bi se bilo veliko lažje pogovarjati, če bi bile žičnice vsaj delno kmetova last...

V osnutku pogodbe so tudi določila o oddaji hmelja in — če hmeljar ne bi oddal vseh količin hmelja, bi bil dolžan plačati 30-odstotno pogodbeno kazeno od najvišje prodajne cene in povrniti škodo, ki bi nastala zaradi neizpolnitve te pogodbe. V razpravi pa so ugotavljali, da je bila zadruga nemočna proti hmeljarjem, ki so kršili pogodbo in hmelj prodajali mimo nje. Čeprav je jasno, da takšni hmeljarji delajo škodo in po mnenju Vlada Kralja je tudi to vzrok, da so letos na jugoslovanskem trgu dosegli slabše cene. Toda kaj ko na sodiščih veljajo samo dokazne listine.

Še najmanj so se mnenja kresala glede skupnega zavarovanja, ker predlog o ponovni vzpostavitvi samozavarovanja ni vzdržal. Hmeljarji pa so zahtevali, naj zavarovalnica višek denarja po odbitku režije in odstotka

tehnične premije pod ugodnejšimi pogoji vrne proizvajalki.

Edino soglasje, ki so ga na tej seji dosegli je, da skupna pogodba mora biti, čeprav je razprava pokazala, da bi bilo najbolj prav, če bi izdelali za vsako tzo po eno.

Na seji je bil prisoten tudi Marjan Ribič, tokrat bistvenih pripomb na pogodbo ni imel, za Novi tednik pa je povedal naslednje: »Pri pripravi osnutka sta sodelovala dva kmeta in moram reči, da sem bil na seji v Šempetru prav razočaran, saj so v pogodbi stvari, ki jih sploh nismo predlagali. Pogodba naj bi bila sestavljena iz dveh delov, tehnološkega in ekonomskega, za zdaj ostaja pravzaprav samo ekonomski del. Če grem konkretno po pogodbi, pristajamo na pet odstotkov, ki jih dobi zadruga,

ga, če je v teh 5 odstotkov vključeno tudi vzdrževanje združnih stavb. Glede novogradenj žičnic noben od predlogov ni dober. Prenesimo ta vprašanja na združne organizacije; če bo dovolj denarja, bomo nove žičnice gradili, če ga ne bo, pa tudi žičnic ne bo. Menim, da določena solidarnost mora biti, toda kaj, ko žičnice niso kmetove. Vzdrževanje žičnic bi moralo preiti v roke vsakega hmeljarja.

Največja neumnost, rekel bi, da si brijejo norce iz nas, pa so določila o vrvcici. 160 kilogramov hmelja na hektar pomeni 10 odstotkov, zdaj smo shajali z dvema. Mislim, da bo bolje, če hmelj enostavno izkopljemo, kot pa da pristanemo na takšne pogoje. V kmečki zvezi bomo poskušali izvedeti, kaj je z nabavo vrvice brez prometnega davka. Sicer pa se morajo hmeljarji o tem osnutku res temeljito pogovoriti.

Razprava o osnutku hmeljske pogodbe je bila burna.

Martin Krpan in Pikapolonica

Restavracije Pri Rimski nekropoli v Šempetru ali po domače pri Rimljanu ni treba posebej predstavljati. Poznamo jo. Je prijetna, urejena in marsikateri obiskovalec si prav tam poteši žejo in lakoto. Tokrat vam želimo predstaviti bogat izbor pizze.

Jed, podobno pizzi, so poznali že stari Rimljani. Rekli so ji picea. Verjetno pa je bil prvi človekov kruh ploščat, okrogel, spečen na razbeljenem kamnu, in je bil pravzaprav osnova današnje pizze. Pizzo, obogateno s paradižnikom so Neapeljčani v 18. stoletju raznesli po vsem svetu. Danes je to jed, ki ji lahko po svoji domišljiji in seveda z najrazličnejšimi živili spreminjamo okus in hranilno vrednost. Poznamo več kot sto vrst pizze, ki se v glavnem razlikujejo po nadevu, manj po vrsti testa. Le-to je najpogostejše kvašeno.

Restavracija Pri Rimski nekropoli pripravlja pizze za vse okuse. Še posebej vam priporočamo: savinjsko pizzo, gobarjevo pizzo z jajcem, sadno, mornarsko in kmečko pizzo.

Za naše malčke pripravljajo pa pikapolonica in pizzo Janko in Metka. Za lačne pa je na voljo maxi pizzo Martin Krpan.

PIZZA PO ŽICI

Pizzo si lahko naročite po telefonu 701-521 tudi domov namesto kosila, za razna praznovanja v kolektivih ali v družinskem krogu. Pripravili vam jo bomo v zelenem času in ustreznih embalaži.

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1990 VAM ŽELI

Kolektiv
Restavracija PRI RIMSKI NEKROPOLI
Šempeter

Bi spali do sedmih zjutraj, potem v miru zajtrkovali s svojo družino in nato odšli v službo? Bi si vzeli uro časa za kosilo opoldne in po njem še štiri ure preživel na delovnem mestu? Tako približno naj bi bil organiziran zahodnoevropski delovnik in kar prihaja z zahoda, gre pri nas zaenkrat kar dobro »v prodajo«. Kaj pa evropski delovni čas?

Zbrali smo nekaj od vaših mnenj na to temo, vendar to ne pomeni, da se bo v Hmežadu kmalu začelo delati drugače. Enkrat smo pač hoteli prehiteti vse »uradne procedure« in vam dati besedo še prej, preden bo odločitev tik pred vami. Da nam ne bi kdo očital, da hočemo vplivati na vas. Pravzaprav naj bi bila ta kratka anketa prej vpliv na tiste, ki že razmišljajo, kakšen delovni čas bi bil najprimernejši za našo podnebje.

Beseda je vaša ...

Živeti
in delati
drugače —
to je zdaj
vprašanje

udobno živeli, potem bi bilo v redu. Kakšnih tisoč mark bi že morali imeti. Mislim, da se bo tudi pri nas to enkrat zgodilo.«

DESANKA DIMIĆ, Kmetijstvo Žalec

»Jaz se ne strinjam s tem, ker zdaj do petih že skuham kosilo, pospravim najnujnejše in se ukvarjam z otroci, ko bi drugače šele prišla domov. Kaj bi pa otroci počeli popoldne, dokler bi mi bili v službi? In če pozno popoldne prideš domov, moraš pa zjutraj bolj zgodaj vstati, da boš vse »porihtal«. Jaz mislim, da bi bilo to bolj naporno. Mi si kar izmislimo, da bi nekaj radi tako, kot je na zahodu, ampak potem ne bi smeli ostati samo pri delovnem času, tudi zakone bi morali imeti bolj evropske.«

POLONA KRAŠEVCE, gradbeni tehnik, Grames:

»Preden bomo lahko resno govorili o evropskem delovnem času, se bo moralo temu prilagoditi celotna infrastruktura. Ne verjamem pa, da bo to tako enostavno, saj si mora veliko delavcev služiti dodatni kos kruha popoldan. Veliko je polkmetov in prvo, kar je, bi morali tisti, ki se preživljajo na zemlji, imeti dovolj zaslužka. Delavcem bi morali zagotoviti ob evropskem delovnem času tudi evropske plače. Potem ženin dohodek ne bo pomenil denarja za preživetje, temveč se bodo lahko odločale med službo in urejenim gospodinjstvom.«

MATJAŽ VODLAN, KZ Žalec, DSSS

»Kar se tiče evropskega delovnega časa, sem jaz za drsečo varianto. Sploh zdaj, ko še nimam družine. Mogoče bom pozneje spremenil svoje mnenje, ampak vse je odvisno tudi od tega, kako bi se temu prilagodila ostala infrastruktura.«

ZLATKO ŠTRUKLEC, Strojna Žalec

»Meni tak delovni čas zaenkrat ne bi ustrežal, ker popoldne obiskujem še šolo. Kasneje pa že mogoče.«

MIRA PETRE, Export-Import

»Če bi bilo urejeno tako, kot je treba, potem sem prav gotovo za. Ob šestih zjutraj nihče ne more začeti delati tako, kot je treba. Razen mogoče tistih, ki že toliko let vstajajo tako zgodaj, da jim je to prišlo v kri. Storitnost bi se prav gotovo dvignila. Da ne govorim o tem, da okoli dveh pri nas najbolj intenzivno komuniciramo s poslovnimi partnerji. Veliko bi se dalo urediti še isti dan, samo da ne bi že bila mimo ta kritična ura. Sicer pa smo se morali pri nas že prilagoditi Evropi, imamo drseči delovni čas in telesa vedno dela do štirih popoldne.«

K. R.

Novost v zobozdravstvu — cariclex

V Ameriki sta dva zobozdravnika odkrila nov način zdravljenja obolelih zob. Namesto bolečega vrtanja zobne gnilobe sta pričela uporabljati tekočino, ki zobno gnilobo odstranjuje.

Metoda dela je naslednja: V poseben aparat, ki vsebuje črpalko in grelec, se vlije tik pred uporabo zmešana sestavina iz dveh različnih tekočin (Iug-PH 10,3). Aparat segreje tekočino na telesno temperaturo in jo tako segreto črpa po cevčici skozi posebno kanilo v oboleli zob. Zobozdravnik sproti odstranjuje razpadle mase. Poskusi so pokazali, da tekočina izredno natančno razgradi vso gnilobo v obolelem zobu.

Najbolj razveseljujejoče pri vseh zadevi pa je to, da pacient ne občuti nobenih bolečin niti ne trpi zaradi neprijetnega vrtanja. V nastalo očiščeno zobno votlino se kasneje vnesejo različni polnilni materiali.

Ko sem povprašal za ceno aparata in potrebnih tekočin, sem dobil za trenutek še zelo ohrabrujoč odgovor. Če pa se bo gospodarski položaj v naši deželi tako slabšal, bodo morali, žal, naši pacienti še naprej stiskati pesti in prenašati neprijetno vrtanje zob.

AP

DRAGICA ROZMAN, HKS

»Če bi uvedli delovni čas, kot ga ima zahodna Evropa, bi bilo v redu pod enim pogojem, da bi se temu vsi prilagodili, predvsem šole, organizacija prehrane, trgovine in vse ostalo.«

EDVIN MAČEK, Strojna Žalec

»Jaz sem za tak delovni čas zato, da bo delavec delavec, kmet pa kmet. Pri nas so nam tak predlog že omenili, vendar je odziv bolj slab. Če bi lahko s plačo

Od starega leta se bomo poslovili,
da žalost ali veselje niti.
Na pa si spomin osvežimo
nekaj utrinkov od tam, kjer živimo.

Kaj naj gostinski zubaš naredi,
če se zasebni lastnik mu smeji.
Lokal mu bo v našem dal
in pod njegovo mejo
ne bo noben kelnar stal.

Naš vrn je v Nigerijo potoval,
med velikimi posli bi rja tudi mleko prodal.
A od te oddaljene afriške države nismo imeli nič.
Ribogojstvo je 20-letnico praznovalo
in v svojem obstoju toliko rib je dalo,
kot jih Slovenija poje v enem letu,
le kaj je narobe v tem ribjem svetu?

Svobodna menjava je kot nezakonski otrok.
Ob spočetju objublja, da bodo zanj srbeli.
A naši mesarji nekoč revmi od njega imeli.
Tako še drugi krušni očeje
mu niso bili v zavetje.
Denarno pipico so zapirali
in pozabljali, kako so v dolgovi umirali.
Da marsikateri strček se je v svet podal,
jim rešitev poiskal.

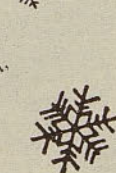

Ko so kmetje hmeljske pogodbe podpisovali,
so na zadruge vse krivdo dali.
Da jim preveč vame.
Njim pa družbežek ostane.
V Sempetru člansko v Poslovni skupnosti so želeli,
da bodo na prvo vžo peli.
Najglasnejši so tisti bili,
ki jih večina ne pesni.

Da hmelja bilo je premalo,
jih je z obupom navdalo.
Pa smo le naši skupno besedo
zasebni in družbeni sektor — za bedo.

ne čisto zares . . . !
Po novem letu ceneje bo,
tako je kralj svojemu ljudstvu objubil.
In da upravne stavbe ne bo zgubljal.
Čeprav bo novi zakon sorde pokopal,
tudi njemu ne bo zlatih časov dal.

V Hramu so grozde v markah odkupovali,
a v klet ga kmetje niso pripeljali.

Občinski odbor Kmečke zveze se je ustanovil.
In ker je kasnil — je zelo revolucionaren bil.
Reorganizacijo zadruge so hoteli,
cenejšo ali zastoj želeli.
Da se iz soroda izstopi,
ni imel nobeden proti.
Referendum so bojkotirali:
»Če bi v nov Hmezd vstopili,
bi se savinjski kmetje že petič ženili.
Rajši smo ledig in fraj
kot predsednik kmečke zveze je zdaj.

Peruninarji, mlekarji
borijo se za skupen nastop na tržišču kot mesarji.
Polna usta ga imajo,
a za uresničitev nič ne dajo.

Novo ime Lika je Duri,
samo da njegovemu dobromniku,
ne padejo na glavo ob nepravni uri.

Mali oglas
Zamenjam majavi stolček na soz-
du za lesen in čvrsti stol v katerem-
koli podjetju.

Kriterije za investicijski program smo sprejeli,
da temelj dobre naložbe bi imeli.
Edini rezultat, ki smo ga zaslužili,
naložb skoraj nismo dobili.

Na skupščini so hmeljarji gmelj,
zaščito svoje proizvodnje hoteli.
Nekaj naj se naredi,
da se pleva pri miru pusti.
Če za izvoznika velja,
da pordilo o izvoru ima,
naj ga uvoznik tudi da.

Bili smo ponosni in veseli
razvojnega dinarja nekateri.
Našemu razvojnemu oddelku, ki ga je pridobil,
pa nihče ni hvaležen bil.

Inovacije, inovacije,
iz televizije doni.
A pri nas se nihče ne sekira preveč.
Še ko se Kaj naredi,
izplačila ni in ni.

Na pomoč!
»Veliki R nas bo zrušil.«
se je nekdanji direktor pridružil.
»Bova šli pa na svoje.«
sta dve porednici zapretili,
a glej, skoraj bi se zadušili.

Mesalnica se je za svojo pot odločila.
Lastnika stavbe pa iz »mešanice« ni potegnila.

Komerciala v zadruzi se trudi,
kmetje pa tudi.
Prodajajo bolje,
kdo ima več volje?

mešanica
Trdijo, da pravega zaslužka s hmeljarstvom ni,
vendar v Spanijo so s polnim avtobusom hmeljarji šli.
Na svetovni kongres so se podali,
se tudi kot gostitelji izkazali.

Posneto mleko, sire in jogurte,
se pri nas težko proda.
Za rezervno Avstrijo Celeia ima,
Ceneje mleko se na Madžarskem roči,
in skupaj z uvoženimi jogurti
so trgovski posli postali vroči.

Novoletna
Z bioenergijo in akupunkturo
zdravila sta dva zdravnika.
A glej ga hudika,
zanemarila sta gostitelja-bolnika.
Hotelu Zalec nista zdravila dala,
da bi ga finančna kriza ne pokopala.

Gostinstvo-turizem je Golding postalo
Oh, ko bi se zlato poslovalo.

HELP!!!!!!

TAKO ŽE NEBOH
PRIŠEL DO OBALE
SAJ SE SAHO
VRTIM

POSLOVNI SISTEM

HVALA KOLEGA, KER MI POMAČAŠ,
BREZ TEBE NEBI ŽHOGE!

TUDI V TEBE
BOH VLOZIL NEKAJ
ZASEBNEGA KAPITALA

ME NE SE ŠE JAPONCI BOJITO

MIŠUNGA
JE PRVOVRSTNA
LE KDO JO
BO VZEL ???

KUPAJ
VARLJIVO ROBO

ŠE DOBRO DA
STOJIM NA NAJ-
BOJŠEM KOSU, SEM
VSAJ VAREN PRED
POTOPOM.....

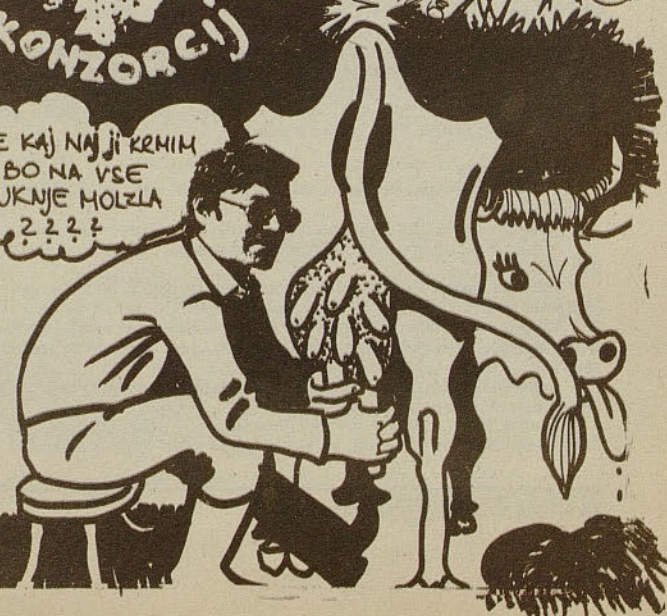

BREZ
NAS NE
GRE!

IGRA
VETERANOV

LE KAJ NAJJI KRMIH
DA BO NA VSE
LUKNJE HOLZLA
2.2.2?

Novoletna jelka iz domačega vrta

Osveščanje ljudi, da začnemo z naravo postopati bolj človeško in naravno, sega tudi na področje odnosa do gozdov. Božični in prednovoletni čas je prav gotovo razlog, da spregovorimo o nenadzorovani sečnji jelk samo zato, da nam polepšajo prednovoletno vzdušje, po tednu dni pa tako umorjeno drevesce dokončno zavržemo.

Iz gozdov ropamo najlepše primerke teh vrst. Takšno početje se ponavlja vsako leto in to počno že generacije ljudi. Hitra računska operacija bi pokazala grozljiv rezultat. Koliko mladih dreves posekamo, ne da bi se zavedali, da so to naravni čistilci prahu, izpušnih plinov in druge nesnage, ki nam načenja zdravje. Ne pomislimo, koliko kisika nam daje ena sama smreka, koliko kubičnih metrov ogljikovega dioksida očisti in kolikšne količine prahu zadržuje.

Zatorej vam predlagamo, da letos ohranimo čimveč dreves in se poslužimo nadomestkov, ki so dostopni na tržišču, ali pa se prepustimo svojim idejam in rešitvam, ki ne bodo škodovala naravi.

Priporočamo vam, da si omislite novoletno jelko iz lastnega

vrta. Primerno drevesce izkopljite skupaj z zemeljsko balo nekaj dni pred prazniki, zemlja ne sme biti zmrznjena, in jo dobro ovijte s platneno krpo. Drevesce presadite v dovolj velik cvetlični lonec, na njegovo dno pa nasipajte drenažni material. Preden drevesce prenesete v sobo naj nekaj časa stoji na balkonu ali v garaži, da se ustali in prilagodi razmeram, ko ga boste imeli v sobi. Toplo bivališče za rastlino ni ugodno, saj je njen naravni prostor zunaj na mrazu. Zato morate drevesce obilno zaliti in poskopiti. Drevesce naj tudi ne bo v bližini radiatorja.

Po praznikih je treba drevesce spet počasi prilagoditi na zunanjo temperaturo. Se naprej pa ga lahko gojite kot lončnico na terasi ali balkonu, lahko mu najdete

Priporočamo vam

nov prostor v vrtu ali ga vrnete na staro mesto, vendar počakajte na primerno otopletev, ko zemlja ne bo zmrzovala.

Jolanda Jurgec-Ušen

V Vrtnarstvu Celje bodo za božične in novoletne praznike prodajali drevesca, za najmanjša bo treba odšteti 110 tisoč dinarjev, za največja, do štiri metre, pa 800 tisoč dinarjev. Za te namene so pripravili okoli 1000 drevesc, na voljo pa imajo tudi posebne drevesne sorte v posodah. Med njimi je omorika, ki jo je možno gojiti kot okrasen iglavec na vrtu. Kot pravijo v Vrtnarstvu, zaenkrat po iglavcih v posodah še ni posebnega povpraševanja, kljub temu da so posekana drevesca neprimerno bolj obdavčena. Foto Ljubo Korber.

Iz kuhinje bo zadišalo po praznikih

Že razmišljate kaj boste prinesli na mizo za Silvestrovo, če boste s prijatelji skočili v Novo leto? Če ste za posebnosti in torej ljubitelji manj vsakdanjih jedi smo vam pripravili recept za lukarsko meso in palačinkino torto, ki ga lahko pripravite preden bodo gostje pozvonili.

Lukarsko meso

Za deset oseb potrebujemo 1,50 kg svinjskega stegna, 30 dkg korenčkov, 30 dkg čebule, 15 dkg kislih kumaric, 1 veliko žlico paradižnikove mezge, 1 dcl olja, 1 dcl belega vina, sol, poper in jušno zelenjavo.

Meso skuhamo z jušnimi začimbami. Vodo, v kateri kuhamo svinjsko stegno v celem kosu solimo. Ko je kuhano, ga ohladimo. Rdeči korenček kuhamo v celem zraven stegna. Posebej pripravimo marinado.

Marinada: Na olju zasteklimo na lističe narezano čebulo, dodamo kuhano korenje narezano na kolobarje, zalijemo z vinom in malo čiste juhe, dodamo kisle kumarice narezane na kolobarje. Dodamo paradižnikovo mezgo in začimbe. Vse skupaj dušimo 5 minut. Ohlajeno marinado prelijemo preko narezanega mesa na tanke rezine. Postrežemo hladno.

Palačinkina torta

Za deset oseb potrebujemo deset velikih palačink, ki jih nadevamo z naslednjimi nadevi:

Vaniljev nadev: 2 dcl mleka, 5 dkg sladkorja, 1 rumenjak, malo gustina. V mleko zakuhamo posebej zamešan rumenjak, sladkor in gustin kuhamo dve minuti.

Jabolčni nadev: 3 velika jabolka naribamo na lističe, jih začimimo s sladkorjem, cimetom in vanilijem in 5 dkg ribanih mandeljnov. To dušimo 10 minut.

Višnjev nadev: V soku višnjevega kompota skuhamo 1 sadni puding in v to damo še malo očiščenih višenj, ko se nadev ohladi dodamo še stepeno sladko smetano.

Čokoladni nadev: Čokolado stopimo z rastlinsko mastjo, ko se ohladi ji pri- mešamo še stepeno sladko smetano.

Orehov nadev: 20 dkg orehov poparimo z vročim mlekom, jim dodamo rum, cimet, sladkor in vanilij, na koncu pa še malo stepene smetane.

Cocktail

Morda vas bo za praznične dni zamikalo, da bi si pripravili še kakšen cocktail. Prav okusen je Marioneta in ne potrebujete posebnih veščin. Potrebujete 2/4 vodke, 1/4 adria Club, 1/4 limoninega soka, 3 brizgi ananasovega sirupa, dolijete Club Slovin. Dekorirajte z mandarino ali češnjo.

Priprava torte: Na prvo palačinko damo čokoladni nadev nato nanjo položimo drugo palačinko in dajemo nadeve tako dolgo da porabimo vseh deset palačink. Zgornja plast naj ostane prazna. To torto si lahko pripravite že čez dan, zvečer preden pa postrežemo naredimo še sneg iz 3 beljakov in z dresirno vrečko poljubno okrasimo torto. To dajte za par minut v vročo pečico, posebej segrejte rum, ga pred gostom polijete čez torto in zažgete. Dober tek.

Lastninska razmerja so zameglile reorganizacije

Opredelitev družbene lastnine, v kateri je bilo vse naše in hkrati od nikogar, je veljala petinštirideset let. Z zakonom o podjetjih se je to postavilo drugače in daje pomen tudi zasebni in zadružni lastnini. Poleg vprašanj, ki si jih zastavljamo, čigavo bo podjetje, ali naj se družbena lastnina spremeni v državno, ali naj se ta družbena lastnina opredeli za lastnino kolektiva, je že aktualno tudi za ureditev medsebojnih lastninskih pravic v Hmezadu.

Skorajda v vseh predvsem starejših Hmezadovih članicah zbira jo dokazno gradivo, da bi »dobili nazaj« stavbe ali druge objekte, ki so jih dali v najem, ali pa je prenos lastnine zahteval sam zakon.

V svojih začetkih je bil Hmezad skupna tvorba, ki pa se je na eni strani večala, na drugi strani pa se je moral kot vse ostalo gospodarstvo prilagajati vsiljenim organizacijskim modelom. V začetku so si reforme sledile v štiriletnih presledkih, zadnja pa velja že deset let. Medtem ko še čakamo, da se precizneje opredelijo družbena, zadružna in zasebna lastnina, pa se urejujejo dokaj zamegljena razmerja lastnine. Verjetno bo zato treba predvsem dobrih živcev, saj ima ta problem več botrov.

Kot zgovoren primer te lastninske zmešnjave je prav gotovo tudi poslovna stavba Hmezada, v kateri so prostori sedanjih skupnih služb Hmezada in Kmetijske zadruge Savinjska dolina. V zadruzi so prepričani, da imajo pravico uporabe izključno oni, saj trdijo, da je bila zgrajena z

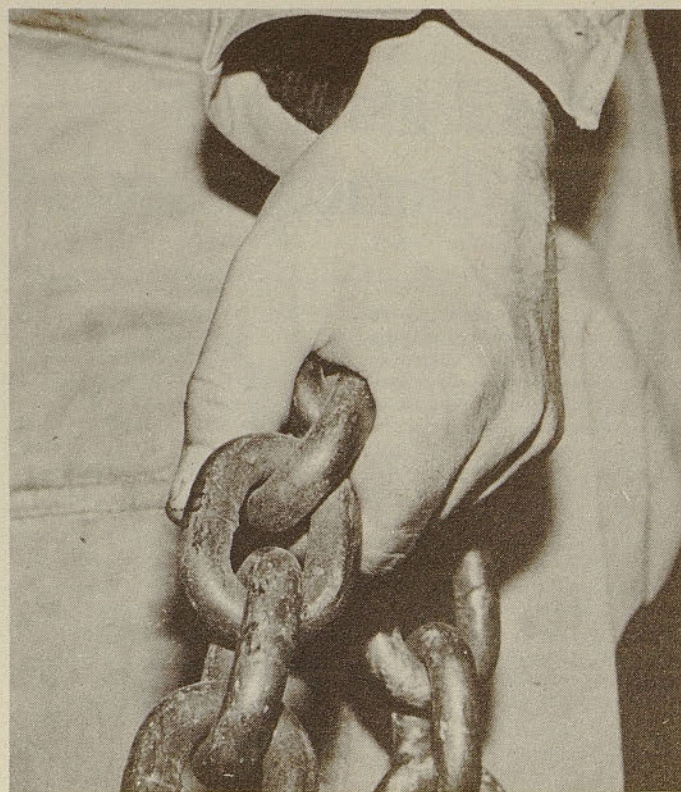
zadružnimi sredstvi, in to iz hmeljskega denarja. V zemljiški knjigi je lastnik še vedno Kmetijsko proizvajalna poslovna Zveza Žalec, ki je bila tudi investitor leta 1956.

Ob eni od reorganizacij, leta 1974, je zakon o združenem delu zahteval, da delovne skupnosti ne smejo imeti svojih osnovnih sredstev. Zatorej so se takrat osnovna sredstva preknjižila na naše temeljne organizacije, delovna skupnost pa je ostala gola in bosaa, saj niti en stol ali telefonski priključek ni njena lastnina.

Po kakšni logiki je bila stavba preknjižena na Kmetijsko zadruzo Savinjska dolina ni mogoče dobiti enotnega odgovora. Zmešnjava je še večja, ker je zadruza kot formalni lastnik še letos plačevala najemnino za prostore, ki jih v poslovni stavbi uporablja. Mnenja so deljena tudi glede pravnega nasledstva. Eni trdijo, da je to Kmetijski kombinat Žalec, kasnejši Hmezad, in drugi, da je edini pravni naslednik Kmetijska zadruza Savinjska dolina. To trdi tudi Karel Kač, ki je bil upravnik Kmetijsko proizvajalne poslovne zveze v času njenega delovanja od leta 1956 do 1960. Med drugim pa je povedal tole:

»Stavba je bila zgrajena za reprezentančne namene in to izključno iz hmeljarskega dinarja. Denar so združevale vse hmeljarske zadruge tudi izven žalske občine. To so bile zadruge v Slovenskih Konjicah, Sevnici, Račah, Mariboru in Radljah. Vse zunanje so se z zvezo združevale predvsem zaradi hmeljarstva, medtem ko so v ostalih dejavnostih poslovale samostojno. Družbeni sektor gradnje poslovne stavbe ni financiral. Leta 1960 je bila zveza ukinjena in istega leta so se združile vse savinjske zadruge v Kmetijsko zadruzo Savinjska dolina, na katero se je prenesla lastnina poslovne zveze. Leta 1961 se je ustanovil Kmetijski kombinat, ki je združil vsa družbena posestva, ter Vrtnarstvo, Mesnine, Strojno postajo in druge. Po formiranju Kmetijske zadruge Savinjska dolina so se ostale hmeljarske zadruge v drugih občinah združile v Poslovno skupnost Stiriya. Zatorej je stavba zadružna, pogodb in razmejitve premoženja o tem ni bilo, saj tega nihče ni zahteval.

Drugi menijo, da je pravni naslednik poslovne zveze kombinat. Navsezadnje bi bila možni naslednik tudi Poslovna skupnost za hmeljarstvo. Po trditvah Karla Kača je bila stavba zgraje-

na izključno z zadružnim denarjem. Iz poslovnega poročila zveze pa bi se dalo sklepati, da je združeval takrat tako imenovani socialistični sektor. Takole piše:

»Poleg investicijskih del v kmetijstvu namerava Poslovna zveza zgraditi upravno in stanovanjsko poslopje ter skladišče hmelja pri Hmezadu, v kolikor bodo sredstva to dopuščala. Iz sklada bo financirala tudi hmeljske žičnice v privatnem in socialističnem sektorju ter dajala regres za nabavo hmeljev.«

V tem času so se gradili zadružni domovi, tipske sušilnice in kar za 28 objektov še ni rešeno vsaj formalno ne — lastninsko vprašanje. V teh zadružnih stavbah domujejo in poslujejo tudi druge pravne osebe, pošta, trgovina in drugi. Menda imajo v zadružni enoti Šempeter zadeve najbolj urejene, medtem ko je veliko objektov po drugih tezeo-jih vknjiženih še kar na občini kot splošno ljudsko premoženje.

Poleg ostalih je nereseno vprašanje lastništva stavbe, v kateri posluje Tovarna krmil. Stavbo je zgradil današnji Export-import in jo dal v najem v 60 letih. Dolga leta se je obračunavala amortizacija v tej organizaciji, ob tozdiranju pa se je obračun le-te prenesel v mešalnico in so zadeve urejali z najemno pogodbo. Zemljiško knjižne zadeve še usklajujejo. Kako bo s premoženjem, ki je bilo združeno v pre-delavo, Mesnine in mlekarno, lahko samo ugibamo. Na podoben način je bila zgrajena tudi hladilnica, ki je imela sprva konzorcijski način upravljanja, zaradi zakona o združenem delu pa je postala toz Celjskih mesnin.

Denar za gradnjo so združevale tudi organizacije, ki nikoli niso bile povezane v Hmezad. Vlado Jurančič o solastništvu v klavnici meni naslednje:

»Klavnica je bila res narejena iz zadružnega denarja, to pa je tudi vse. Pred leti so imele mesnine le 27 odstotkov lastnega denarja, vse ostalo pa so bili krediti. Nato smo začeli klavnico sistematično obnavljati, obnova je v glavnem končana, kreditov pa tudi nimamo več.

Kot dokaz, da je bilo v mesninah v preteklosti slabo, so tudi slabe pokojnine naših delavcev. Mislim, da bi se splačalo ugotavljati, kdo ima kakšen delež in kje.«

Del mlekarne, predvsem sirarna Šmarje, je nastala iz zadružnega denarja. Lastniki so si v preteklosti podajali roke; najprej je bila sirarna v sklopu zadruge, kasneje Ljubljanskih mlekarin in šele potem se je pridružila naši mlekarini. Uradnih zahtev zaenkrat še ni in ob vprašanju, kaj meni o deležih drugih, je Andrej Čulk odgovoril: »Potem lahko tudi jaz zahtevam od države, da mi povrne premalo izplačane osebne dohodke.«

Nesmiselno bi bilo naštevati vse podobne primere, ki jih v Hmezadu mrgoli. Ob vprašanju lastnine podjetja bo hotelo imeti vsako tisto, kar mu pri njegovi presoji pripada. Toda čigavo bo podjetje? Od vseh enako, od enih več, od drugih manj. Kolektivi ga z delnicami prav gotovo ne bi mogli odkupiti. Dotlej pa bodo morala podjetja, kmetije in delavci iskati lastnino, ki je bila nekoč že njihova, pa so jih razlastili naši zafurani zakoni.

Marijana Natek

Kmetijsko proizvajalno poslovno zvezo je leta 1956 ustanovilo 33 zadrug. To so bile: Braslovče, Celje, Gomilsko, Griže, Letuš, Ljubečna, Ljubija, Kalobje, Mozirje, Motnik, Ponikva, Prebold, Petrovče, Polzela, Strmec, Šempeter, Šentjanž, Vinska Gora, Šešče, Šmartno ob Paki, Škofja vas, Štore, Šoštanj, Tabor, Trnava, Velenje, Vojnik, Vransko in Žalec. Njeno delovno območje je bilo pet občin.

Kmetijska proizvajalna poslovna zveza je skrbela za plačilo hmelja takratnim proizvajalcem. V tistih časih je imel hmelj visoko ceno, kar štiri dolarje za kilogram, kmetije oziroma proizvajalci pa so dobili plačanega po dolar.

Letos v hladilnici manj domačega sadja

V hladilnici Celjskih mesnin hladijo okoli 4800 ton blaga, kar je tri četrtine zmogljivosti, pod režimom minus 20 stopinj Celzija, ostalo četrtino pa hranijo pri temperaturi 0 stopinj Celzija. V začetku sta bila oba režima hlajenja razdeljena na polovico, kasneje pa so zaradi večjih potreb po hlajenju mesa priredili komoro tako, da jih lahko uporabljajo kombinirano.

Po besedah vodje Karlija Strmškega je hladilnica v poprečju napolnjena 60 odstotkov letno. Optimalna izkoriščenost bi bila nedvomno večja, če bi »denimo« sadje še preneslo stroške hlajenja. »Sadjarji se vse bolj odločajo in poskušajo prodati takoj po obiranju. Pri sedanjih cenah denarja je to povsem razumljivo,« pove Strmšek. Zato letos skladiščijo manj sadja domačih proizvajalcev, da pa je hladilnica zapolnjena, hladijo predvsem sadje, ki so ga nabavili v Srbiji. Rezultat je odvisen od zasedenosti in v končni fazi tudi od blaga, ki ga hladijo. Stroški hlajenja se obešajo na ceno proizvodov in pri mesu — na primer — ni večjih težav, za jabolka, katerih cena je omejena oziroma so cene nizke, jih je pa težje vkalkulirati. Poleg tega je hlajenje zahtevnejše in dražje kot pri globokem hlajenju. »Veliko težje je vzdrže-

Karli Strmšek

vati režim pri nič stopinjah Celzija. Delno je za to kriva stara oprema, nabavili smo jo pred 21 leti. Zato smo letos začeli z gradnjo strojnice z najnovejšimi kompresorji. Postavljena je ob hladilnici, tako da bo možno ob predvidenem povečanju hladilniških zmogljivosti nanjo priključiti še tolikšno zmogljivost hlajenja, torej še dodatnih 7000 ton. Naslednji cilj hladilnice je parkirna linija. Po mnenju Karlija Strmškega bi bili rezultati boljši, če jabolka ne bi prodajali samo v zabojih, temveč bi bilo potrebno urediti parkirno linijo. Kdaj jo bodo uredili, je odvisno od denarja.

Milan Sem: »Slikar, ki nima »podpisa«, slike težko proda.«

»Slikarji so bili obrtniki«

V zibel mu je bila dana spretnost, da na slikarsko platno verno prenaša vse, kar zaznava človeško oko. Milan Sem iz Rakovelj pri Braslovčah je slikar samouk, svoje delo pa uvršča med obrt. Če bi bil imel pred petindvajsetimi leti možnost študirati karkoli v zvezi s slikanjem, bi bilo nemara drugače. Danes pa mu je uporaba čopiča in slikarske palete hobi, za katerega mu zmanjkuje časa. Milan večino dneva preživi za volanom tovornjaka, s katerim pobira mleko po Savinjski dolini.

Prav nič ni bil navdušen, da bi govoril o svojem hobiju. Zadnje razstavo je imel ob odprtju mlekarne, potlej pa je čopič uporabljal bolj malo. Kakšni dve sliki naredi na leto in nič več, je razlagal. V tem času je pravzaprav poskušal vse mogoče, tudi slikanja na krožnik se je lotil, toda kaj, ko je material že tako drag. »Slikar, ki nima »podpisa«, svoja dela težko proda. Poznam veliko ljudi po dolini, ki znajo slikati in prav tako nimajo kam s svojimi izdelki. Jaz si ne morem privoščiti, da bi naslikal gore slik, ki bi potem neke ležale. Poleg tega, da so barve drage, jih je pri nas še težko dobiti in še te niso naj-

boljše. Če bi jih uvozil, moram plačati carino, ker nimam statusa umetnika.«

Zato se je odločil, da bo delal po naročilu in slikal za darila. Takole je razlagal: »To, kar počnem, je bolj obrt. Akademski umetnik postaneš z izobrazbo, nadarjenostjo in srečo, da družba prizna tudi podpis. Tisti, ki nekaj da na umetnost, bo prav gotovo kupoval takšne slike. Slikarji so bili včasih obrtniki, tisti, ki so poslikali freske v cerkvah, so to bili. O umetnikih se takrat še ni govorilo. S svojo nadarjenostjo si ne more prav veliko pomagati. Še z izpopolnjevanjem je bolj težko, poletne slikarske šole so drage. Vzrok za malodušje pa je tudi njegovo delo, z vožnje ne pride ravno spočit, tako da se težko loti miselno bolj zahtevnega dela po izteku delovnega časa. Zadnja leta ima sicer manj naporen delavnik, dolga leta pa je razvažal mleko po trgovinah in takrat se je moral dvigniti že ob drugi uri zjutraj. Šofersko pot pa je začel na mednarodni špeditiji in v teh letih je prevozil skorajda vse evropske države.

Priprava toplih malic je osnovna dejavnost gostišča Zadržnik, ki posluje v sklopu šmarnskega Hrama. Dnevno skuhamo med 500 in 600 obroki, kar je nekoliko manj kot pred leti. Kot meni vodja Zadržnika Fanika Černezelj, se tudi pri njih pozna vse manjša kupna moč in tako se v gostišču prehranjujejo le ljudje, ki imajo regresirane tople obroke. Dodaten vir zaslужka v Zadržniku pa je priprava banketov. Osem let staro gostišče bi bilo potrebno že manjših obnov, meni Černezelj, saj bodo le tako lahko privabljali tudi zahtevnejše goste. Na sliki so delavke Hramovega Zadržnika.

Celjske mesnine

Uvoz mesa

Zaradi pomanjkanja mesa že nekaj mesecev velja prost uvoz govedi in mesa. V Celjskih mesninah so letos sicer že izpeljali nekaj uvoznih poslov, predvsem zmrznjenega mesa, v novembru pa so uvozili živo govedo. Kupili so ga na Mad-

žarskem (50 pitancev) in Poljskem (150 pitancev). Za kos živega goveda so odšteli med 1200 in 980 dolarji, kar je po tečaju dinarja v začetku decembra približno 10.700 dinarjev za kilogram.

Dober gospodar se ne pritožuje nad zakoni

Nekoč je bila Perutninska farma v Zalogu pri Ljubljani, ustanovljena pravzaprav ne tako davnega leta 1957, kot se morda zdi. Zalog pri Ljubljani seveda še vedno stoji, farma pa ni več. Iz nje je nastala delovna organizacija Jata. Ampak zakoni so se spet spremenili in tudi Jata se mora.

Še ta mesec se bo tako imenovana delovna organizacija Jata reorganizirala v dve družbeni podjetji, podjetje Reja in podjetje Meso. Verjetno bosta podjetji ustanovili združeno podjetje Jata, vendar referendum o tem v Reji do tega dneva, ko to pišem, še niso izvedli. Podjetji se bosta vključili tudi v novo ustanovljeni poslovni sistem Hmezad.

Ivo Puhar, vodja reje v kooperaciji pri (nekaj dni še) tozdu Meso meni, da ima takšna reorganizacija dobro perspektivo, ker bodo delovali na podlagi tesnejših pogodb in ker so v kooperaciji že zdaj navajeni sodelovati z različnimi partnerji na različnih nivojih. »Sodelujemo z mešalnico v Žalcu, ki je v okviru sozda Hmezad, in z mešalnico Agroemona Ljubljana, preko katere oskrbujemo rejce z ljubljanskega območja. Pogodbe o sodelovanju imamo tudi z desetimi

Ivo Puhar

kmetijskimi zadrugami in vsaki od njih dajemo možnost, da se sama odloči, kako želi sodelovati z nami. Imamo letne in dolgoročne pogodbe s posredno in neposredno kooperacijo. Posredno kooperacijo imamo organizirano v glavnem s članicami sozda, izven njih pa sta še kmetijski zadrugi Mozirje in Celje. Oni kupijo piščanca pri nas, sami nabavi-

jo krmo in imajo svoj tehnološko-veterinarski servis. Mi delamo z njimi preko tako imenovanih pristavkov. Pri neposredni kooperaciji pa je rejec še vedno član svoje zadruge in ga plačujemo preko nje, sicer pa za vse ostalo poskrbimo mi. Takšne odnose imamo s kmetijskimi zadrugami Emona Ljubljana, Trebnje, z Ero iz Titovega Velenja in z dvema družbenima farmama KGB Kočevje in Krasinc pri Črnomlju (preurejeni in adaptirani hlevi v piščančje, to je pet objektov po deset tisoč piščancev).«

V bistvu se položaj podjetja Meso torej ne spreminja. Večjo vlogo bodo igrale pogodbe, tako s podjetjem Rejo kot s kmetijskimi zadrugami, in v njih bo treba opredeliti tudi željeno kvaliteto. Pogodbe s kooperanti pravkar pripravljajo. Če se bo z novim zakonom o združništvu spremenil način organiziranja kmetov, je Ivo Puhar prepričan, da to za Meso ne bo nič novega. »Mi smo pripravljeni na vse,« je zatrdil.

Sicer pa ima Meso tudi lastno klavnico in predelavo piščančjega mesa. Ker sva se pogovarjala ravno drugi dan po razglasu srbskega bojkota, je o tej grožnji Ivo Puhar razmišljal takole: »Mi prodamo precej mesnih izdelkov v Srbijo, od osemdeset do sto ton na mesec, smo pa vezani tudi glede uvoza surovin in nekaterih mineralov. Ta grožnja je že tretja leto, ampak če bo tokrat zares prišlo do blokade, se bomo znašli tako kot vsi drugi. Res je, da ima vsaka palica dva konca, kot je rekel Dušan Šinigoj. Je pa vprašanje, kateri konec je debe-

lejši. Težko je napovedati, kaj se bo zgodilo. Zadeva je problematična za nas zaradi nečesa drugega. Perutnina Ptuj zelo veliko proda v Beograd. Tudi Pivka. Če bi se blokada izvedla, potem bi vrnjeno ali neodposlano meso pritisnilo na slovensko tržišče. Tu pa je že tako približno za štirideset odstotkov prekoračena proizvodnja piščančjega mesa. Potem bi pri nas lahko prišlo do zastoja prodaje, če se ne bi odprli na tuje tržišče bolj kot zdaj. Kvalitetno meso se v tujini prodaja, je pa vprašljivo doseganje cen. Zdaj v Italijo izvozimo sedem do deset ton piščančjega mesa na teden, seveda najkvalitetnejšega, predvsem mesa brez kosti.«

ln ko smo že pri težavah, naj omenim še to. V okviru združenega podjetja Jata bi radi ustanovili lastno veterinarsko ambulanto. Zaenkrat lokalne veterinarske postaje uspešno nasprotujejo temu. Toda Ivo Puhar, diplomiran veterinar, je prepričan, da bi lahko njihova veterinarska ambulanta veliko bolje skrbela za zdravje piščancev, od katerega je še kako odvisna kvaliteta mesa. Predvsem pa bi bila takšna oskrba veliko cenejša, saj bi se ukvarjali samo s piščanci, pri nabavi zdravil v večjih količinah pa bi imeli celo nekaj popusta.

K. Rozman

Srbski bojkot tudi za podjetje Meso ne bo minil brez posledic. Do nadaljnjega so preklicana vsa naročila iz te republike.

Osnovna naloga

Približati se domačim gostom

Pretekli mesec je bila podpisana pogodba, s katero bo Hotel Žalec mešano podjetje, v katerem večino kapitala še vedno ostaja v rokah dosedanjega lastnika podjetja Golding Žalec, svoj del pa je vložila Fanika Lamovšek, ki bo hotel v prihodnje tudi vodila. Dolga leta je bila zaposlena v gostinstvu nazadnje kot vodja gostinskega dela RTC Unior. Zakaj se je odločila ravno za ta hotel pa je povedala: »Poglaviten vzrok so ponujene zakonske možnosti in bo možno pokazati strokovnost in kakovost. Prevzela sem celoten hotel z gostinskimi in nastanitvenimi delom. Komericalna dela bo vodila Slavica Mulovec, ki ima izkušnje v zunanjetrgovinskem poslovanju in to prednost bova izkoristili v turizmu.

Pravzaprav je na začetku težko na veliko govoriti in obljubljati kaj vse bo drugače v hotelu. S pestrejšo ponudbo se bomo poskušali približati gostu, od kate-

Fanika Mulovec

rih je na prvem mestu domači gost. Sedaj je navada, da se na gosta samo čaka. Velike možnosti vidim tudi v tranzitnem in stacionarnem turizmu. Sedanje osebe bo v glavnem ostalo še naprej zaposleno v hotelu.

Minerva

Malo dela v zimskih mesecih

Ze oktobra so morali v zabukovski Minervi zmanjšati proizvodnjo drenažnih cevi na Ložnici, kar je dober mesec prej kot pretekla leta. Zimski meseci so za njihovo proizvodnjo nesezonski, skrb pa jim povzročajo manjša naročila že v času, ko bi lahko proizvodnja tekla še s polno paro.

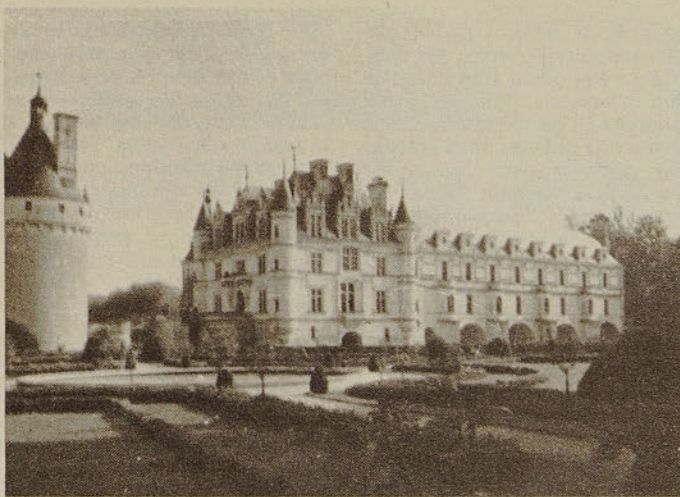
Po besedah Henrika Krušnika, direktorja Minerve, so manjše naložbe v izsuševanje kmetijskih zemljišč temeljni izvor vseh težav. Še pred leti so nekateri kupci jemali cevi na zalogo, sedaj tega ne počno več zaradi dragega kapitala. V Sloveniji je večina ureditvenih del zaključenih in pravzaprav ni bistvenih odstopanj od planov. Zato so v Minervi računali na večjo prodajo drenažnih cevi v ostale republike, Vojvodino, Srbijo in Bosno, kjer pa skorajda ni več tovrstnih naložb. Kmetijstvo v tem delu države se je zaradi močne suše v lanskem letu preusmerilo v namakanje zemljišč. Vzrok za manjšo prodajo pa so prav gotovo tudi slabi medrepubliški odnosi, kjer njihove cevi zavračajo brez pravega razloga.

Manjšo prodajo na domačem trgu poskušajo reševati z izvozom, v preteklih letih so jih izvozili okoli 30 odstotkov. Večino so letos prodali na avstrijsko tržišče, kajti italijanski partner je začel s tovrstno proizvodnjo sam. Letos so v devetih mesecih izvozili okoli 400 ton drenažnih cevi, kar pomeni 52-odstotno povečanje.

V desetih mesecih so izdelali 1616 ton drenažnih cevi, kar je približno toliko kot lani. Dela pa jim bo bolj kot pretekla leta po vsej verjetnosti primanjkovalo v vseh zimskih mesecih. Zaenkrat se temu prilagajajo samo z manjšo proizvodnjo oziroma z manjšimi zalogami. Čim hitreje pa bi radi našli nadomestni program, ki bi ublažil mrtvo sezono v zimskih mesecih. Eden od možnih je program dvoplačhih cevi, kjer ne bi potrebovali bistvenih naložb za preusmeritev, saj jim to prostori na Ložnici najbolj omogočajo.

S političnim programom je manj težav in so tudi možnosti trženja dovolj velike. V svojih razvojnih ciljih iščejo še možnosti v programu plinovodov.

Zaenkrat so v Minervi zaposlili osem delavcev iz ložniškega obrata v Juteksu. Po vsej verjetnosti pa bodo morali sprejeti še dodatne ukrepe, če se bo kriza nadaljevala.

S potepanja po Franciji

Gradovi v dolini Loire

Kot da si stopil v pravljico knjige Tisoč in ena noč, se spoprijateljil z vsemi francoskimi kralji — Ludvikom, Henrikom ter njihovimi ženami in ljubicami. Doba renesanse se tu prav posebno izraža v svoji mogočnosti v dolini Loire, znani po gradovih. Reka Loire se ponekod leno, druge hitreje vije. Ljudje okoliških krajev ji dolgujejo marsikaj. Predvsem to, da je zvalila na svoje bregove še tako zahtevne francoske veljake, da so si tam postavili letoviške hišice, kot bi rekli danes, oziroma gradove. Tudi podnebje je ravno pravšnje, saj rastejo palme in jajčevci.

Lepo je doživeti te gradove v objemu zahajajočega sonca. Ozka podeželska cesta nas je vodila proti gradu D' Azay le Rideau. Pokrajina v tem delu je precej ravna in ljudje se preživljajo predvsem s kmetijstvom. Visoka drevesa v okolici gradu zastirajo pogled s ceste. Treba je stopiti v notranjost. Do glavnih grajskih vrst vodi petdeset metrov dolga peščena pot, ki jo obdaja strogo na stožce ostrženo grmičevje. Levo in desno je pokošena trava. Arhitekt je bil pod vplivom zgodnjega italijanizma v Franciji. Za kratek čas sta grad oživela tudi Ludvika, trinajsti in štirinajsti. Grad nas je očaral, saj je čudovit primer zmernosti miline in francoske elegancije.

V notranjosti so velike sobane s kamini, zbirka kraljevskih por-

tretov iz 16. stoletja in nekaj čudovitih flamskih tapiserij. In domišljija v teh sobanah naredi svoje.

Zopet smo na podeželski cesti, tokrat proti gradu Villandry. Ob pogledu nanj ti ne zastane dih, ampak se to zgodi, ko stopiš na vrt, saj je grad znan predvsem po vrtovih. Še najbolj so podobni angleškim s kolibami, v katerih je prostora le za eno klopco. Geometrično obliko so vrtovi dobili v 16. stoletju po zaslugi pokrajinskega vrtnarja.

Trije vrtni deli predstavljajo tri različne vsebine.

Pravijo, da si je lepe stvari potrebno prihraniti za konec, da jih dalje pomnimo. Poslastica dneva je bil eden najlepših gradov na svetu Cheuonceau. Pravijo mu tudi dragulj renesanse. Zgrajen je bil leta 1531, del zgodovine je povezan z obema Henrikoma in drugi ga je celo podaril svoji ljubici. Le-ta ga je morala po smrti dragega vrniti njegovi ženi Katarini de Medici. Nova lastnica je dala graditi veliko galerijo, kjer je francoska kraljevska družba prirejala ples. Grad je hitro menjaval svoje lastnike, v 18. stoletju ga je upravljala madame Dupin, ki je svojo široko gostoljubnost izkazovala Voltairu, Buffouu, Rousseauju.

Z besedami je grad težko opisati, »dragulj renesanse si je treba ogledati.«

Lea Kveder

TOZD Kmetijstvo

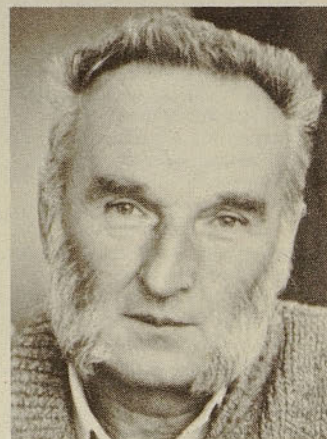
Malo hmelja, zato likvidnostne težave

Letos so v tozdu Kmetijstva Latkova vas pridelali 500 ton hmelja, kar je približno 200 ton manj kot v dobrih letinah. Hmeljarsko proizvodnjo imajo organizirano v 6 enotah in je tako poglavitna v tem tozdu. Med pomembnejše sodi še vzreja plemenskih telic na Žovneku, kjer jih letno vzredijo okoli 650 za potrebe obeh mlečnih farm Zalog in Podlog ter za tozdu Kmetijstva Petrovče.

Večino krme pridelajo na 160 hektarjih travniških površin, za kolobarjenje pa letno zasejejo še približno 60 hektarjev pšenice. Kot je povedal Tone Korenjak, so pred leti poskusili z vzgojo zdravilnih rastlin, mete in melise, kar pa so opustili zaradi slabega finančnega rezultata. »Cena mete in melise je bila tri leta enaka,« je povedal.

V tozdu gospodarijo še s 1000 hektarji gozdov na območju Vranskega, Socke, Vitanja in Frankolovega. Veliko je še takšnih, ki še sploh niso izkoriščeni, saj je v njih veliko slabšega lesa. Letno posekajo okoli 3000 kubičnih metrov, del tega pa razžagajo na svoji žagi na Polzeli.

Letos jih zaradi slabšega pridelka hmelja precej pestijo likvidnostne težave, saj si družbeni sektor kmetijstva nikoli ni mogel ustvariti kapitala. Obresti za kredite pa veljajo prav takšne kot za ostalo gospodarstvo, če-

Tone Korenjak

prav je obrat v kmetijstvu lahko le enkrat letno.

Število zaposlenih, sedaj jih je 131, se v zadnjih letih zmanjšuje. »V treh letih imamo 20 delavcev manj, tako da imamo v nekaterih proizvodnih enotah že težave, ker je delavcev premalo,« je prepričan Korenjak. To pa velja predvsem za sezone mesece, ko imajo 400 do 500 sezoncev. Za letos pa so v glavnem vsa dela zaključili, čaka jih le še remont strojnega parka. Med drugim so obnovili tudi 19 hektarjev hmeljskih žičnic, kar je manj kot bi to morali storiti glede na površine hmelja.

M

Adventni venec

Marsikje so se letos spomnili na ljudsko odštevanje tednov do božiča. V krščanski veri je advent čas pred božičem, obdobje pričakovane Jezusovega rojstva. V krščanski Cerkvi traja advent štiri tedne in se praznuje na štiri nedelje pred Božičem. Na Slovenskem in tudi drugod je bil vedno povezan z mnogimi ljudskimi običaji. Na prvo adventno nedeljo se začne tako imenovano krščansko leto. Simbol štirih adventnih tednov so štiri sveče. Tegale na sliki so spletili v žalski cvetličarni, ki je le ena od številnih v našem Vrtnarstvu v Medlogu.

Na Sadjarstvu Mirošan so za letošnjo jesen pripravili 120 tisoč sadnih sadik, računajo, da jih bodo okoli 80 tisoč prodali za široko potrošnjo. Cene orehove sadike, ki je med najdražjimi, so po 500 tisoč dinarjev, za sadike jablan in hrušk je treba odšteti 120 tisoč dinarjev, za breskve in višnje 130 tisoč, češnje in marelice po 150 tisoč, maline 15 tisoč in kosmulje 40 tisoč dinarjev. Na Sadjarstvu jih je možno dobiti tudi v teh zimskih mesecih, vendar prevoz ob nizkih temperaturah ni priporočljiv.

Na britanski farmi uporabljajo za krmo mešano silažo prve in druge košnje in tako dobe poprečno 5.800 litrov mleka na kravo. Na britanski farmi Weethley (posestvo Raglay v Warwickshiru), ki meri 1174 hektarjev, gojijo 250 krav molznic holsteinske pasme. Krmijo jih v glavnem s silažo, ki mora biti vrhunske kakovosti. Živali se pasejo le od konca aprila do konca junija, le tri tedne pred začetkom telitve, in sicer na treh parcelah, ki merijo skupaj 28,35 hektarja. Nato krave, pripravljene na telitev, spravijo pod streho in jih več ne spuščajo na pašnik.

Med pašo kravam ne dajejo nobenih koncentratov. Takrat, ko so v hlevih, pa dobivajo mešanico, sestavljeno iz žit iz destilerije, rezancev sladkorne pese, palmovih pečk, ribje moke in sirupa. Krmo dobivajo živali v krmilnih vozičkih.

Vsako leto naredijo 3 tisoč ton silaže iz trave štirih košenj, ki jo obdelajo s kislino in skladiščijo v štiri stoge. Leta 1988 pa so preizkusili varen biološki izdelek exceler, ker vozniki traktorjev niso hoteli uporabljati kisline.

Stroški obdelave slame znašajo 26 funtov šterlingov na tono, kar je veliko v primerjavi s silažo, katere prepariranje stane le 2 funta šterlinga. Na farmi uporabljajo exceler za 500 ton trave prve košnje in 900 ton druge koš-

nje. Poleg tega uporabljajo še add save. Opazili so, da je bila silirana trava prve košnje zelo vlažna, vendar so bili nivoji fermentacije in energija zelo dobri. Trava druge košnje je bila veliko bolj suha in zrelejša, vendar slabše kakovosti.

Za krmo uporabljajo mešano silažo prve in druge košnje. Tako dobe poprečno 5.800 litrov mleka od krave, vsebuje pa 3,96 mlečne maščobe, 3,2 odstotka beljakovin in 4,6 odstotka laktoze.

Marža znese približno 700 funtov šterlingov na kravo, vsaka krava dobi na leto 1,6 tone mešanice, se pravi 4,45 kilograma krme na dan.

Krave naj bi pojedle 15 ton si-

Odlična silaža za krave molznice

laže, včevši 3 tone od časa, ko jih ženejo na pašo, pa do konca avgusta. Kaže, da takšna dieta spodbuja njihov tek. Za silažo pokose pašnik, ki meri 101 hektar, zasejan v glavnem s italijansko šopoljo, in začasni dveletni pašnik, na katerega spuste šele po četrti košnji čredo 1700 ovac, ki so prav tako last farme. Veliki stalni pašnik, ki ga ni mogoče

preorati, in 71 hektarjev nameravajo uporabiti učinkoviteje, bodisi z najemom ali pa z nakupom. Namen imajo povečati tudi število krav ali pa vpeljati majhno čistokrvno ali komercialno čredo klavnih telet.

Na začasnih pašnikih uporabljajo približno 380 kilogramov dušika na hektar, in sicer ga 126 uporabljajo za posipavanje pred

prvo košnjo, 100 do 126 kg/ha za drugo košnjo in približno 62 kilogramov na hektar za tretjo in četrto košnjo.

Vse telice, določene za plemo, gojijo in hranijo z velikimi balami, dobljenimi s 40,5 hektarjev stalnih pašnikov. Krave začnejo teliti, ko so stare dve leti, telijo pa poprečno štirikrat.

GV-TT

Plug prehitvajo tisočletja

Poljedelci porabijo za oranje približno 40 odstotkov za pridelovanje potrebne energije, konstrukcija pluga pa se v primerjavi z drugimi orodji in stroji najbolj počasi spreminja.

Pomanjkljivost pluga, brez katerega si poljedelstva ne moremo predstavljati, je velika in kot takšen bo v uporabi vse do tlej, dokler si človeštvo ne bo izmislilo kaj boljšega. Je pa plug orodje, ki je v bistvu nespremenjeno že tisočletja, saj se revolucionarno spreminja le vlečna moč. To v kmetijstvu najbolj potrebno orodje se je skozi zgodovino tako malo spreminjalo, da mu v znanosti in tehniki ni možno najti para.

Relativno majhna delovna histrost, kratki časovni roki na eni strani in stroge tehnične zahteve na drugi predstavljajo z drago energijo oranje kot zelo drago in neekonomično delovno opreacijo. Na oranje odpade približno 40 odstotkov celotne energije, ki je potrebna v poljedelstvu. Tehnologija oranja je sila preprosta: plug zemljo spodvrže, dvigne in prevrne. Pri tem se zavoljo ostrine lemeža in težine traktorja ustvarja tako imenovani plužni podplat na dnu brazde, ki otežuje odtok odvečne vode ob deževju in dotok vlage iz globlin ob sušnih dnevih. Plužni podplat

namreč vpliva tudi na razvoj rastlinskih korenin, ki zavoljo steptanosti zemlje ne segajo v globino.

O problemih oranja oziroma drugačnih plugih, ki bi jih bilo možno narediti, je več poskusov. Plužni podplat skušajo prebiti z dodajanjem majhnih razpokačev zemlje, produktivnost pa povečati z večbrazdnimi plugi. Oba načina pa zahtevata večjo vlečno moč, težje traktorje, kar na drugi strani pomeni večje teptanje zemlje. Ob trditvi, da je oranje pravzaprav tradicionalizem, ki se prenaša iz roda v rod, se postavlja vprašanje potrebnosti oranja.

Spričo zdajšnje konstrukcije plugov je oranje najuspešnejše pri hitrosti okoli osem kilometrov na uro. Prvo, kar bi bilo treba rešiti, je, da bi se plug lahko samodejno prilagajal delovnim pogojem med delom. Zdaj ga lahko le naravnoma na določeno globino pred začetkom oranja, vse spremembe obremenitev med delom pa se prenašajo na traktor. Sodobni traktorji so narejeni tako, da samodejno premagujejo večje obremenitve, do katerih pride, ko plug »zapne« na bolj trdo zemljo ali kak drug bolj čvrst predmet, toda po »zmagi« nad to oviro traktor nič več ne deluje v najbolj ekonomičnem režimu dela. Zato bi bilo potrebno na plug vgraditi amortizer, akumulator energije, ki bi premagoval večje obremenitve. Konstrukcija tega akumulatorja bi bila lahko mehanična, hidravlična ali pnevmatska, bistveno pa bi lahko vplivala na zmanjševanje rezervne moči traktorja.

Takšen akumulator bi bil dobrodošel tudi pri začetku oranja, kajti z njegovo pomočjo bi traktor lahko začel delovati z najbolj ekonomično stopnjo prenosa, inertna moč pa bi se sprostila med delom. Sovjetski strokovnjaki so izračunali, da bi se v tem primeru inertna moč traktorja na začetku zmanjšala celo do 79 odstotkov, med delom pa bi se delovni upor pluga zmanjšal od 4 do 6 odstotkov. In ker agrotehnični pogoji glede globine oranja niso tako zelo strogi in dovoljujejo do 20 odstotkov odstopanja, je po mnenju nekaterih možno narediti takšno napravo, ki bi avtomatično, brez sodelovanja traktorista, uravnavala delo pluga.

S tem pa vprašanj in problemov v zvezi s plugom oziroma energijo, ki jo oranje potrebuje, ni konec. Gre na primer za vprašanje, kako zmanjšati vlečni odpor pluga. To dejstvo se zdaj rešuje na različne načine: s prevleko plužnih desk s posebnimi ko-

vinskimi prevlekami, ki so bolj odporne proti blatenju in obrabi, hkrati pa imajo manjši kvocient odpora; z izdelavo plužnih desk iz plastičnih mas, z uporabo kovinsko keramičnih materialov, z zmanjševanjem plužnih desk in z njihovim nadomeščanjem z rešetkastimi deli, pa tudi z dodajanjem trdih legur na posamezne dele plužnih desk, ki so bolj izpostavljene obrabi oziroma blatenju.

Glavna pomanjkljivost, da naši plugi niso prevlečeni s posebno kovinsko prevleko, je v tem, da naši izdelovalci plugov nimajo potrebnih orodij za to početje, medtem ko je ustreznih prevlek po mnenju strokovnjakov dovolj. Plužne deske, narejene iz plastičnih mas, bi bile vsaj za zdaj še predrage — med drugim zato, ker so precej bolj lomljive. Vsaj za nas je trenutno še najbolj sprejemljiva rešitev s pomočjo kovinsko keramičnih materialov, ki jih imamo dovolj tudi doma, toda njihovo prednost (so trdi, imajo majhen koeficient odpora, se ne blatijo) izničuje dejstvo, da so drobljivi. Plug s takšno desko je zaradi tega uporabljen le na njivah, kjer ni nepredvidenih zaprek. Naš IMT je skonstruiral plug z mrežasto desko, ki zmanjšuje trenje in je plod domačega znanja. Prihranki energije s tem plugom v primerjavi s klasičnim plugom znašajo do 16 odstotkov.

Plug se torej spreminja, spre-

menil pa se še ne bo kmalu!

Ilija B.

Postali so Hmezadovci

V novembru so se v Hmezadu zaposlili naslednji delavci: v tozdr Kmetijstvo Petrovčev: Anton Pergelj, strojni mehanik; v Kmetijski zadrugi Slovenska Bistrica: Franc Gjerkeš in Igor Močnik; Celeli: Barbara Gašperšič, diplomirani živilski tehnolog; Nataša Jan, diplomirani biolog; v Gramesu: Nevenka Mejavšek, v Agrini, tozdr Veleprodaja: Vojko Golavšek, diplomirani inženir; v tozdu Maloprodaja: Ivan Šircelj, Janežič Irena, prodajalka; Ivan Lešnik, kmetijski tehnik; Urška Plahutar, ekonomski tehnik; v Sadeksu: Miodrag Mitrovič, kmetijski tehnik, v delovni skupnosti pa: Mateja Gajšek, pravnik; Cveto Habot, elektromehaničar, Irena Tkalič, komercialni tehnik; v Interni Banki: Marija Orožim, gimnazijski maturant, in Amalija Pipal, gostinski tehnik.

Štipendije višje za 40 odstotkov

V mesecu decembru so se štipendije v Hmezadu povečale za 40 odstotkov, tako da je povprečna višina štipendije 3.658.110 dinarjev. V šolskem letu 1989/1990 ima sklenjeno štipendijsko pogodbo 254 štipendistov. Obveznosti za vpis v višji letnik ob začetku šolskega leta ni izpolnilo 14 štipendistov, tako da trenutno prejema štipendijo 240 štipendistov. Za VII. stopnjo izobraževanja je bilo podeljenih 55 štipendij, za VI. 28, za V. 102, IV. 61 in za II. stopnjo 8 štipendij.

Strokovni izpiti v oktobru in novembru

Oktobra so uspešno opravili pripravniške izpite naslednji:

Amadeja Hrovat, komercialni tehnik, Agrina; Melita Volavšek, komercialni tehnik, Kmetijstvo Žalec; Sonja Kroflič, kmetijski tehnik, Kmetijstvo Žalec; Nada Reberšek, inženir kmetijstva; Tatjana Cmeršek, inženir kmetijstva; Majda Potočnik, diplomirani inženir kmetijstva; Igor Grabnar, ekonomist, Računalniški center.

V novembru pa so bili uspešni: Metka Strašek, ekonomski tehnik, Agrina; Aleksandra Šporn, in progr. tehnik, Celeli. V decembru pa so pripravniške izpite opravljali še: Iztok Drev, kmetijski tehnik; Anton Grobelnik, kmetijec in Amon Marko, kmetijski tehnik, Hram.

Kdo bo rekel zadnjo besedo?

V zadnjem času je vse preveč tem, o katerih, se naj ne bi pisalo, ali pa dobim odgovor, da je za vse še prezgodaj, da »stvari še niso zrele« in podobno. In zato, ker še vedno velja, da mora biti delovni človek obveščen, svojo obvezo pa imajo torej tudi tisti, ki so po sedanjih zakonih celo dolžni obveščati, sem se odločila spregovoriti tudi o našem časopisu.

Prav rada verjamem, da so se v zadnjih mesecih reševale pomembne stvari in da za vse drugo ni bilo časa. Mogoče pa je ravno ta organizacijska mrzlica so-

du izbila dno. Od obljub, da se bomo dogovorili, kako reševati težave, ni bilo nič in poslovanje se ni utegnulo najti časa za to. Uredniški odbor je več ali manj nesklepčen, kajti večina imenovanih članov pravzaprav ne ve, kaj naj bi v svoji vlogi počeli. Ni pa neaktivnost in »kajmebrigarski« odnos glavna zamera. Sploh je ne bi bilo, če bi bili vsi ostali pripravljeni dajati informacije, izjave o tem ali onem. Večina velikih mož se vse prerada izgovori, da nimajo v svojih firmah ničesar, o čemer bi bilo vredno pisati, tisto, kar pa se pripravljajo, pa se ne sme izvedeti. Po mojem prepričanju se bo presneto slabo pisalo tistemu, ki bo iz tako majhnih in v bistvu ozkih časopisov črpal informacije. Resen in sposoben vodja jih bo moral poiskati na veliko ustrežnejših in kvalitetnih mestih. Zatorej takšne izjave jezička tehtnice ne premaknejo nikamor. Bolj kot na časopisnih straneh se konkurenčni boj odvija v raziskavah, trdem delu. Takšni vrhovi pa tudi ne spodbujajo posebej novih idej pri drugih zaposlenih

in pri pripravi tele številke so me odpravili, »češ da ne bodo govorili, ker se bo direktor jezil«. Šla sem k njemu, pa je rekel, da bodo oni že naredili tako, kot je prav in da ne ve, kaj bo moje pisanje pripomoglo k rešitvi problema. In tako misleč človek bo jutri ali pojutrišnjem brez sramu nadel podjetniško obleko. V glavi bo obrnil gumb in že bo računal, govoril kot pravi kapitalist. Še naprej bo blebetal, da je Hmeljar predrag, po starem je bil drag »kar tako«, po novem pa po ekonomski logiki.

K tej genialnosti pravzaprav ni veliko dodati. Ali pa le? Zato, ker ne delam Hmeljarja zase, ampak zato, ker je bil to nekoč glasilo vseh zaposlenih in kmetov, ki jim pa nihče noče nič sporočiti, zato, ker neprestano poslušam očitke, da je predrag, zato, ker ne vem, ali naj po novem letu še pošiljam Hmeljarja savinjskim kmetom, zato zahtevam, da se o tem vendarle izjasnijo tisti, ki so zato odgovorni.

Marjana Natek

Šmarje

Število varčevalcev se večja

Božidar Plevnik

Število varčevalcev se v Hranilno kreditni službi šmarskega Hrama od njene ustanovitve aprila letos zadovoljivo povečuje. Vodja službe Božidar Plevnik je o tem povedal naslednje:

»Poleg kmetov so naši varčevalci tudi drugi občani, v zadnjem času smo se povezali z društvom in sindikalnimi organizacijami, ki se včlanjujejo v našo hranilnico. Vse do decembra smo hranilne vloge na vpogled obrestovali z 80-odstotno revalorizacijsko stopnjo, od začetka meseca pa smo jo povišali za 10 odstotkov. Poleg tega smo v šmarski poslovalnici podaljšali odpiralni čas tudi v popoldanske ure, medtem ko v ostalih poslujemo samo dopoldan. Po vsej verjetnosti bomo še letos odprli poslovalnico v Rogaški Slatini. Obrestovanje hranilnih vlog po velikem R je za našo hranilno kreditno službo zaenkrat še nesprejemljivo, predvsem zato, ker smo premajhni. V bodoče si bomo prizadevali pridobiti nove članice — večja podjetja v šmarski občini, ki naj bi preko nas izplačevala plače svojih zaposlenih.

FOTO UTRIP

Tudi midva pomagava gospodarju (Foto: Ljubo Korber)

Kako evropski je evropski porabnik

Danes sicer ne moremo govoriti o enotnem evropskem vedenju porabnikov, vendar pri določenih plasteh v različnih državah lahko ugotovimo skupne lastnosti. »Mogoče si je zamisliti nov evropski zemljevid,« pravi vodja nemške družbe Hans Jurgen Anders. »Na njem niso zaznamovane državne meje, temveč značilno porabniško vedenje.« Takšen zemljevid, ki je nedvomno orientacijska pomoč evropskim strokovnjakom za trg na poti k skupnemu trgu, je mogoče narediti na podlagi nedavne vseevropske raziskave.

Strokovnjaki iz petnajstih evropskih raziskovalnih inštitutov in Centra za razvoj komunikacij so v posameznih evropskih državah opravili 20.000 raziskav za določitev tipov življenja.

Pokazalo se je, da svetovni nazor, načini vedenja, premožnost in drugo karakteristično povezujejo določene skupine ljudi. Z drugimi besedami, takšne skupine očitno reprezentirajo določen način življenja, za katerega niso odločilne ne državne meje, ne starost in ne socialna stopnja. Iz evropske mnogoterosti je mogoče izpeljati 16 različnih načinov življenja in 6 temeljnih mentalitetnih skupin. Tipi načina življenja kakor tudi temeljni mentalitetni tipi so sestavljeni tako, da znotraj skupin kažejo kolikor mogoče skupne značilnosti, kakor je — na primer — premoženjsko stanje, iz psihološke in socialne naravnosti se je pokazalo, da je na vsakem evropskem delnem trgu vseh šestnajst tipov in ti seveda niso enako močni na vseh območjih.

Po tem konceptu na evropskem severu prevladujejo načini življenja, usmerjeni k materializ-

mu. Tudi tam sta kvantitativno najmočnejša dva temeljna mentalitetna tipa: »stremuški« in »odljudni«, h katerima povsod prištevajo natanko četrtno prebivalstva. V skupini »stremuških« so trije različni tipi načina življenja, v skupini »odljudnih« pa štirje. V skupini »odljudnih« so na primer pripadniki nižjih socialnih plasti, skupine s šibko kupno močjo, osebe z malomeščanskimi moralnimi predstavami in globoko zakoreninjenim strahom pred vsem tujim in novim. Ljudje iz tega segmenta dajejo prednost poceni in praktičnim nakupom.

Povsem drugače je v res heterogeni skupini »stremuhov«. V tej so ljudje, ki jih po eni strani žene h gmotnim dobrinam, po drugi pa k prav v oči bijočemu načinu življenja. Hedonizem, iz-

mogoče izpeljati izhodišči za znamke: ena skupina, za katere so znamke velikega pomena, je v mentalitetni skupini »stremuških«, druga pa med »veljaki«. Toda motivacije so povsem različne, medtem ko »stremuhi« potrebujejo znamke zgolj za okras lastne vloge in pogosto za statusni simbol, so imena znamk za predstavnike »veljakov« predvsem garancija.

Če s tega gledišča preučimo evropske delne trge, se pokažejo nove možnosti za trženje. Ko analiziramo — na primer — Portugalsko, zbode v oči izjemno šibka skupina »brezskrbnih« (predvsem mlade družine srednjega sloja), po drugi strani pa sta nadpovprečno močna tipa evropskih poslovnežev in »evropske gospode«.

Po teh tipih je mogoče ugotoviti, da je na primer v Španiji in na Portugalskem mogoče dobro tržiti izdelke, pri katerih propagandno sporočilo poudarja modernost in tehničnost, v Nemčiji pa je večje povpraševanje po kakovosti, preizkušeni in podobnem. Dinamiko evropskih trgov med drugim določa tudi to, koliko porabnikov v petih do desetih letih zamenja dosedanj tip načina življenja z drugim.

Evropa 1992 torej ne pomeni, da bomo postali vsi enaki, temveč da bodo določene skupine porabnikov kazale podobno senzibilnost, vedenje in naravnost, da bo kaka druga skupina Evropejcev zelo drugačna in bo takšna tudi ostala. To pomeni, da se Evropa ne razvija v homogenosti, temveč v sočasni podobnosti in različnosti. Razlike je treba upoštevati, ko govorimo o evropeizaciji porabnikov. MM

PRODAJAMO

V splošnem kaosu je naša družba sposobna loviti le majhne pirate, ob velikih pa, ki krajejo znanje in sad dolgoletnih raziskav, pa še z ocesom na trene. Pri tem je nadvse zgovoren primer elektromagnetne terapije oziroma izdelka Elmaga. Od ideje, izdelka in predvsem uveljavljanja na tržišču je bila dolga in ne z rožicami postлана pot.

Potem, ko se je v javnosti že ustvarilo mnenje o njegovih pozitivnih lastnostih, pa je nekdo spretno izkoristil vse doseženo znanje in izdeluje za las podobne, vsaj na zunaj, elektromagnetne stimulatorje. Da je mera polna, se poslužuje spretnih reklamnih akcij. Uradnih podatkov zaenkrat še ni pričakovati, saj je vso stvar treba najprej strateško dodelati, skratka bika bi radi zagrabil za roge tam, kjer je treba. Tudi če bo vsa stvar prišla na sodišče, pravih kazni, ki bi si jih nekdo za takšno dejanje zaslužil, verjetno ne bo, čeprav gre za nelojalno konkurenco, krajo znanja, dohodka in kar se zna zgoditi, če bi bil piratski izdelek slab, ustvariti prepričanje, da je elektromagnetna terapija nična. Svinjarija torej brez primere, Elmag, ki je na tržišču približno dve leti pa še vedno čaka na patentnem uradu, da ga bodo potrdili. Doba čakanja je kar osem let.

NI BIL MIKLAVŽ

Tri dni pred letošnjim Miklavžem, ki smo ga zopet vzeli za svojega, je nekdo v Agrininih skupnih službah odnesel dva računalnika vredna 32 tisoč mark. Za vsak primer je tat odnesel še ustrezne programe, ki pa mu v rok niso prišli po naključju, saj niso ležali ob računalnikih. Programi so vredni še več kot oprema. Storičla še iščejo, prepričani pa so, da tega Miklavž vsekakor ni storil.

KDO DOLIVA VODO V MLEKO

Iz neuradnih virov se je izvedelo, da bodo tiste, ki dolivajo vodo v mleko, odslej kaznovali tudi tako, da bodo objavljeni na oglasnih deskah v zbiralnicah mleka. Razmišlja se tudi o objavi v Hmeljarju.

VSKE ŠTIRI URE NOVE CENE

Že zgolj zaradi prometnega davka bi morali trgovci vsake štiri ure menjati svoje cene. To se zaenkrat res še ne dogaja, možno pa je pričakovati tudi kaj takšnega. Država, ki se na zunanjo izredno prizadeva, da bi vsaj znižala inflacijsko stopnjo, izredno skrbi za svoje preživetje. Tistemu, ki ne plačuje redno njenega deleža (prometnih davkov) zaračunava po novem 6-odstotne zamudne obresti na dan. Kar pa pomeni, da se lahko približno v osemnajstih dneh zapravi velik del, v teh razmerah sicer pičlega dohodka.

**TAKO,
KOT SMO
KUPILI**

Prebrali smo za vas

virnost in individualnost dajejo pečat vsem področjem njihovega skupnega življenja in porabniškega vedenja.

Diametralno nasproti tej skupini so trije tipi načina življenja, ki so zbrani v skupini »veljakov«. Zanje so značilni izobraženost, premožnost, socialna moč in visok položaj v družbi in v združenjih. Med njimi so pretežno starejši.

Najmanjša med vsemi skupinami je na jugozahodnem delu zemljevida in združuje evropske upornike in pionirje. Ta skupina nosi pečat emancipacije, zavesti o ekologiji in je pristaša mladostniške kulture.

Kaj ima to opraviti s trženjem? Dosti. Iz tega je namreč

Tudi v najmlajši članici sozda Hmezad, v Nami, so morali izpeljati referendum o prenehanju sestavljene organizacije. Referendum so izvedli 27. novembra, dan pred podpisom pogodbe o ustanovitvi Poslovnega sistema Hmezad.

Ali kmečka zveza res nima alternativnih predlogov

Slovenska in svetovna javnost obsojata medijske vojne, ki so pripeljale do velikih sporov ter mednarodnih in političnih stresov, zato mi ne bi radi pisali člankov, če nam Gorjupovi dnevi, katerih pokrovitelj je bil sam Hmezd, ne bi dali navdiha za trezno razmišljanje napisanega o današnji situaciji v dolini. Izvršilni odbor Kmečke zveze in mnogi somišljeniki menijo, da pisanje v novembrski številki Hmeljarja ne prikazuje resnične situacije, predvsem pa ne poštenih gledišč, ki se nanašajo na naša stališča glede poslovne organiziranosti našega kmetijstva v Savinjski dolini. Najbolj nas moti nekorektno pisanje v člankih: »Želijo delati brez posrednikov, Savinjska kmečka zveza nima alternativnih predlogov« ter komentar: »Minili so časi prisil.«

Med spretno napisanimi stavki v teh člankih nikakor ne moremo mimo nekaterih obtožb, ki se priplepljajo Kmečki zvezi, neposredno pa tudi vsem savinjskim kmetom. Odločno zavračamo obtožbo, da rušimo to, kar je delovalo več kot 30 let, saj smo mi člani izvršilnega odbora samo del kmetov, tisti, ki si z delom svojih rok na zemlji služimo svoj grenak vsakdanji kruh. Sploh pa ne vemo, kaj naj bi rušili, če predlagamo:

- da moramo proizvajati več in ceneje,

- da se moramo boljše in racionalneje organizirati,

- da moramo odpraviti v poslovnem procesu tiste stroške, ki so nepotrebni

- da ne pristajamo na zadnjo oziroma sedanjo pozicijo v naši reproverigi,

- da smo proti takšnim sestavljenim organizacijam in vsem drugim oblikam združevanja, ki nam v skupnem proizvodnopolovnem procesu ne prinašajo koristi,

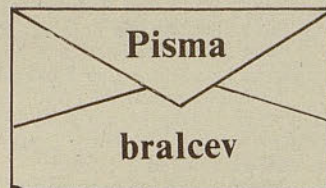
- da smo za poslovni in človeški dialog pri pripravi naših hmeljarskih in drugih pogodb, ki jih uporabljamo že več kot 20 let z lepnotnimi popravki vejic in pik,
- da smo za hitrejši narodno gospodarski razvoj doline, v kateri pomeni kmetijstvo pomemben delež,

- če ocenjujemo, da bistveno nazadujemo v primerjavi z ostalimi regijami v naši republiki,

- smo zato, da ohranimo zemljiške skupnosti takšne, kot so sedaj.

In katere koristi bi imeli od novo ustanovljenega poslovnega sistema Hmezd, ki nam ponuja skupno strateško vodenje in konkretno opredeljene cilje, ki pa nam jih še niso zaupali? Ker nismo stari novinarski mački, nečemo in ne smemo napisati vseh »rušilnih zadev iz preteklosti«,

ki so vsaj toliko pomembne kot navedene. Informacije v našem glasilu o reorganizaciji SOZD-a so izšle odločno prepozno, pa tudi na pogovor v Trnavi so prišli vsi odgovorni, ki se jim je to zdelo pomembno. Če nas obsojate za bojkot referendum, ki bi

omogočil redno razvezo Hmezdovih članic, pa menimo, da bi morali voditelji zadruga imeti vsaj mesec dni enako stališče do reorganizacije SOZD-a. Če se naši cilji napačno interpretirajo v smislu rušenja SOZD-a Hmezd, v čemer je poudarek v prejšnji številki našega glasila, potem

Odgovor

V omenjenih prispevkih nisem hotela žaliti prav nikogar, še najmanj pa kmetov, ki si služijo grenak vsakdanji kruh. Zatorej tudi nisem užaljena ob vašem razmišljanju o mojem novinarskem in uredniškem delu predvsem zato, ker sem presneto dobro vajena klofut z leve ali desne. Toda še vedno trdim, da za svoje pisanje odgovarjam in v omenjenih prispevkih pravzaprav ne vidim toliko spornega kot vidite vi. Izključno moja stališča so res v komentarju: »Minili so časi prisil.« V slednje sem še vedno prepričana, saj se prisile in krivice, ki so se v preteklosti zgodile savinjskim kmetom, prav gotovo ne bodo več ponovile. Prav gotovo pa so bila povojna leta boleča za vse slovenske kmete in torej Savinjsčani v tem pogledu niso izjeme.

V času, ko tole pišem, so se stvari toliko uredile, da bo tudi po novem letu tudi za vse normalno potekalo, tudi izplačevanje hmelja, mleka in drugih pridelkov. Zadruga ima namreč v Skupni finančni organizaciji še pol leta status ustanoviteljice, kar pa se ni zgodilo niti po moji niti po vaši zaslugi, temveč po zaslugi vseh podpisnic pogodb o finančni organizaciji. Moja predvidevanja se torej niso uresničila in z veseljem priznam očitano napako. Za oba druga prispevka »Želijo delati brez posrednikov« in »Savinjska kmečka zveza nima alternativnih predlogov« pa velja drugo. Če bi jih v miru in pravilno prebrali, bi videli, da so naslovi povzeti iz iz-

moramo povedati, da naš namen izkrivljajo. Za to ne krivimo neizkušene urednice, ki je verjetno tudi sama pod določenimi pritiski. Če pa je bil cilj urednice, da se s takšnim načinom pisanja doseže večja publiciteta Hmeljarja, da predlagamo, da naprej ne zbirajo sredstev za izdajo časopisa tudi od nas kmetov (tisoč izvodov), ampak naj časopis prodajajo po trafikah in kioskih in si s tem zagotovijo svojo ekonomsko samostojnost. V tem članku želimo poudariti, da se ne spuščamo v medijsko vojno, ampak smo za dialog, ki mora upoštevati obojestransko pravico do govora in pisanja in medsebojno človeško spoštovanje. To predlagamo vsem, ki se želijo z nami pogovarjati, ki so nas žalili, in ki se čutijo užaljene. Dialog ponuja tudi vam, tovarišica urednica, pa čeprav z »razgretim mladimi kmečkimi glavami«.

SAVINJSKA KMEČKA ZVEZA
IZVRŠILNI ODBOR

jav posameznikov, pri prvem je to izjava vašega predsednika, pri drugem pa direktorja Export-importa. Slednjo izjavo o rušenju nečesa, kar je delovalo trideset let, je slišal tudi vaš predsednik Marjan Ribič na seji, ki je bila sklicana prav zato, da bi se s Kmečko zvezo dogovorili. Lahko bi se branil z odgovorom in verjemite, da bi ga zapisala. Tako pa je bil tiho in vi jemljete to kot mojo obtožbo.

Poslušala sem večino razprav o bodočem Hmezadu in kmečka zveza in kmetje so prepričani, da se »morajo rešiti« Hmezada, ker jih preveč stane. V isti sapi pa razlagajo, kako drago zadrugo imajo, da jih žuli na vsakem koraku in podobno. Kakorkoli že, zadruga in Hmezd, čeprav domujeta pod isto streho, nista eno in isto. V Hmezadu je združenih 20 članic, tudi kmetijskih zadrug, in le ena je Kmetijska zadruga Savinjska dolina. Prav gotovo bo tudi v Hmezadu treba še veliko narediti, da bo takšen, kot si ga vsi želimo, toda mislim, da ni kriv za dogajanja v Kmetijski za drugi Savinjska dolina. Zatorej me takšno posploševanje moti, če vam je prav ali ne. Z zadrugo boste morali pa sami urediti, toda to kar počnete sedaj in raztrgate vsak njihov predlog, prav gotovo nikamor ne vodi.

O vseh vaših prizadevanjih, ki ste jih navedli, pa bomo pisali tudi v Hmeljarju. Z užaljenostjo in jezo pa prav gotovo ne bomo ničesar izboljšali.

Marjana Natek

Uvoz mleka iz Madžarske

Odgovor:

Veliko je bilo napisanega v osrednjih slovenskih dnevnikih in objavljenega preko radia o uvozu mleka iz Madžarske. Navedbe so bile, da se mleko uvaža po 0,18 dolarja za liter in tako stane z vsemi dajatvami 0,36 dolarja. Aktualna tema je sovpadala tudi s problemsko sejo »Ali lahko pijemo cenejše mleko«, ki je bila ob Gorjupovih dnevih v Zalcu.

Zavedamo se, da so poslovne odločitve stvar posameznih delovnih organizacij, kadar pa dosežejo takšne dimenzije, je potrebno nanje pošteno odgovoriti.

Mlekarna Celeia je v avgustu sklenila pogodbo z madžarskim dobaviteljem za 500 tisoč litrov mleka. Pogodbeno dogovorjena cena je bila 0,1625 ameriškega dolarja ob sukcesivni dobavi. Uvoznik je bil Hmezd Export-import, tako da je bilo potrebno na osnovno ceno pristihi še del carinskih dajatev in delež uvoznika. Strošek za 317 tisoč litrov mleka je bil 0,1718 dolarja za liter ali preračunano v dinarje 6144 dinarjev. Mleko je bilo uvoženo septembra in v tem času smo našim proizvajalcem plačali poprečno 8161 dinarjev za liter mleka.

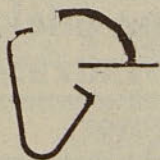
Dobava v oktobru, in sicer 182 tisoč litrov, je bila obračunana po 0,1776 dolarja za liter, kar znaša poprečno 8638 dinarjev za liter. V tem mesecu pa smo proizvajalcem plačali 10322 dinarjev za liter mleka. Iz omenjenega je torej razvidno, da so navedbe v časopisih popolnoma neresnične in kot takšne skidajo naši delovni organizaciji.

Uvoz se je v tem obdobju izplačal, saj smo vedeli, da je bila tuja valuta v tem času podcenjena za okoli 30 odstotkov. Te razmere so se v novembru spremenile in zato bi bil uvoz pod enakimi pogoji nezanimiv. Kot je verjetno našim proizvajalcem znano, naša delovna organizacija precej mleka tudi izvažala in smo ravno zaradi podcenjenosti deviz dosegli slabše rezultate na tem področju.

Pogodbe pa kratkoma nismo mogli odpovedati.

Omenimo naj še to, da zaradi uvožno-izvoznih poslov nismo zavrnil niti litra mleka naših proizvajalcev sodimo da je bil letošnji izvoz izrednega pomena, saj je uvoznik novembra podpisal kooperacijsko pogodbo za nadaljnje sodelovanje. Bralce naj seznanimo s tem, da smo zgoraj opisani posel poverili tudi naši pravni službi. Ta bo dosegla, da se bodo te neresnične trditve osvetlile na istih mestih, kjer so bile objavljene.

Hmezd Celeia
Alojz Kampuš

Želite preživeti najdaljšo noč v letu v prijetnem razpoloženju in pričakati

NOVO LETO 1990

veseli in polni optimizma?

Vse to nudita in vas pričakujeta

HOTEL ŽALEC

in **HOTEL PREBOLD**,

ki tudi tokrat organizirata

SILVESTROVANJE.

Postregli vam bomo z izbranim silvestrskim menujem, za zabavo in družabnost noči bodo skrbeli v

HOTELU PREBOLD — ansambel **PTUJSKIH PET** in **TRIO**

CIK-CAK s Simono Vodopivec,

v **HOTELU ŽALEC** — ansambel **COMET** in **DUO HERBY**

Za mlade in tiste, ki želijo predvsem disco glasbo, je organizirano

SILVESTROVANJE

v videoteki **ALI-BABA** Hotela Prebold.

1. januarja 1990 pa vabita hotel Žalec in hotel Prebold na tradicionalni

NOVOLETNI PLES.

SREČNO IN USPEŠNO LETO 1990 vam želi

Kolektiv

Golding — gostinstvo turizem

Izšla je redna zbirka

Prešernove družbe

Knjižni trg je zopet bogatejši za dobro branje, namenjeno odraslim in mladini, za zahtevne in manj zahtevne bralce pa še cena je dosegljiva za vsakogar, ki si ustvarja svojo knjižnico.

V zbirki je 6 knjig. Med njimi je Prešernov koledar za leto 1990. Je pester, kot smo ga vajeni. V njem ne manjka aktualnega branja z razgledi doma in po svetu, poezije in proze, resnih razmišljanj o naši bodočnosti, o ekologiji, predstavljenih je nekaj pomembnih domačih osebnosti, med njimi Božidar Jakac. Oko pa se vam bo odpočilo na reprodukcijah slikarja Franceta Pavlovca.

Ivan Sedej predstavlja z bogatimi fotografijami in besedo Sto najlepših kmečkih hiš na Slovenskem, s poudarkom na stavbarstvu.

Ljubitelji poezije se bodo razveselili izbora iz dosedanjih pesniških zbirk Janeza Menarta. V Stihih mojih dni ne manjka družbeno kritične poezije, s katero je postal domala ljudski, in globoko občutene osebno izpovedne poezije.

Mladi, ki jih kar razganja od domišljije, so dobili kriminalko Detektiv v zeleni hiši. Napisal jo je Brane Dolinar. Dogaja pa se na slovenskih tleh in bi zaradi aktualnega motiva še kako lahko bila resnična.

Vladimir Kavčič nam s knjigo Pesnik in policistka daje v premislek današnjo resničnost o tem, kakšno je razmerje med politiko in umetnostjo pri nas.

Polona Škrinjar postaja vse bolj znano ime v slovenski književnosti. Čas za roparice je namreč že njen sedmi tekst. Je pretresljivo branje o življenju na dnu, o družbi, ki jo je nehumani čas razdedinil smiselnosti in odgovornosti.

a. k.

Za lepše zimske večere

Prihajajo zimski večeri, ko boste imeli več časa, pa ne samo za gledanje televizije in pletenje, ampak tudi za branje knjig.

V občinski matični knjižnici sproti nabavljamo sodobno strokovno in leposlovno gradivo — knjige za otroke in odrasle.

Knjige so vam na voljo vsak dan: v ponedeljek, torek, sredo od 7.—18. ure, v četrtek in petek od 7.—14. ure, v soboto od 8.—12. ure. Sodobna knjižnica pa vam ne nudi samo knjig. V čitalnici lahko preberate časopise in revije. Pri nas si lahko izposodite tudi zvočne kasete, na katerih so pravljice, pesmice, radijske igrice za otroke. Prav gotovo pa boste v naši zbirki videokaset našli kakšen film, risanko, ki si jih še niste uspeli pogledati.

Prisrčno vabljeni vsi, ki ste že člani naše knjižnice, še posebej pa tisti, ki bi naši bralci radi postali.

a. b.

V mesecu decembru priporočamo:

Strokovna literatura

Bogataj, J.: Domače obrti na Slovenskem

Božič na Slovenskem

Ogrin, D.: Slovenske krajine

Avdič-Vllasi, N.: Za (odbrano) Azema Vllasija

Ribnikar, I.: Uvod v finančno ekonomijo

Komentar zakona o podjetjih

Leposlovje

Mac Cullough, C.: Dame iz hiše Missalonghi

Handke, P.: Pisateljjev popoldan

Krantz, J.: Dokler se ne snideva spet

Kennedy, W.: Srečno potepuh

Šterk, J.: Nevarna igra

DOBRE STVARI

SE SAME HVALIJO

ZATO JE NAŠA NALOGA PREPROSTA :

POVEDATI VAM MORAMO SAMO, KJE JIH LAHKO VIDITE!

HOČE, LEVEC, LJUBLJANA, KRANJ, BANJA LUKA

Eternit

KRITINE, KI PRINAŠAJO PROFITI

ZASTOPA IN UVAŽA

Imozad
EXPORT IMPORT
PRODAJA
GRAMEX LJUBLJANA

Jabolk bi lahko izvozili več

V državah Evropske skupnosti so po zadnjih ocenah pospravili 7 518 tisoč ton jabolk, kar je za 14 odstotkov manj kot lani. Podobna situacija je tudi v ostalih evropskih državah, zato je letošnje povpraševanje večje kot običajno.

Pričakovali bi, da so našim izvoznikom odprta vrata na stežaj, kar pa ni slučaj. Najprej seveda zato, ker je naša sortna sestava jabolk precej drugačna kot v Evropi. Pri nas večino predstavlja sorta zlati delišes (skoraj 40 odstotkov), sledi pa ji idared (18 odstotkov), jonatan (12,3), rdeči delišes (13,8). Najnovejši in v svetu iskane sorte pa so pri nas malo zastopane. V Belgiji in Holandiji, ki sta svoj pridelek najbolj prilagodili povpraševanju, prevladuje sorta jonagold (35 od-

stotkov). Podobna situacija je tudi v Franciji, Španiji, Italiji in ZR Nemčiji. Povpraševanje po novejših sortah ali po zelo starih je v vseh evropskih državah čedalje večje, naši sadjarji pa takšnih jabolk nimajo ali pa jih imajo zelo malo.

Naša država pa si je pravzaprav sama krepko zaprla izvozna vrata, ker ni podpisala mednarodnega sporazuma o zaščiti sort in patentov, s tem pa onemogočila proizvajalcem uvoz novih sort in klonov teh sort pri semenih in sadilnem materialu. Hkrati pa je prisilila proizvajalce (tudi, če so se kako znašli in uvozili nove in boljše sorte semena in sadik), da ZDA in Evropi še naprej ponujajo tisto, kar ne gre najbolje v prodajo. Po omenjenem nepodpis-

nem sporazumu namreč tudi izvažati ne smemo tistega, čemur smo se odrekli, ko nismo hoteli podpisati dokumenta o zaščiti sort in patentov.

Pričakovani pridelek jabolk v državah EGS

ZR Nemčija	1650 tisoč ton
Francija	1 850 tisoč ton
Italija	1 913 tisoč ton
Belgija	274 tisoč ton
Nizozemska	393 tisoč ton
Grčija	260 tisoč ton
Španija	724 tisoč ton
Ostale	413 tisoč ton
Skupno	7 517 tisoč ton

Jugoslavija je po zadnjih podatkih pridelala 567 tisoč ton namiznih jabolk.

**V znanju
vse bolj
zaostajamo**

Znanje je v svetu že večji kapital od denarja. Po teh predpostavkah Jugoslavija potrebuje vsaj sto tisoč sodobno izobraženih in usposobljenih poslovnih delavcev.

Podobno kot na drugih področjih capljamo za svetom tudi v izobraževanju. Samo v Evropi nastane letno okrog tisoč novih šol in približno toliko jih tudi propade. Pri nas tega procesa skoraj ni. V naših sedanjih gospodarskih in finančnih težavah — po E. M. Pintarju — je bistvo naše krize v tem, ker na leto v državi porabimo milijardo dolarjev več, kot ustvarimo. Vprašanje poguma, volje, predvsem pa znanja za strateško preusmeritev v štiri pod sisteme, ki jih uspešno premagujejo tržno uspešni: zaposlovanje, nagrajevanje, organizacija dela in inoviranje, je ob dveh promilah svetovnega znanja, ki ga pri nas proizvedemo, najbrž pretežko.

Dokler se bomo v Jugoslaviji prepirali, kdo bo vodil Kosovo, bomo propadali. To pa zato, ker ob tem puščamo gospodarstvo v izredno globoki krizi, sistemsko se ne moremo odločiti, na katero stran bi se nagnili, in čeprav strateško nismo več pomembni, se poleg vsega obnašamo kot otroški vrtec.

Samo primerjava: ob sedanjih proizvodnji železarne v Zenici bi to podjetje bilo poslovno uspešno po svetovnih merilih le s šest tisoč zaposlenimi, namesto trenutno plačanih 31 tisoč. Vsi ti premiki k svetovni produktivnosti zahtevajo bistvene premike, najprej v glavah, so pa v največji meri odvisni od ustreznih kadrov. Proces spreminjanja miselnosti in uveljavitve sprememb pa po svetovnih merilih ter izkušnjah traja od pet do deset let. Kaže, da smo precej dlje za svetom, kot si mislimo, in kar nam nenehno dopovedujejo »uspešni«.

Od kakovostne rezi sadnega drevja bo prav gotovo odvisna letina jabolk v prihodnjem letu. Zato si na Sadjarstvu Mirošan prizadevajo, da bi to delo opravili čimbolj kakovostno. Na sliki sta Bogdana Prislan in Sabina Šolman med novembrskim obrezovanjem.

SREČNO IN USPEŠNO 1990!

Poslovni sistem

Hmezar

Štefanu Šumigi

Neurejeno križišče v Šempetru je krivo, da mali Robi nima več očeta, da je njegova mati zgubila življenjskega sopotnika in da je na našem dvorišču v Šempetru za vedno utihnil Štefanov smeh.

Izgubili smo vsem dragega sodelavca. Štefan se je rodil kot deveti otrok v tradicionalni zagorski družini v Benkovcu. Komaj osem let staremu je umrl oče in samo neizmerno pridne materine roke so ob pomoči doraščajočih bratov in sestra zagotavljale skromno življenje. Štefan, ki je bil prekaljen v takšnem boju za obstanek je tudi pri nas prijel za vsako delo, ki ga je opravljal z veseljem. Kot traktorist je opravljal številna dela v zadovoljstvo sebi in sodelavcem. Čeprav včasih ostrega jezika je znal z neizmerno zagorsko vedrino vsa-

ko stvar obrniti na šalo in tako je bil pri sodelavcih izredno priljubljen. Nemočni pred kruto usodo smo ga pospremili k večnemu počitku, tukaj v naši dolini. Njegov vedri duh bo ostal še dolgo med nami in nikoli ne bomo v celoti dojeli, da usoda jemlje tudi tam kjer bi morala dajati. S pridnimi rokami in skromnimi dohodki si je ustvaril dom in ga uredil, toda toliko stvari, ki jih je še imel v načrtu ne bo nikoli uresničil.

Srečko Čater

Francu Verstovšku

Kot dobrega strokovnjaka, agronoma z velikimi izkušnjami so ga poznali vsi, ki so kdajkoli imeli opravka z njim ali pa on z njimi. Kako hudomušno, dobronamerno iskriv je znal biti tudi v resnih in zamotanih zadevah, vedo vsi tisti, ki so se z njim pogovarjali in razpravljali. Dostikrat je njegova vedrina razjasnila turbo duha, bodisi na sestankih ali pa na družabnih srečanjih. Njegove pikre domislice so marsikomu dajale opravka z razmišljanjem še nekaj časa po izrečenem.

Kaj dosti dolgo, žal, nisva sodelovala, dve leti. Pa se je izkazal po moji skromni oceni, potrdijo pa jo lahko mnogi, tudi kot izvrsten pedagog, androgog in mentor številnim mladim kmetom in strokovnjakom v Hmeza-

du. Znanje in bogate izkušnje je rade volje, kar z navdušenjem posredoval mladim.

Izpraševanje na strokovnem izpitu je znal pravzaprav obrniti na pogovor o stroki, nič vzvišeno proforskega ni bilo v njem, ampak enakopraven dialog z mladimi, v katerem se je ločevalo zrnje od plevala. Marsikomu se je strah pred izpitom polegel in spremenil v vedoželjnost in

pripravljenost za dojetanje izkušenj in koristnih nasvetov. Nenehno je poudarjal potrebo po izobraževanju, zlasti kmetov.

Težko, pravzaprav nemogoče je naštet štivilne in različne seminarje, na katerih je sodeloval. Verjamem, da se ga dobro spominjajo tudi študentje BF, ki vsako leto po študijskem programu obiščejo Hmeza-

Pri uvajanju pripravnikov nam je bil dragocena pomoč, bodisi kot mentor ali pa je kar tako »neslužbeno« posredoval koristne informacije o poteku pripravnštva, številnim, katerim sicer ni bil mentor. Dolino je dobro poznal, pa je seveda tako pripravnike s kmetij večkrat presenetil na izpitu s pripombo, da na njihovi njivi »tam čez, preko poti, ob vodi in še kje«, ne raste, kot bi moralo, z odkazom ste pa »tam gori« kar pohiteli...

Kar veliko je še vsega tistega, o čemer bi veljalo pisati o tov. Verstovšku.

Gotovo pa velja, da bomo skušali in zmogli doseči na področju izobraževanja in posredovanja znanja vse tisto, za kar si je prizadeval. Frenk, imel si tudi dobre učence, ki bodo znali nadaljevati delo.

Hvala ti!

V. N.

Oglasi

Prodaj obiralni stroj ALAJS, zmogljivost 150—180 hmeljskih trt na uro. Anton Rancigaj, Gomilsko 79, Gomilsko.

Prodaj obiralni stroj Wolf I. Stelzl Friedrich, Schlossberg 87, 8463 Leutschach. tel.: 03454/441 pozivna za Avstrijo. Lahko pa kličete tudi na telefonsko številko 063-723-102.

Prodaj obiralni stroj ALAJS št. 2, dva ventilatorja. Franc Rupnik, Vrbje 46, Žalec.

Hmeza Kmetijstvo Žalec

razpisuje javno licitacijo

prodaje osnovnih sredstev, traktorjev in traktorskih priključkov. Licitacija bo 26. 12. 1989 ob 9. uri na gospodarskem dvorišču v Šempetru. Kupnino je treba plačati takoj na dan licitacije. Pravico do sodelovanja na licitaciji imajo pravne in fizične osebe, ki bodo poprej plačale varščino v višini 10 % izključne cene. Varščina mora biti plačana uro pred začetkom licitacije pri blagajniku na licitacijskem mestu. Osnovna sredstva si zainteresirani lahko ogledajo eno uro pred pričetkom licitacije na gospodarskem dvorišču v Šempetru.

Novoletna križanka NAGRADE:

Rešitve pošljite do 15. januarja, ko bomo med pravilno rešenimi križankami izžrebali:

- 2 kartona piva v pločevinkah, podarja Hmeza Export-import
- Hranilno knjigo z vlogo milijon dinarjev, ki se začnejo obrestovati 1. januarja 1990, podarja HKS Žalec.
- Kolekcijski izdelki Celjskih mesnin, podarjajo Celjske mesnine.
- Dve pizzi Martin Krpan z dvema velikima vrčkoma piva v gostišču Rimska Nekropola v Šempetru, kolektiv Golding Žalec.
- Vreča krmil po izbiri, Tovarna krmil Žalec
- Izdelava dveh portretov pri FOTO Tonica, podarja uredništvo Hmeljarja.

Želimo vam veliko sreče pri reševanju!

Romani Weber

Marsikomu, ki je poznal Romano, z njo delal in kar nekaj let z njenim soprogom upal v pravičnejši izhod njene boja za življenje, se je orosilo oko. Tako kot se je od rane mladosti borila za boljše in pravičnejše odnose, prepričana, da je duhovno bogastvo posameznika tisto, kar more spremeniti človeka, se je borila tudi proti zahrbtni bolezni.

Romana je kot otrok prepotovala domala vso Evropo in ko se je ustalila v Žalcu, je v kolektiv prinesla svoje široke poglede na svet in ljudi. Po naravi mirna in zadržana je vedno delovala preudarno in umirjeno. Bila je ženska, s katero se ni bilo mogoče spreti, njen globok glas je deloval sugestivno, tako da se ne smemo čuditi njenim uspehom na odrskih deskah. Delovala je skorajda na vseh področjih v domači krajevni skupnosti, hkrati pa je brez izgovora sprejemala tudi vse

zadolžitve v delovni organizaciji.

Bolezen je ni nikoli v celoti odtrgala od tistih, za katere se je razdajala, prišla je v kolektiv, kjer je dolga leta delala in tako kot včasih bila pripravljena poslušati in svetovati. Vsi, ki smo jo gledali, smo občudovali njen pogum v neenakem boju. Ponosni smo bili, da smo jo poznali, njo, ki je ni moglo duševno zlomiti nobeno zlo. V teh težkih trenutkih se bomo spomnili preudarnih reakcij in se tako najlepše oddolžili njenemu spominu.

Srečko Čater

1990
VESELO IN
ZDRAVO

Celje - skladišče
D-Per

70/1989

1119991147,12

COBISS

Blagovnica Agrina

HIŠA,
NAMENJENA
DOBRIM
GOSPODARJEM

